

DRŽAVNA
NAGRADA
ZA ZNANOST
ZA 2022.
GODINU

Nagrađeno 15
znanstvenika sa STR. 10
Sveučilišta u Zagrebu

ALIJANSA EUROPSKO
SVEUČILIŠTE MORA

Održan
SEA-EU
Governing
week u Splitu STR. 5

god XIV.
broj 170.
27. prosinca 2023.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

PROMOCIJA 232 DOKTORA ZNANOSTI

STR. 2

SMOTRA
SVEUČILIŠTA

Veliki interes
maturanata
za studiranje
u Splitu STR. 8

TRI TJEDNA
UŽIVANJA
Nezaboravni
Advent na
Kampusu

STR. 16

EVALUACIJSKI POSJET IZASLANSTVA OECD-a

Sveučilište u Zagrebu važan
je čimbenik u kreiranju
obrazovnih politika

STR. 7

PROMOCIJA

Sveučilište u Zagrebu dobilo nova 232 doktora znanosti i doktora umjetnosti

Tijekom promocija rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić promovirao je ukupno 232 nova doktora znanosti i doktora umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu – 112 doktorskih kandidata na svečanosti održanoj u 10 sati, a njih 120 na promociji u 13 sati. Nove su doktore znanosti i doktore umjetnosti u ovoj svečanoj prigodi pljeskom pozdravili akademska zajednica te prepuno gledalište

U velikoj dvorani Regionalnoga centra za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje jugoistočne Europe – SEECEL nedavno su priredene dvije svečane promocije doktora znanosti i doktora umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Tijekom promocija rektor prof. Stjepan Lakušić promovirao je ukupno 232 nova doktora znanosti i doktora umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu – 112 doktorskih kandidata na svečanosti održanoj u 10 sati, a njih 120 na promociji u 13 sati. Nove su doktore znanosti i doktore umjetnosti u ovoj svečanoj prigodi pljeskom pozdravili akademska zajednica te prepuno gledalište.

U skladu s novim protokolom, promocije su započele ulaskom doktorskih kandidata u dvoranu, nakon čega su rektor, prorektori i dekan Sveučilišta u Zagrebu u svečanoj povorci, predvođenoj pedelom, stigli na pozornicu. Uslijedilo je intoniranje himne Republike Hrvatske te govor rektora Stjepana Lakušića.

Čestitajući novopromoviranim, njihovim mentorima i obiteljima, rektor Lakušić

“

Iza svakoga od nas stajali su mentori, profesori i brojni zaposlenici našega Sveučilišta i njegovih sastavnica, odnosno njegovih fakulteta i akademija, koji su bili sastavni dio našega putovanja i našega akademskog uspjeha

proglasio doktorima znanosti i doktorima umjetnosti, prebacili su kičanku na akademskim kapama na desnu stranu, čime su i simbolično ušli u novo i više akademsko zvanje. Na svečanostima je uslijedilo uručivanje diploma i doktorskih medalja te upisivanje promoviranih u Knjigu doktora.

U ime promoviranih doktora znanosti i doktora umjetnosti na prvoj se svečanosti nazočnima obratio dr. sc. Petar Barl s Medicinskoga fakulteta, a na drugoj dr. sc. Iva Vidaković Maoduš s Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

“Kada pomislim na put koji je iza nas, na pamet mi prvo padaju tri riječi – a svakto ih je od nas proživljavao na svoj način – to su upornost, tj. izvanredna upornost, odricanje i potpora”, rekla je doktorica Vidaković Maoduš. Zahvalivši svima koji su novopromovirane doktore pratili tijekom njihova dokorskoga studija – obiteljima, mentorima, profesorima i brojnim zaposlenicima Sveučilišta i njegovih sastavnica – istaknula je kako su dobivanjem novog akademskoga stupnja istodobno dobili i nove obveze. “Imamo priliku oblikovati bolju budućnost i usmjeriti naša djelovanja prema rješavanju globalnih i lokalnih izazova za dobrobit čovječanstva, ali i naše lokalne zajednice, a sve temeljeno na etičkim načelima. Budimo lideri u svojim poljima, budimo promjena koju želimo vidjeti u svijetu.”

Svečanosti su završile akademskom himnom Gaudeamus igitur i zajedničkim fotografiranjem.

Uz prorektore, dekane, prodekan i profesore Sveučilišta u Zagrebu, svečanim promocijama nazočili su brojni gosti i uzvanici.

Podsjetimo, osim dviju održanih svečanih promocija doktora znanosti i doktora umjetnosti na Sveučilištu u Zagrebu, ove su kalendarske godine održane još dvije promocije u SEECEL-u, i to u svibnju 2023. Tada je promovirano ukupno 365 doktorskih kandidata. Kada se o ovome broju pribroje nedavno promovirana 232 nova doktora znanosti i doktora umjetnosti, Sveučilište u Zagrebu bilježi ukupno 597 novih doktora znanosti i doktora umjetnosti promoviranih u 2023. Time je i ove godine potvrđen njegov status vodećega sveučilišta u našoj zemlji, na kojem doktorske studije, kojih se na Sveučilištu u Zagrebu izvodi ukupno 62, uspješno završava uvjerljivo najveći broj novih doktora znanosti i doktora umjetnosti.

SuZg

“

U vašem budućem radu uvijek imajte na umu da su sva vaša postignuća temelj napretka zajednice u kojoj djelujete, našega gospodarstva i društva u cjelini

rekao je kako je akademska zajednica Sveučilišta u Zagrebu danas javnosti predstavila one najustrajnije, najsnažnije i najuspješnije istraživače koji su pronašli svoj put i okrunili se titulom koju će u budućnosti isticati s ponosom. “Današnji dan nije kraj, nego početak ulaska u svijet samostalnoga znanstvenoga istraživanja u kojem se svaki istraživač neprestano razvija i traži odgovore na brojne izazove. U vašem budućem radu uvijek imajte na umu da su sva vaša postignuća temelj napretka zajednice u kojoj djelujete, našega gospodarstva i društva u cjelini. Bez doktora znanosti i doktora umjetnosti ni sama znanost nema budućnost. Ta znanost ne poznaje granice i sada ulazite na igralište u kojem surađujete i natječete se na svjetskoj razini i najbolji ste promicatelji svojeg sveučilišta i svoje domovine”, poručio je rektor novim doktorima znanosti i doktorima umjetnosti.

Nakon što su kandidati, odjeveni u svečane toge, izgovorili tekst prisege i rektor ih

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Održan 7. Sveučilišni dan kvalitete

Tema ovogodišnjega skupa bila je umrežavanje i sinergijsko djelovanje svih dijelova Sveučilišta kako bi se unaprijedila kvaliteta i izvrsnost na svim sveučilišnim razinama te u različitim područjima njegova djelovanja

Skup je organiziran kako bi se nastavio i dodatno potaknuo razgovor o inovacijama u sustavu osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti te kako bi se razmotrile nove tendencije u području cjeloživotnoga obrazovanja. Također, na skupu se raspravljalo o izazovima i prilikama u sustavu osiguravanja kvalitete na Sveučilištu u Zagrebu te su predstavljeni primjeri dobre prakse sastavnica, kao i sveučilišni akti čija je priprema trenutno u tijeku, kako bi se na institucionalnoj razini odgovorilo na zakonodavne promjene i europske trendove u visokom obrazovanju.

Skup je započeo pozdravnim govorima rektora Sveučilišta u Zagrebu **Stjepana Lakušića**, načelnice Sektora za razvoj visokoga obrazovanja u Ministarstvu znanosti i obrazovanja **mr. sc. Loredane Maravić** i zamjenice ravnateljice Agencije za znanost i visoko obrazovanje **dr. sc. Irene Petrušić**. Istaknuvši kako je područje osiguravanja kvalitete jedno od ključnih područja sveučilišnoga djelovanja, posebice razvoj i modernizacija studijskih programa, rektor Lakušić posebno je naglasio kako sve više sastavnica prolazi kroz postupke međunarodne akreditacije s ciljem privlačenja što većeg broja izvrsnih studenata.

“Moramo biti usmjereni prema kontinuiranom podizanju kvalitete, za što je potreban međusobni dijalog i suradnja, kako unutar Sveučilišta tako i s ključnim dionicima sustava visokoga obrazovanja i znanosti u Hrvatskoj, a to su Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Agencija za znanost i visoko obrazovanje. Razmjena dobrih praksi, dijeljenje iskustava iz provedenih postupaka akreditacije i reakreditacije, prepoznavanje ključnih ishoda učenja, prilagodba novim zakonima kojima je regulirano ovo područje, kao i razmjena informacija s predstavnicima gospodarstva u svrhu dobivanja uvida u aktualne potrebe tržišta rada, sigurno nam u tim procesima mogu pomoći”, rekao je rektor. Također, istaknuo je kako Sveučilište u Zagrebu želi bolje visoko obrazovanje u Hrvatskoj, zbog čega je važno da svi dionici sustava ulože dodatne napore kako bi se na hrvatskim sveučilištima izvodili što kvalitetniji i bolji studijski programi na svim razinama studija.

Mr. sc. Loredana Maravić iz MZO-a u svome se govoru

osvrnula na važnost povezivanja i umrežavanja svih članova akademske zajednice te Ministarstva i Agencije kako bi se unaprijedila kvaliteta visokoga obrazovanja, a time i izvrsnost visokoobrazovnih učilišta u Hrvatskoj. “Osiguravanje kvalitete jedno je od ključnih pretpostavki za razvoj cijeloga sustava. Primjenom dvaju novih usvojenih zakona, a riječ je o Zakonu o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti te Zakonu o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti, nastavljaju se reformski procesi te se ostvaruju ključni ciljevi u ovome području.” Uz daljnje unaprjeđenje sustava vanjskoga i unutarnjega osiguravanja kvalitete visokoga obrazovanja, jedan je od ciljeva i daljnje usklađivanje sustava s potrebama gospodarstva i društva kroz provedbu Hrvatskoga kvalifikacijskoga okvira kao ključnoga alata za razvoj i unaprjeđenje studijskih programa te povezivanje s tržištem rada. Treći je cilj unaprjeđenje informacijsko-komunikacijske infrastrukture u visokom obrazovanju, što se provodi kroz projekt *e-Sveučilišta*, za čiju je provedbu MZO osigurao sredstva iz Nacionalnoga plana za otpornost i oporavak. Također, u svome je obraćanju posebno istaknula važnost internacionalizacije, posebno održivosti studija na stranim jezicima, kao i potporu aktivnostima u okviru alijanse *Europska sveučilišta*.

Zahvalivši Sveučilištu u Zagrebu na višegodišnjim naporima u organizaciji Dana kvalitete, dr. sc. Irena Petrušić iz AZVO-a istaknula je važnost područja osiguravanja kvalitete u ostvarivanju svih aspekata misije sveučilišta. “Globalno okruženje u kojem živimo sve je kompetitivnije, a društvene promjene i nove okolnosti potiču nas na promišljanje o budućim izazovima. Svrha je visokoga obrazovanja danas višestruka, a

znanost i inovacije ključne su za postizanje društvene kohezije, ekonomski rast i globalnu konkurentnost.” Također, naglasila je kako je upravo Dan kvalitete prilika da se otvore neke važne teme kao što su novine koje donosi novi Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti, posebice u pogledu postupka akreditacije studija. “Novim je Zakonom AZVO određen kao instanica koja donosi konačnu odluku o akreditaciji kako bi se ojačala transparentnost sustava”, rekla je zamjenica ravnateljice AZVO-a. U svome izlaganju, koje je održano u nastavku skupa, potom je predstavila novi Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti, ističući glavne promjene u odnosu na prethodno važeću zakonsku regulativu u ovom području, posebno se osvrnuvši na vanjsko vrednovanje studija i institucija.

Na skupu koji je vodila i moderirala **izv. prof. Anamarija Musa**, prorektorica za upravljanje kvalitetom i etiku Sveučilišta u Zagrebu, potom je o novim tendencijama cjeloživotnoga obrazovanja iz perspektive visokoga obrazovanja govorila mr. sc. Loredana Maravić iz MZO-a te je predstavila koncept mikrokvalifikacija za cjeloživotno učenje i zapošljivost na europskoj i nacionalnoj razini.

Mikrokvalifikacija je ishod učenja koji je polaznik stekao na temelju malog opsega učenja u okviru programa koji daje specifična znanja, vještine i kompetencije, a sve u skladu s društvenim, osobnim i kulturnim potrebama te potrebama tržišta rada. Istaknuvši mali broj upisanih programa u Registru HKO-a, pozvala je predstavnike javnih sveučilišta i njihovih sastavnica da razviju specifične programe zastjecanje mikrokvalifikacije, za što je osiguran financiranje kroz Nacional-

ni plan oporavka i otpornosti za razdoblje od 2021. do 2026. godine. U tu je svrhu Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike uspostavilo sustav vaučera za obrazovanje nezaposlenih i zaposlenih kako bi se potaknulo cjeloživotno obrazovanje i stjecanje novih vještina, s naglaskom na zelene i digitalne vještine. Istaknuvši kako je plan EU-a u sljedećem razdoblju u program mikrokvalifikacije uključiti 60 posto aktivne radne snage na tržištu rada, posebno je naglasila da upravo ovakvi programi mogu omogućiti bržu prilagodbu aktualnim potrebama tržišta rada. Kao poseban primjer istaknula je nužnost povećanja broja stručnjaka u ICT području (engl. *Information and Communication Technologies*), posebno s obzirom na cilj EU-a da oko 80 posto njezinih građana da 2030. razvije osnovne digitalne vještine, za što programi mikrokvalifikacija mogu biti dobar model. Sudionici skupa u raspravi su istaknuli kako je nužno da rektori sveučilišta te akademska zajednica dobiju šire informacije o ovoj temi, te je posebno naglašena važnost procedura i faza u postupku odobravanja specifičnih programa za mikrokvalifikacije. S obzirom na to da ovi programi omogućavaju fleksibilnost te produbljuju suradnju između akademske zajednice i dionika iz struke, Sveučilište u Zagrebu sigurno u sljedećem razdoblju može predložiti nove programe, posebno vezane uz

dinamične sektore koji se brzo razvijaju i suočavaju se s manjkom stručnjaka sa specifičnim vještinama i kompetencijama. Na skupu je potom glavne naglaske iz godišnjega izvješća o sustavu osiguravanja kvalitete za ak. god. 2021./2022. na Sveučilištu u Zagrebu nazočnima predstavila predsjednica sveučilišnoga Odbora za upravljanje kvalitetom **prof. Ivana Franić**. U odnosu na prethodni način izvještavanja o sustavu kvalitete, u postupak je ove godine uveden niz novih indikatora te je unaprijeđena metodologija. U skladu s izvješćem, na 24 sastavnice Sveučilišta u potpunosti se primjenjuju nastavne metode koje potiču interaktivno i istraživačko učenje, rješavanje problema te kritičko mišljenje, dok se na 10 sastavnica to čini djelomično. Prilagodba ispitnih postupaka (npr. za studente s invaliditetom) prisutna je na čak 32 sastavnice, a usklađivanje i evaluacija ECTS bodova provodi se na 27 sastavnica. U okviru izlaganja, profesorica Franić je, između ostaloga, iznijela podatke o potpori studentima i nagradama za uspješnost, kao i podatke vezane uz indikatore znanstvene, umjetničke i stručne djelatnosti nastavnika. Na kraju svoga izlaganja govorila je o snagama, slabostima i prilikama u području osiguravanja kvalitete na Sveučilištu u Zagrebu.

Na skupu su potom predstavljena tri primjera dobre prakse u području osiguravanja kvalitete na Sveučilištu u Zagrebu. O iskustvima međunarodne akreditacije govorila je prodekanica za strateška partnerstva i projekte Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu **izv. prof. Kosjenka Dumančić**. REPIC, prvi združeni studij akreditiran europskim pristupom, nazočnima je predstavila prodekanica za nastavu, mobilnost, studente i studijske programe Pravnoga fakulteta **izv. prof. Mirela Krešić**, a o programu cjeloživotnoga obrazovanja kao rezultata međunarodnoga projekta na skupu je govorila **izv. prof. Jana Šić Žlabur** s Agronomskoga fakulteta. Program 7. Sveučilišnoga dana kvalitete nastavljen je nizom izlaganja o aktualnoj transformaciji sveučilišnih akata i procedura kao suvremenoga odgovora na zakonodavne promjene i europske trendove u visokom obrazovanju, kroz izlaganja članova radnih skupina za izradu prav-

“
Moramo biti usmjereni prema kontinuiranom podizanju kvalitete, za što je potreban međusobni dijalog i suradnja, kako unutar Sveučilišta tako i s ključnim dionicima sustava visokoga obrazovanja i znanosti u Hrvatskoj

nih akata.

O sustavu osiguravanja kvalitete kao okvira za umrežavanje i osnaživanje Sveučilišta govorila je **prof. Ivana Franić** s Filozofskoga fakulteta, ujedno i predsjednica Odbora za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu (OUK). Svrha je novoga sveučilišnoga pravnoga okvira ojačati sustav upravljanja kvalitetom u svim segmentima Sveučilišta. **Prof. Aleksandra Čizmesija** s Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta govorila je o novom uređenju postupaka vrednovanja studijskih programa koji imaju za cilj omogućiti efikasnost i fleksibilnost procedura uz održavanje najviše razine kvalitete. **Prof. Davor Petrinović** s Fakulteta elektrotehnike i računarstva održao je izlaganje o inovacijama visokih učilišta za podršku društvu i gospodarstvu u kontekstu cjeloživotnoga obrazovanja, kao i naglaske pravilnika kojima se na Sveučilištu uređuje pitanje cjeloživotnog obrazovanja kako bi se fakulteti i akademije u najvećoj mogućoj mjeri angažirali u pružanju edukacijskih programa za društvo i gospodarstvo. **Red. prof. art. Marina Novak** s Muzičke akademije govorila je o neformalnom i informalnom učenju te priznavanju netradicionalnih putova učenja, što je novi trend u podizanju obrazovne razine stanovništva, a **prof. Nikola Đaković** s Medicinskoga fakulteta, predsjednik sveučilišnoga Povjerenstva za priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija, govorio je o aktivnostima u ovom području na Sveučilištu u Zagrebu i važnosti privlačenja studenata s inozemnih fakulteta.

SUZG

“
Globalno okruženje u kojem živimo sve je kompetitivnije, a društvene promjene i nove okolnosti potiču nas na promišljanje o budućim izazovima

Na svečanosti u Mostaru

Prof. DRAGANU LJUTIĆU DODIJELJENA TITULA DOCTORIS HONORIS CAUSA

Splitski rektor postao počasni doktor Sveučilišta u Mostaru

Rektor Sveučilišta u Mostaru Zoran Tomić istaknuo je da je Dragan Ljutić veliki humanist, osoba široka znanja, tolerancije, vječiti optimist, čovjek koji okuplja, nesebično daje i promiče znanje, uvezuje osobe i institucije

Prof. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu, postao je novi počasni doktor Sveučilišta u Mostaru na svečanoj dodjeli i proglašenju u okviru Dana Sveučilišta u Mostaru. Kako je izvijestilo Mostarsko sveučilište na svojim stranicama, rektor Ljutić je njihov 18. počasni doktor.

- Biti počasni doktor Sveučilišta u Mostaru velika je čast i privilegija. Čast, jer vaš osobni rad u području znano-

sti i širenju znanstvenih krugova i znanstvene misli biva prepoznat i nagrađen izuzetnom nagradom jednog važnog sveučilišta - sveučilišta koje je prepoznato na međunarodnoj sceni i koje se pojavljuje na međunarodnim rangljestvicama uspješnosti. Privilegija zbog poziva - mnogi su pozvani, a rijetki odabrani. Biti odabran i obdaren počasnim doktoratom u životu jednog znanstvenika poseban je događaj koji zaista tre-

ba slaviti i maksimalno cijeniti - istaknuo je tom prigodom prof. Dragan Ljutić.

Stručno povjerenstvo

- Prof. Dragan Ljutić prijatelj je moje i naše domovine Bosne i Hercegovine. Nikada nijeradio razliku među nama, javnim sveučilištima i univerzitetima u Bosni i Hercegovini. Rado se odazivao našim pozivima, rado je davao savjete, ali i učio od nas. Njegova je misija suradnja i zajed-

nički rad na općim vrijednostima društva. Akademija mu je ispred svega - istaknuo je rektor Sveučilišta u Mostaru prof. dr. Zoran Tomić u svom pozdravnom govoru te dodao da je Ljutić veliki humanist, osoba široka znanja, ali i tolerancije, vječiti optimist, čovjek koji okuplja, nesebično daje i promiče znanje, uvezuje osobe i institucije.

Počasni doktorat, Doctoris Honoris Causa, najviše priznanje koje Sveučilište u Mo-

staru dodjeljuje istaknutim znanstvenicima i uglednim javnim osobama za poseban doprinos od trajnoga značenja kako Sveučilištu, tako i široj društvenoj zajednici u pojedinim područjima znanstvenoga, kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva dodijeljen je rektoru Ljutiću za izniman međunarodni ugled, osobito kao znanstveniku na području biomedicinskih znanosti, te za suradnju s akademskom i znanstvenom zajednicom

Sveučilišta u Mostaru, čijemu ugledu, razvoju, što većoj vidljivosti i prepoznatljivosti neprestano pridonosi.

Stručno povjerenstvo za ocjenu prijedloga za dodjelu počasnoga doktorata Sveučilišta u Mostaru u sastavu prof. Milenko Bevanda, prof. Ivan Čavar, prof. Marin Milaković, prof. Ante Kvesić i prof. Zoran Đogaš posebno je naglasilo njegov višegodišnji kontinuirani rad i potporu razvoju Sveučilišta u Mostaru kroz sve ustrojbene jedinice, a posebno Medicinski fakultet te Fakultet zdravstvenih studija.

- Sveučilište u Mostaru u svim tim aktivnostima uvijek je imalo snažna podupiratelja u osobi rektora Dragana Ljutića. Osim toga, uspješno je radilo na povezivanju s međunarodnim partnerima te uključivanju Sveučilišta u Mostaru u međunarodne akademske mreže. Afirmirao je Sveučilište u Mostaru na međunarodnoj razini - istaknuo je prof. Milenko Bevanda, predsjednik Povjerenstva, dodajući da više od 80 nastavnika sa Sveučilišta u Splitu sudjeluje u realizaciji nastave na Sveučilištu u Mostaru.

Poseban naglasak u izvješću odnosi se na njegovu ulogu, predanost i pomoć Sveučilištu u području međunarodnih rangiranja i svjetskih ranking-ljestvica, prilikom čega je sebe stavio na raspolaganje rangiranju i iskoracima Sveučilišta u Mostaru.

Istaknuli su, među ostalim, i da je rektor Ljutić autor gotovo sto znanstvenih radova koji su objavljeni i indeksirani u Current Contentsu, SCI-Expanded (Web of Science), Medlineu i Scopusu, te su naveli i brojne funkcije koje splitski rektor obnaša uz to što vodi drugo najveće hrvatsko sveučilište od 2018. godine.

VELIKI USPJEH ZAGREBAČKIH MATEMATIČARA

Profesor i asistent s PMF-a riješili dva otvorena Erdőseva problema

Piše: **BRANKO NAD**

Jedan od najpoznatijih matematičara 20. stoljeća, Paul Erdős (1913-1996), bio je poznat po postavljanju otvorenih problema s elementarnim i jednostavnim formulacijama, ali koji su bili tik izvan dosega poznate matematike te iziskivali maštovita rješenja ili razvoj novih tehnika.

Nemoguće je sakupiti baš sve probleme koje je Erdős postavio za života, ali britanski matematičar Thomas Bloom započeo je projekt prikupljanja velikog broja najzanimljivijih Erdősevih problema. Trenutno se na web stranici "Erdős problems" (www.erdosproblems.com) nalazi oko 500 problema i samo oko petina ih je do danas riješena.

Nedavno je **Vjekoslav Kovač**, redoviti profesor na Matematičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, riješio problem #189 pokazavši da postoji bojenje ravnine u konačno mnogo boja takvo da ne postoji pravokutnik jedinične površine sa sva četiri vrha iste boje.

- Drago mi je da uvijek postoji interes za lijepu matematiku. Riješiti neki Erdősov problem je česti

Vjekoslav Kovač, redoviti profesor na Matematičkom odsjeku i Adrian Beker, asistent i doktorski student također na Matematičkom odsjeku PMF-a, do sada su jedini hrvatski matematičari koji žive i rade u Hrvatskoj, a koji su riješili neki od Erdősevih problema

san teorijskog matematičara, pogotovo ako se kroz školovanje i karijeru orijentirao na rješavanje zadataka i otvorenih pitanja. Na Matematičkom odsjeku PMF-a već nekoliko godina imamo izvrsnu istraživačku grupu okupljenu oko projekta "Multilinearna i nelinearna harmonijska analiza i primjene - MUNHANAP", a bavimo se raznim aspektima Fourierove analize i njezinim primjenama u kombinatorici. Zadovoljan sam jer upravo pregovaram o financiranju budućeg četverogodišnjeg projekta, a Adrian nam je fantastično talentirano pojačanje. Uz nas su u novooformljenoj istraživačkoj ekipi još Aleksandar Bulj, mag. math., izv. prof. dr. sc. Nina Kamčev, doc. dr. sc. Rudi Mrazović, Bruno Predojević, mag. math. i prof. dr. sc. Hrvoje Šikić s PMF-a, a pridružilo nam se još nekoliko suradnika s ostalih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i šire. Rješenja Erdősovih problema su svakako dodatna potvrda da smo vrlo spo-

Adrian Beker

sobni i da imamo originalne ideje, ali ona su samo šlag na torti napravljenoj višegodišnjim istraživanjem, objašnjava profesor Kovač za Universitas.

Potom je **Adrian Beker**, asistent i doktorski student također na Matematičkom odsjeku PMF-a, riješio problem #356 pokazavši da, za svaki prirodni broj n , postoje prirodni brojevi $a_1 < a_2 < \dots < a_k$ manji od n čiji uzastopni zbrojevi poprimaju barem cn^2 ra-

Vjekoslav Kovač

zličitih vrijednosti.

- Erdősovi su problemi fascinantni jer su u pravilu jednostavni za formulirati, a često se pokazuju zahtjevnima za riješiti. Ponekad je za njihovo rješenje potrebno razviti nove duboke tehnike, dok je u drugim slučajevima rješenje rezultat nekoliko elementarnih opservacija koje se na elegantan način poslože u cjelinu. Problem koji sam ja riješio definitivno spada u potonju

kategoriju, no vrlo sam sretan što mi je to pošlo za rukom te mi to predstavlja dodatan poticaj za bavljenje područjem istraživanja koje me zanima. Ovom prilikom htio bih zahvaliti profesoru Kovaču te svom mentoru docentu Rudiju Mrazoviću na stvaranju vrlo stimulativne istraživačke atmosfere koja me potaknula na bavljenje ovim problemom, naglašava Beker.

Njihovi dokazi zasad su

objavljeni samo u obliku preprinta (V. Kovač i A. Beker), ali sama rješenja su vrlo elegantna te su već provjerena i potvrđena na web stranici "Erdős problems".

Dekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta prof. dr. sc. Mirko Planinić, smatra kako je rješavanje izazovnih matematičkih problema koje je definirao Paul Erdős je u skladu s misijom Fakulteta a to je mijenjati društvo znanjem. Upravo je tu misiju elaborirao u nedavnom intervjuu koji smo objavili u Universitasu:

- PMF je ponosan na svoju dvojicu matematičara, Vjekoslava Kovača i Adriana Bekera, jer su do sada jedini hrvatski matematičari koji žive i rade u Hrvatskoj, a koji su riješili neki od Erdősevih problema. Matematički odsjek PMF-a u Zagrebu se ističe svojom izvrsnošću što se može vidjeti u dobrom rangiranju struke (matematike) na Sangajskoj listi (301-400 mjesto). Nadamo se da će ovaj uspjeh biti poticaj maturantima da i dalje upisuju matematiku na našem Fakultetu, a mladim znanstvenicima matematičarima da ostanu raditi u veoma poticajnoj sredini na PMF-u u Zagrebu, zaključuje dekan Planinić.

ALIJANSA EUROPSKO SVEUČILIŠTE MORA

Održan SEA-EU Governing week u Splitu

Predstavljani su postignuti rezultati i postavljeni kratkoročni ciljevi u svrhu ispunjenja misije a to je transformirati prostor europskog visokog obrazovanja stvaranjem novog Europskog sveučilišta mora

N aše je Sveučilište u tjednu od 27. studenoga do 1. prosinca bilo domaćin Upravljačkog tjedna alijanse SEA-EU (Governing week). Događanje je to na kojem se raspravljalo o svim najvažnijim točkama projekta napravljenim u proteklih šest mjeseci. Predstavljani su dosad postignuti rezultati i postavljeni kratkoročni ciljevi u svrhu ispunjenja misije a to je transformirati prostor europskog visokog obrazovanja stvaranjem novog Europskog sveučilišta mora.

Ovoga puta sastanci su bili u nešto širem sastavu s obzirom na to da se od siječnja 2024. Alijansi, uz postojećih šest, pridružuju i tri nova partnera: Sveučilište Nord (Norveška), Sveučilište Parthenope iz Napulja i Sveučilište Algarve iz Portugala.

Radni tjedan obuhvatio je čak 10 sastanaka Upravljačkog odbora, Izvršnog odbora, Tehničke radne skupine,

Kvalitete i etike, sastanka dionika partnera projekta, Studentskog vijeća, Vijeća gradova, Vijeća luka, sastanka vezanog za znanstveno-istraživačke aktivnosti pro-

jekta te godišnju konferenciju "Being SEA-EU".

Osim radnih sastanaka, rektori Alijanse predvođeni rektorom našeg sveučilišta, prof. Draganom Ljutićem,

bili su u organiziranom posjetu gradonačelniku grada Splita, prof. Ivici Puljku, te županu Splitsko-dalmatinske županije Blaženku Bobanu, što je zasigurno doprinijelo osnaživanju odnosa između sveučilišta Alijanse i vanjskih dionika.

Nadalje, i predstavnici grada Kiela i Bresta također su održali bilateralne sastanke s gradonačelnikom grada Splita te su bili u posjetu Tehnološkom parku Smartcity Split na Dračevcu dobivši tako uvid u nove razvojne mogućnosti grada Splita te načine na koji se partneri Alijanse mogu uključiti u stvaranje bolje budućnosti za generaciju novih građana Europe.

Sastanci su zaokruženi bogatim kulturno-zabavnim programom koji je započeo otvaranjem izložbe u Sveučilišnoj galeriji pod nazivom "Sea of diversity" gdje su predstavljene 24 najbolje fotografije odabrane na natjecanju koje je pokrenuo SEA-EU. Istovremeno je otvorena

i izložba 50 godina stvaralaštva Fede Klarića. Program i izložbu pripremila je gđa Helena Trze Jakelić, voditeljica Galerije, a događaj je glazbeno popratio gudački kvartet Bozzotti. Mnostvo okupljenih gostiju nastavilo je uživati u raznovrsnom kulturnom mozaiku u foajeu Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu gdje su predstavljani isječci svega onoga čime se ponosimo. Program je vodio Vjekoslav Krtolačić, student druge godine studijskog programa Komunikacija i mediji Sveučilišta u Splitu. Okupljene je pozdravio Vicko Bilandžić, intendant splitskog HNK-a, koji je iskoristio ovo okupljanje da pozove na kulturnu suradnju među sveučilištima Alijanse. Klapa "Šufit" predstavila je gostima klapsko pjevanje kao prepoznatljiv glazbeni izraz s prostora Dalmacije. Iznenadjenje večeri bio je nastup gostiju Vlatka Belasa i Đine Vučković koji su izveli "Kraljicu lopte" iz "Male Floramye", skladbe poznatog splitskog skladatelja Ive Tijardovića. Za ugodnu atmosferu pobri-

nuo se klavirskom pratnjom Antonio Dragojević, student treće godine Umjetničke akademije u Splitu, a čitavu večer zaokružio je jazz duo Sara & Jappa uz hitove iz zlatnog doba Hollywooda i jazz obrade svjetskih hitova. Ponesen izvrsnom atmosferom, na koncu je, u znak zahvale našem rektoru, prof. Draganu Ljutiću, nastupio i rektor poljskog sveučilišta Piotr Stepnowski i to na gitari Jappe (Željka Brodarića), a uz vještu pratnju poljskog kolege Macieja Siwyja.

Petak je uveličan posjetom u Sinj, točnije u Muzej Sinjske alke. Tom prilikom rektor splitskog sveučilišta prof. Dragan Ljutić izjavio je: Poznato je kako je Sinj dio našeg Sveučilišta i kako smo ovdje utemeljili Odjel mediteranske poljoprivrede. Naši partneri iz Europe imaju prigodu vidjeti mjesto Sinjske alke i Gospe Sinjske, gdje mogu vidjeti našu bogatu povijest i kulturnu te sakralnu baštinu. Ono što su do sada vidjeli u gradu i posebno u Muzeju alke jednostavno ih je oduševilo.

Tijekom sastanka Upravljačkog odbora najavljeno je kako predsjedanje Alijansom od lipnja preuzima rektorica Sveučilišta NORD, prof. Hanne Elenora Solheim Hansen, koja je sve okupljene pozvala u Bodø u Norvešku, europsku prijestolnicu kulture 2024. godine.

Svi sudionici nesumnjivo su doživjeli nezaboravna iskustva uživajući u autohtonom izričaju dalmatinskog folklora i gastronomije, a mi zahvaljujemo svima onima koji su svojim doprinosom omogućili da sva događanja proteknu u najboljem redu i ugodnoj atmosferi.

SEA EU

POTPREDSJEDNIK VLADE GOSTOVAO NA PRAVU I FORENZICI

Ministar Božinović održao predavanje splitskim studentima

Pise: MILA PULJIZ

Splitski Pravni fakultet i njegove studente posjetio je potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar unutarnjih poslova dr. Davor Božinović koji je studentima Međunarodno i javno pravo održao predavanje o Schengenskom prostoru, samom procesu pristupanja ali i o izazovima koji nas tek očekuju.

Studentima se obratio dekan fakulteta, izv. prof. Ratko Brnabić.

-Ova tema je uvijek važna i aktualna, vjerujem da će ovo predavanje biti izrazito zanimljivo - kazao je dekan.

Predstojnica katedre za

međunarodno i javno pravo prof. Vesna Barić-Punda kazala je da je dugogodišnja praksa Pravnog fakulteta da određene međunarodne pravne institute, nacionalne i međunarodne izvore, kao i međunarodne odnose studentima rasvijetle upravo oni koji su ih i kreirali.

-Snažan pečat predavanja ministra Božinovića dao je i iznimno velik broj pitanja okupljenih studenata. Pitanja ne samo da su bila brojna "prisiljivi" uvažnog gosta da više od sat i pol izlaže, nego su ukazala na iznimnu razinu upućenosti i kritičkog razmišljanja studenata o aktualnim zbivanjima u zemlji i okruženju. Spomenuto sva-

kako treba veseliti u vremenima u kojima se sve pokušava ocrtati tamnim tonovima, jer pokazuje da splitski Pravni fakultet okuplja iznimne mlade ljude, različitih interesa i pogleda, koji će jednoga dana vještinama stečenima na ovom mjestu s pravom zauzimati bitna mjesta u društvu - kazao je Ante Šimun Majstorović, asistent na Katedri za trgovačko pravo i pravo društava dodavši da su s posebnim interesom dočekane široj javnosti nepoznate crtice koje upućuju na iznimnu političku kompleksnost koja je pratila ulazak Hrvatske u schengenski prostor, a koja ponajprije proizlazi iz činjenice da je za uspješno okončanje postupka

bila potrebna suglasnost svih dotadašnjih članica, s vrlo različitim unutarnjim političkim silnicama.

Osim na Pravnom fakultetu, dr. Božinović je predavao studentima održao i na Sveučilišnom odjelu za forenzične znanosti u sklopu kolegija Suvremeni sustavi nacionalne sigurnosti s temom trenutnog stanja sigurnosti u Republici Hrvatskoj s fokusom na Schengen koji je donio brojne prometne benefite, posebno u turizmu, ali i određene opasnosti poput ilegalnih migracija.

Ministar Božinović govorio je i o ostalim sigurnosnim izazovima kao što su krijumčarenje ljudi, ratna zbivanja u svijetu i političke nestabilnosti. Svojim izlaganjem potaknuo je i brojnu publiku na pitanja o aktualnim temama u našoj zemlji.

AGRONOMSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU POMAŽE POLJOPRIVREDNICIMA

Može li znanost ublažiti utjecaj klimatskih promjena?

Predstavljenu su rezultati trogodišnjeg projekta AgroSPARC, kojim je koordinirao Inovacijski centar Nikola Tesla, uz partnerstvo Agronomskog fakulteta i Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. Projekt vrijedan 3,5 milijuna kuna provodio se s ciljem suočavanja s izazovima aktualnih i budućih klimatskih promjena u poljoprivredi

PIŠE I SNIMIO

BRANKO NAD

Na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održana je završna radionica znanstveno-istraživačkog projekta *Napredna i prediktivna poljoprivreda za otpornost klimatskim promjenama (AgroSPARC)*, čiji je cilj suočavanje s izazovima aktualnih i budućih klimatskih promjena u poljoprivredi. Projekt se fokusira na unapređenje uzgoja žitarica, smanjenje troškova te prilagodbu tradicionalnih metoda uzgoja.

Jedan od ključnih aspekata projekta je izrada matematičkih modela različitih stadija razvoja pšenice pomoću umjetne inteligencije. Ovi modeli koriste se za precizno predviđanje prinosa i fenofaza razvoja pšenice, uz analizu velikog skupa podataka stvorenih u prototipnim klimatskim komorama s umjetno stvorenim klimatskim uvjetima – scenarijima klimatskih promjena. Rezultati projekta će biti javno dostupni putem portala za predikciju stadija razvoja pšenice, koji će uključivati i kratkoročne i dugoročne prognoze te satelitske snimke poljoprivrednih površina, a povratne informacije od uzgajivača koristit će se za prilagodbu modela predikcije. Posebno istaknuto tijekom radionice bilo je istraživanje biotskih i abiotičkih čimbenika stresa na usjevima ozime pšenice. Korištenjem spektralnih podataka i vegetacijskih indeksa, analiziranih kroz različite algoritme strojnog učenja, postignuta je uspješna klasifikacija šteta od napada štetnika. Ova inovacija stvara temelj za daljnji razvoj sustava daljinskog motre-

Dr. sc. Hrvoje Novak, izv. prof. dr. sc. Vinko Lešić, izv. prof. dr. sc. Monika Zovko, Sandra Skendžić, mag. ing. agr., izv. prof. dr. sc. Darija Lemić i prof. dr. sc. Ivica Kisić, dekan zagrebačke Agronomije

nja usjeva, omogućujući poljoprivrednicima brzu i preciznu primjenu agrotehničkih mjera, čime se optimizira održivost i produktivnost poljoprivredne proizvodnje.

Uvodnu riječ održali su **prof. Ivica Kisić**, dekan Agronomskog fakulteta te **izv. prof. Monika Zovko**, koordinatoriica projekta na partnerskoj instituciji, Agronomskom fakultetu.

Dekan Kisić okarakterizirao je ovaj projekt vrlo značajnim jer ukazuje na promjene koje dolaze od sveprisutnih klimatskih promjena:

– Puno sam puta sam rekao, i još ću puno puta ponoviti, većina ljudi još uvijek nije svjesna što znače klimatske promjene. Većina misli da je to nešto što će proći i više se nećemo morati time zamarati, ali su u krivu. Decidirano tvrdim, i već sam

prije 20 godina pisao na tu temu, klimatske promjene neće nestati, već se samo iz godine u godinu biti još žešće i još problematičnije. Kako odgovoriti na te izazove? Odgovore primarno može dati znanost. Ali ne na način da se mi agronomi sada učimo računarstvu, elektronici, strojarstvu... Već da odgovore potražimo kroz jedan holistički pristup, zajedničkim snagama, znanstvenici raznih struka i profila. Samo tako možemo dati odgovor na ono što nas očekuje, a to su, ponavljam, još izraženije i jače klimatske promjene. Prema tome, čestitam svima na ovome projektu te se nadam u budućnosti još većim i kvalitetnijim promjenama. Znanost nam jedina može dati odgovor na pitanje kako se čovječanstvo može prilagoditi budućnosti.

Dosezi projekta

Izv. prof. Vinko Lešić (voditelj projekta), iz Inovacijskog centra Nikola Tesla, na završnoj radionici održao je prezentaciju pod nazivom “AgroSPARC: pregled istraživanja i rezultata”. Fokus prezentacije bio je na stanju tehnike u poljo-

Voditelj projekta Vinko Lešić

privredi danas, koja se zasniva na upotrebi sofisticiranih senzora kao što su IoT senzori za praćenje vlažnosti, temperature i hranjiva u tlu te multi- i hiperspektralni senzori na dronovima i satelitima često korišteni u kontekstu precizne poljoprivrede. Očekivana korist ovakvih sustava je 20% povećanje prinosa poljoprivrednih kultura. Nedostatak velikog skupa podataka usporava korištenje algoritama umjetne inteligencije (AI) u poljoprivredi, stoga je upravo to bio motiv prijave projekta AgroSPARC. Prikazan je sustav za rapidno i automatizirano prikupljanje podataka o rastu i razvoju biljaka ozime pšenice u prototipnim klimatskim komorama te model crne kutije pomoću kojeg je moguće povezati ulaze kao što su permutacije mikroklimatskih uvjeta i korisne izlaze u obliku vegetacijskih indeksa, indeksa lisne površine i sl.. Ove varijable koriste se u svrhu predikcija rasta i razvoja ozime pšenice u stvarnim klimatskim uvjetima i hipotetskim uvjetima scenarija klimatskih promjena. Podaci predikcije stadija razvoja pšenice, zajedno s kratkoročnim i dugoročnim prognozama i satelitskim snimkama poljoprivrednih površina, prikazane su na javnom portalu AgroSPARC, koji će omogućiti proizvođačima dobivanje točnijih podataka i pomoći u donošenju odluka u proizvodnji.

Prezentaciju naslova “Mogućnosti primjene digitalne tehnologije u ranoj detekciji fizioloških odgovora pšenice na stres” prezentirala je asistentica Sveučilišta u Zagrebu Agronomskog fakulteta, **Sandra Skendžić, mag. ing. agr.** Fokus prezentacije bio na

mogućnostima rane detekcije abiotičkih i biotskih čimbenika stresa u usjevima ozime pšenice koristeći hiperspektralne i IoT senzore. Prikazana je metodologija i lokacije istraživanja – klasifikacije različitih stadija zaraze ozime pšenice žitnim balcima, najznačajnijim štetnicima pšenice u našim uzgojnim uvjetima. Klasifikacija je dobivena temeljem hiperspektralnog snimanja spektrometrom (uređajem nabavljenog u sklopu projekta) te izračunatim vegetacijskim indeksima kao što su NDVI i GNDVI.

Izv. prof. Matko Orsag s Fakulteta elektrotehnike i računarstva iznio je prezentaciju naslova “Dubinska multispektralna kamera za 3D snimanje iz blizine”. Fokus njegovog predavanja bila je metodologija uporabe multispektralnih kamera u sklopu sustava za rapidno i automatizirano prikupljanje podataka o dinamici razvoja ozime pšenice. Multispektralna kamera ima sposobnost snimanja biljaka u različitim dijelovima elektromagnetnog spektra, a informaciju dobivenu snimanjem prevodi na lako tumačene vrijednosti vegetacijskih indeksa, koji govore o zdravstvenom stanju biljke. Također je govorio o važnosti i budućnosti korištenja robota u poljoprivredi kao operatera u agrotehničkim zahvatima kao što je berba i orezivanje.

Dr. sc. Hrvoje Novak, iz Inovacijskog centra Nikola Tesla, održao je predavanje pod nazivom “Prediktivna poljoprivreda primjenom umjetne inteligencije”. Tijekom predavanja, fokusirao se na analizu obimnog skupa podataka ko-

Bruno Zelić, Anđelka Plenković-Moraj i Ivica Kisić

Znanstvenici Sveučilišta u Zagrebu na konferenciji u Kini

Inauguralna konferencija "Pojas i put o razmjeni znanosti i tehnologije" (BRST) s temom "Zajedno za razvoj inovacija za sve" održana je u Chongqing, Narodna republika Kina, 6. i 7. studenog 2023. u organizaciji Ministry of Science and Technology of China, Chinese Academy of Sciences, Chinese Academy of Engineering, Chinese Association for Science and Technology, Chongqing Municipal People's Government, and Sichuan Provincial People's Government.

Konferencija je, pored svečane ceremonije otvaranja i plenarnih predavanja, uključivala različite događaje: sastanke, rasprave, natjecanja, izložbe, obilaskе, a sve s ciljem poticanja znanstvenih i tehnoloških partnerstava među vladama, kulturnih i znanstvenih razmjena te industrijskih inovacija.

Događaj je okupio više od 400 značajnih međunarodnih gostiju iz preko 80 zemalja, uključujući gotovo 40 dobitnika Nobelove nagrade, stranih akademika, stručnjaka, znanstvenika i rektora poznatih inozemnih sveučilišta. Uz 500 domaćih stručnjaka, znanstvenika i gospodarstvenika, u konferenciji je sudjelovalo blizu 900 sudionika.

Na konferenciji su sudjelovali i znanstvenici Sveučilišta u Zagrebu: prof. Ivica Kisić (Agro-nomski fakultet), prof. Bruno Zelić (Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije) i prof. emerita Anđelka Plenković-Moraj (Prirodoslovno-matematički fakultet).

Treba istaknuti brojne aktivnosti kojima je tijekom konferencije prof. emerita Anđelka

Plenković-Moraj, uz nazočnost i potporu Nj. E. mr. sc. Daria Mihelina, veleposlanika Republike Hrvatske u Narodnoj Republici Kini, promovirala dugogodišnju suradnju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Chengdu Instituta za biologiju Kineske akademije znanosti. Prvenstveno je pri tome naglašena suradnja ostvarena u okviru Zajedničkog hrvatsko-kineskog laboratorija Bioraznolikost i usluge ekosustava osnovanog 2019. godine u okviru inicijative Jedan pojas, jedan put. Zajednički hrvatsko-kineski laboratorij nastavak je višegodišnje uspjehe znanstvene suradnje i razvoja tehnologije, koji su na državnim razinama uspostavljeni na Plitvičkim jezerima 2014. godine osnivanjem Zajedničkog istraživačkog centra za ekologiju i zaštitu okoliša.

Na BRST konferenciji je najavljena Međunarodna inicijativa za znanstvenu i tehnološku suradnju, čiji je cilj poticanje kooperativne međunarodne zajednice u znanosti i tehnologiji. Ova inicijativa naglašava važnost poštivanja znanstvenog napretka, otvorenosti, suradnje, jednakosti, inkluzivnosti i obostrano korisnih ishoda. Osim toga, konferencija je označila početak ciljanog programa u okviru Inicijative Pojas i put (BRI) usmjerenog na znanost, tehnologiju i inovacije.

Sljedeća BRST konferencija trebala bi se održati 2025. godine u kineskoj provinciji Sichuan.

U okviru posjeta NR Kini te jačanja i proširivanja suradnje, prof. Ivica Kisić i prof. Bruno Zelić održali su i dva znanstveno stručna predavanja za djelatnike i studente na Chengdu Institutu za biologiju Kineske akademije znanosti 9. studenog 2023.

Za Universitas portal napisala prof. emerita Anđelka Plenković-Moraj

rištenjem algoritama umjetne inteligencije i strojnog učenja. Prikazao je kako podaci dobiveni na ovaj način mogu biti od koristi u predviđanjima razvoja pšenice, pružajući poljoprivrednicima važne informacije koje mogu poslužiti u procesu odlučivanja i planiranja agrotehničkih intervencija. Dodatno, istaknuo je mogućnosti unapređenja vremenskih prognoza primjenom AI algoritama te je naglasio prednosti koje takav sustav može pružiti poljoprivrednicima.

Umjetna inteligencija u poljoprivredi

Radionica je predstavila rezultate, zaključke projekta i smjernice za buduća istraživanja. Tehnički aspekti, uključujući upotrebu senzora i sustava za prikupljanje podataka, istaknuti su kao ključni za detekciju stresa u usjevima i optimizaciju poljoprivrednih operacija. Poseban naglasak

Svečano otvorenje konferencije

stavljen je na ključne uspjehe projekta AgroSPARC u implementaciji umjetne inteligencije za precizno predviđanje razvoja pšenice, stvarajući perspektive za unapređenje održivosti i produktivnosti poljoprivredne proizvodnje.

Radionici su prisustvovali djelatnici iz Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja,

Ministarstva poljoprivrede, znanstvenici i djelatnici Fakulteta elektrotehnike i računarstva, Prehrambeno-biotehnološkog te Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kao i predstavnici značajnih poljoprivrednih subjekata u RH.

Više info o samom projektu: <https://www.icent.hr/projekti/agrosparc/>

EVALUACIJSKI POSJET IZASLANSTVA OECD-a

Sveučilište u Zagrebu važan je čimbenik u kreiranju obrazovnih politika

Sveučilište u Zagrebu sudjeluje u procesu priprema Hrvatske za ulazak u OECD i, kao najbolje rangirano, najveće i najstarije hrvatsko sveučilište, važan je čimbenik u kreiranju obrazovnih politika

Posjet izaslanstva OECD-a

Evaluacijskom posjetu prethodila su dva sastanka s izaslanstvom OECD-a: prvi, koordinacijski sastanak predstavnika Sveučilišta u Zagrebu i evaluacijskih tijela Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj održan je 4. srpnja 2023. u novim prostorima Sveučilišta u Zagrebu, u zgradi Regionalnoga centra za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje jugoistočne Europe – SEECEL. Na sastanku se razgovaralo o ulozi i poziciji Sveučilišta u Zagrebu u sustavu visokoga obrazovanja i znanosti na nacionalnoj i europskoj razini, otvorenoj znanosti (*Open Science*) i znanstvenoj izvrsnosti, inovacijama, razvoju novih tehnologija, suradnji s gospodarstvom i transferu tehnologije, digitalnoj transformaciji i zelenom gospodarstvu te ulozi alumni zajednice u visokom obrazovanju.

Drugi sastanak održan je 27. srpnja 2023. u prostorijama Hrvatskoga katoličkog sveučilišta na temu aktivnosti, istraživanja i inovacija vezanih uz razvoj umjetne inteligencije (*AI - Artificial Intelligence*).

U četvrtak 14. prosinca 2023. izaslanstvo misije OECD-a (*Organisation for Economic Cooperation and Development*) / Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj) boravilo je ponovno na Sveučilištu u Zagrebu radi provođenja dubinske analize sektora visokoga obrazovanja, a u okviru procesa ostvarenja ulaska Hrvatske u ovu zajednicu koju čini 38 najrazvijenijih država svijeta.

Ostvarivanje Plana pristupanja OECD-a za Hrvatsku, koji su države članice ove organizacije prihvatile u lipnju 2022. na završnom sastanku Vijeća OECD-a na ministarskoj razini, jedan je od ključnih vanjskopolitičkih i gospodarskih ciljeva Vlade Republike Hrvatske. Sveučilište u Zagrebu ima iznimno važnu ulogu u ovom procesu kao hrvatska vodeća znanstvena i visokoobrazovna institucija, te je odabrano kao jedna od pet obrazovnih institucija na

Dekani sastavnica

Uprava Sveučilišta u Zagrebu

svim razinama i vrstama obrazovanja u kojima je dogovoren cjelodnevni evaluacijski posjet i razgovori sa skupinama dionika.

Naime, od 2013. pristupni proces uključuje dubinski pregled i rezultate koje provodi EDPC (*Education Policy Committee*) / Odbor za obrazovnu politiku i evaluira dva kriterija: volju i mogućnosti pristupne države kandidatkinje da primijeni pravne instrumente u nadležnosti EDPC-a, kao što su usvojeni vodiči i deklaracije, te uspoređuje državne politike s najboljim politikama i praksama OECD-a u području obrazovanja i svladavanja vještina. Glavni je cilj nakon procjene dati što jasnije i primjenjive smjernice za osiguravanje ključnih politika u području kreiranja kvalitetnih programa i njihovih ishoda, unaprjeđenja uvjeta za ostvarivanje istih mogućnosti i dostupnosti svima te ostvarivanje kvalitetnoga upravljanja sustavom.

U cjelodnevnom posjetu, uz Upravu Sveučilišta u Zagrebu sudjelovalo je 29 predstavnika fakulteta i akademija. Predviđeni sastanci trajali su sat i

pol sa svakom razinom sugovornika. S upravom Sveučilišta (rektorom i prorektorima) te upravama fakulteta razgovaralo se, između ostalog, o ciljevima i izazovima u visokoškolskom obrazovanju, neintegriranom modelu upravljanja Sveučilištem, financiranju i podacima koji se koriste za praćenje napretka u nastavi i istraživanjima, standardima osiguravanja kvalitete, uključenosti u međunarodne znanstvene projekte, uskladenosti s potrebama tržišta rada, osnaživanju stručnih službi te upotrebi digitalnih alata i podataka. Posebnu važnost imale su dvije sesije razgovora sa skupinama dionika kao fokus grupama koje su činili studenti te nastavno osoblje. Nastavnici su raspravljali o mogućnostima profesionalnog razvoja, međunarodnoj suradnji, uključenosti u procese odlučivanja i osiguravanja kvalitete, razvoju kompetencija i ishodima učenja, dok se sa studentima razgovaralo o iskustvu studiranja, kvaliteti studija, kompetencijama za tržište rada te drugim elementima studentskog života na Sveučilištu. **SuZg**

SMOTRA SVEUČILIŠTA U SPLITU

Veliki interes maturanata za studiranje u Splitu

U pet dana trajanja smotru je posjetilo nekoliko tisuća maturanata. S gotovo 20 tisuća studenata, splitsko Sveučilište predstavilo se s više od 180 studijskih programa, 11 fakulteta, osam sveučilišnih odjela i umjetničkom akademijom

PIŠE MILA PULJIZ

Na Kampusu biraj, u Splitu studiraj! Poruka je to s još jedne uspješno održane Smotre Sveučilišta u Splitu, koju je u pet dana trajanja posjetilo nekoliko tisuća maturanata. S gotovo 20 tisuća studenata, splitsko Sveučilište predstavilo se s više od 180 studijskih programa, 11 fakulteta, osam sveučilišnih odjela i samostalnih studija i jednom umjetničkom akademijom. I ove godine odlučili smo baš u ovo predbožićno vrijeme napraviti smotru, u sklopu našeg Adventa na Kampusu. Kampus je srce našeg sveučilišta, on ima jednu posebnu energiju, to je mjesto gdje

se proizvodi visoka znanost, mjesto gdje se odgajaju kadrovi gotovo svih profesija i mjesto s kojeg se oni otisnu na svjetsko tržište rada nakon što diplomiraju. Samo danas više od tisuću maturanata iz svih većih urbanih središta u Dalmaciji i Hercegovini prodefilirat će ovim prostorom,

a ostale dane na pojedinačnim predstavljajima fakulteta i odjela najavljeno nam je više od 500 maturanata po danu. Ovaj tjedan svi putevi iz Dalmacije i Hercegovine vode na Kampus. Ne želimo vam dati one suhoparne informacije koje možete pročitati na mrežnim stranicama

fakulteta, već želimo da na licu mjesta doživite autentični ugodaj i iskustvo te da osjetite studiranje u Splitu - kazao je prorektor Nikola Koceić Bilan.

Uz informacije iz prve ruke, savjete profesora, ali i iskustva trenutnih i bivših studenata, maturanti su imali prigodu osjetiti i pravi studentski život na Adventu na Kampusu, na kojemu su u tri tjedna trajanja održani brojni koncerti.

Za početak moram reći da sam izrazito ponosan na naše sveučilište. Sveučilište u Splitu najbolje je sveučilište u Hrvatskoj. Ono što bismo mi željeli jest da upišete naše sveučilište, ali i da tijekom svog studija odete u inozemstvo, prikupite brojna nova

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Umjetnička akademija proslavila 26. rođendan

Ovo je vodeća visokoškolska javna ustanova u obrazovanju u umjetničkom području na istočnoj obali Jadrana, ni jedna druga akademija ne djeluje na osam lokacija u različitim gradskim četvrtima - ističe dekanica Miona Miliša

Piše **MILA PULJIZ**

Svečanom sjednicom Akademskog vijeća, Umjetnička akademija je u prosincu proslavila svoj 26. rođendan. Tom prigodom dekanica izv. prof. art. Miona Miliša prisjetila se najvažnijih događaja u tekućoj godini, ali i otkrila planove za budućnost ove važne sastavnice Splitskog sveučilišta.

– Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu je vodeća visokoškolska javna ustanova u obrazovanju u umjetničkom području na istočnoj obali Jadrana. Prethodnu rečenicu dodatno argumentiram činjenicom da ni jedna druga akademija u državi, a ni u široj regiji, ne djeluje na osam lokacija u različitim gradskim četvrtima. Mnogi realizirani projekti i rezultati tijekom 26 godina postojanja disproporcionalni su navedenim uvjetima rada – kazala je dekanica Miliša.

– Vjerujem da, unatoč različitostima naših triju umjetničkih područja, možemo kroz kreativne profesionalne timove ostvarivati prepoznatljive i jedinstvene projekte. Akademija ovog tipa potrebna je i kao sveučilišna sastavnica i kao centar u gradu s tisućljetnom povijesnom tradicijom kulture i umjetnosti. Zbog toga njezin operativniji ustroj s organiziranim odsjecima, studijskim programima i svim ostalim aspektima djelovanja nema alternativu. Nastavnici koji rade na Akademiji prije svega su stručnjaci u svojim područjima, aktivni u izlaganju, izvođenju i objavljivanju, pozvani da poučavaju i iskustveno djeluju. Imaju ve-

liku čast, ali i odgovornost pri obrazovanju studenata iz likovnog, glazbenog i kazališnog područja – dodala je.

Studentske izvedbe

Studenti UMAS-a izrazito su aktivni u svojim područjima, a nedavno smo svjedočili i odličnoj izvedbi “Čarobne frule” na daskama splitskog HNK-

a. Isto tako, nedavno se uspješno održala i Revija UMAS 2023.

– Krajem studenoga je u prepunom kinu “Karaman” održana Revija UMAS 2023., natjecateljska revija studentskog kratkog filma Odsjeka za film i video. Nakon projekcije osam filmova, film “Špurijus”, redatelja Luke Eterovića, osvojio je sve tri nagrade. Zahvaljujući suradnji s pročelnicom Odsjeka za glumu izv. prof. art. Brunom Bebić, s izv. prof. art. Ljubicom Marčetić-Marinović s Odsjeka za dizajn vizualnih komunikacija i s izv. prof. art. Robertom Jozićem s Odsjeka za kiparstvo, Revija UMAS je realizirana u koprodukciji četiriju odsjeka UMAS-a.

Osim već spomenutih aktivnosti, tu je i izložba 10 godina Odsjeka dizajna vizualnih komunikacija. Izložbom DVK 2013. – 2023. predstavljeno je deset godina djelovanja Odsjeka dizajna vizualnih komunikacija Umjetničke akademije u Splitu. Uspješno je održan i koncert 12. prosinca u koncertnoj dvorani Ive Tijardovića, u Hrvatskom domu, u povodu 10 godina postojanja studijskog programa za saksofon pri Odsjeku za puhačke instrumente na UMAS-u. Ne može se i ne spomenuti izvrstan projekt – izložba “Rad, tekst, kontekst (privremenost)”, kao rezultat suradnje studentica i studenata Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Splitu i Odsjeka za slikarstvo Umjetničke akademije u Splitu. Izložba je postavljena na jednoj od lokacija UMAS-

a, u zgradi Odsjeka za slikarstvo Umjetničke akademije u Splitu, a predstavlja kontinuitet suradnje pokrenut 2017. godine, te ostaje otvorena do 19. siječnja 2024. godine. Izložba okuplja radove u različitim medijima deset studenata Odsjeka za slikarstvo Umjetničke akademije u Splitu s kojima je kustosku suradnju ostvarilo jedanaest studenata Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Splitu. Svoje radove ovom prilikom izlažu: Katarina Botica, Marta Grubišić, Dana Lončar, Zvonimir Lukas, Neli Ljubičić, Leda Marinović, Kim Mikasović, Bartol Stojanović, Antonela Šaban i Kristina – dodala je dekanica Miliša.

Planovi za budućnost

Što se tiče interesa studenata za studiranje, on se iz godine u godinu mijenja. Posljednjih

godina prednjači interes za studijske programe Dizajn vizualnih komunikacija te Film i video, gluma.

– Za 2024. godinu planirano je zaista mnogo aktivnosti od kojih je većina u kontekstu obilježavanja pedeset godina od osnutka Splitskog sveučilišta. Od svih planiranih događanja u organizaciji profesora i studenata naših odsjeka – Likovni, Glazbeni i Kazališni – na jednom mjestu u gradu Splitu. Već se dugo nadamo i useljenu u Teslinu ulicu. Pogotovo pojedini odsjeci kojima će se vidno poboljšati uvjeti za realizaciju studijskih programa – dodala je za kraj dekanica.

iskustva te da se onda vratite u Split i ispunite sve svoje ambicije. Grad Split je u posljednjih nekoliko godina pokrenuo velike investicijske cikluse od nekoliko stotina milijuna eura, da izgradimo infrastrukturu za razvoj obrazovanja, za razvoj znanosti i tehnologije, kroz koje ćemo onda dalje razvijati cijeli naš grad i ovo područje - kazao je gradonačelnik Splita prof. Ivica Puljak.

Izrazito mi je drago vidjeti ovoliko srednjoškolaca Splitsko-dalmatinske županije koji postižu izvanredne rezultate baš kao i naše Sveučilište. Uvijek ponavljam i sada ću opet reći, znanje je kapital u koji moramo ulagati, on će nam osigurati bolju budućnost - kazao je zamjenik župana Stipe Čogelja. Prigodnu riječ uputio je i rektor Sveučilišta u Splitu prof. Dragan Ljutić te je otvorio Smotru: - Draga mladosti, hvala vam što ste došli u ovako velikom broju na smotru našeg sveučilišta, sveučilišta koje je dijelom mreže maritimnih sveučilišta. To za vas znači da možete početi studirati u Splitu, a možda završiti u Brestu, Cadizu, Napulju, diljem cijele Europe. Omogućujemo vam da imate izvanredne uvjete za rad i učenje, da imate dobar smještaj, u procesu izrade je i novi studentski dom. Osim toga, itekako negujemo i sport, umjetnost i kulturu - kazao je, dodavši da nije samo pitanje znanja i edukacije već i cjelokupne pripreme mladih ljudi za život, da oni postanu dobri ljudi koji će raditi na dobrobit našeg društva.

Nakon svečanog otvorenja smotre, na štandovima je nastala velika gužva. Petra Budimir Bekan iz Sinja kazala je da je na smotru došla zajedno s prijateljima te da razmišlja o selidbi u Split. - Došli smo pogledati izbor fakulteta i programe koji nas zanimaju, a mene osobno zanima Filozofski fakultet - kazala je maturantica. Velika gužva nastala je i na štandu FESB-a, koji je posjetio nekadašnji student i poznati reper Vojko V.

QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS: SUSTAINABILITY 2024.

Sveučilište u Zagrebu ponovno uvršteno na listu najodrživijih svjetskih sveučilišta

Piše: MILAN MATIĆ

Ovo rangiranje, koje je QS prvi put objavio prošle godine, analizira kako se sveučilišta nose s najvećim okolišnim, društvenim i upravljačkim globalnim izazovima današnjice.

Ljestvica održivosti temelji se na ciljevima održivoga razvoja koje je 2015. godine rezolucijom utvrdila Generalna skupština Ujedinjenih naroda u sklopu Agende 2030.

Na ovogodišnjoj su rang-listi ukupno 1403 institucije iz čak 95 zemalja, dvostruko više nego prošle godine, kada ih je bilo rangirano 700. Ove se godine Sveučilište u Zagrebu nalazi na 464. mjestu te je najbolje rangirano sveučilište u Republici Hrvatskoj i okružju. Osim Sveučilišta u Zagrebu, ove su godine rangirana još dva hrvatska sveučilišta: Sveučilište u Splitu, koje se nalazi u kategoriji od 841. do 860. mjesta, i Sveučilište u Rijeci, koje je rangirano od 941. do 960. mjesta.

Sveučilište u Zagrebu i ove je godine ostvarilo bolji rang od sveučilišta u okružju, pa se tako, primjerice, Sveučilište u Mariboru nalazi u kategoriji od 711. do 720. mjesta, Sveučilište u Ljubljani u kategoriji od 821. do 840. mjesta, Sveučilište u Beogradu u kategoriji od 901. do 920. mjesta, a Sveučilište u Novom Sadu u kategoriji iza 1201. mjesta.

Ove je godine ostvaren izniman napredak u odnosu na prošlu godinu s obzirom na to da se Sveučilište u Zagrebu našlo u prvoj trećini najodrživijih svjetskih sveučilišta, točnije na 33,07 posto rang-liste. Prošlogodišnji rang bio je u kategoriji od 451. do 500. mjesta od ukupno 700 sveučilišta, odnosno na 67,86 posto rang-liste.

Deset najodrživijih svjetskih sveučilišta na ovogodišnjoj ljestvici poretka su redom Sveučilište u Torontu, Sveučilište u Berkeleyju (Kalifornija), Sveučilište u Manchesteru, Sveučilište Britanske Kolumbije, Sveučilište u Aucklandu, Imperial College London, Sveučilište u Sydneyju, Sveučilište Lund, Sveučilište u Melbourneu i kanadsko Sveučilište Western.

Jedan od temeljnih uvjeta da bi sveučilište sudjelovalo u ovom prestižnom rangiranju je ostvaren rang na QS-ovim ljestvicama QS World University Rankings, QS Rankings by Region ili QS Rankings by Subject. Druga dva uvjeta su predanost ublažavanju klimatske krize koja se očituje u sveučilišnoj politici ili sveučilišnim strateškim do-

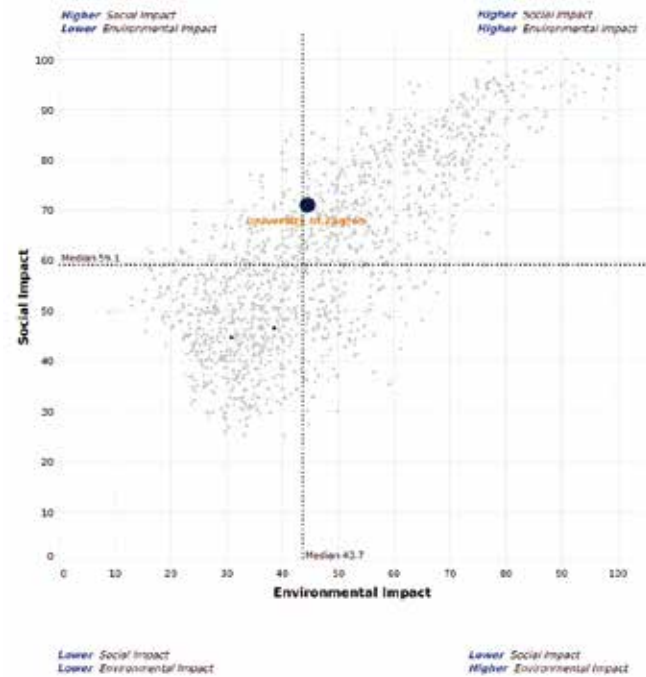
Međunarodno rangiranje QS World University Rankings, koje je prošle godine uvrstilo Sveučilište u Zagrebu na listu najodrživijih sveučilišta na svijetu za 2023. godinu, i ove je godine objavilo listu najodrživijih svjetskih sveučilišta za 2024. godinu – QS World University Rankings: Sustainability 2024.

University of Zagreb QS World University Rankings: Sustainability 2024

Category / Subindicator	2024 rank
Overall	464
Environmental Impact	666
> Environmental Sustainability	1001+
> Environmental Research	962
> Environmental Education	286
Social Impact	400
> Knowledge Exchange	252
> Impact of Education	282
> Health & Wellbeing	444
> Equality	482
> Employability and Outcomes	748
Governance	450

Pozicija Sveučilišta u Zagrebu prema kategorijama i potkategorijama

SUZG

Položaj Sveučilišta u Zagrebu s obzirom na utjecaj na društvo i okoliš

SUZG

kumentima te dokaz o istraživačkoj kulturi usklađenoj s ciljevima UN-ova održivoga razvoja, odnosno dovoljan broj istraživačkih radova o temi održivosti.

U odnosu na prošlu godinu kada su sveučilišta bila rangirana u dvjema kategorijama: Utjecaj na okoliš i Utjecaj na društvo, ove je godine dodana i treća kategorija – Upravljanje. Svaka kategorija ima nekoliko potkategorija koje teže određenom postotku ukupne ocjene.

Kategorija Utjecaj na okoliš sastoji se od triju potkate-

gorija: 1. Obrazovanje o okolišu (17 posto ukupne ocjene), 2. Istraživanje okoliša (13 posto ocjene) i 3. Održivost okoliša (15 posto ocjene).

Kategorija Utjecaj na društvo sadržava pet potkategorija: 1. Zapošljivost i ishodi obrazovanja (11 posto ocjene), 2. Jednakost (12 posto), 3. Zdravlje i dobrobit (5 posto ocjene), 4. Utjecaj obrazovanja (7 posto) i 5. Razmjena znanja (10 posto ukupne ocjene).

Nova kategorija u kojoj prošle godine sveučilišta nisu bila rangirana je Upravljanje. Ova kategorija mjeri

Ove je godine ostvaren izniman napredak u odnosu na prošlu godinu s obzirom na to da se Sveučilište u Zagrebu našlo u prvoj trećini najodrživijih svjetskih sveučilišta, točnije na 33,07 posto rang-liste

kvalitetu upravljanja sveučilištem te donosi 10 posto ukupne ocjene.

Sveučilište u Zagrebu ostvarilo je najbolji rang u potkategorijama Razmjena znanja – 252. mjesto, Utjecaj obrazovanja – 282. mjesto te Obrazovanje o okolišu – 286. mjesto. Slijede potkategorije Zdravlje i dobrobit – 444. mjesto, Upravljanje – 450. mjesto, Jednakost – 482. mjesto, Zapošljivost i ishodi obrazovanja – 748. mjesto, Istraživanje okoliša – 962. mjesto i Održivost okoliša – 1001.+ mjesto.

Činjenica da je Sveučilište u Zagrebu prepoznato kao najodrživije sveučilište u Hrvatskoj i okružju te da svojim radom pridonosi ciljevima održivoga razvoja na globalnoj razini doista je izniman uspjeh koji potvrđuje njegovu kvalitetu i u području održivog razvoja.

DRŽAVNA NAGRADA ZA ZNANOST ZA 2022. GODINU Nagrađeno 15 znanstvenika sa Sveučilišta u Zagrebu

Ukupno je dodijeljeno 26 državnih nagrada za znanost za 2022. godinu. Nagradom za životno djelo, od ukupno petero nagrađenih, čak četiri je sa Sveučilišta u Zagrebu. Godišnjom nagradom za znanost nagrađeno je osmero profesorica i profesora te troje znanstvenih novaka koji dolaze sa zagrebačkoga Sveučilišta.

I. Nagradom za životno djelo nagrađuju se:

– područje prirodnih znanosti:

1. akademik Vladimir Paar, professor emeritus, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu

– područje tehničkih znanosti:

2. akademik Mladen Obad Šćitaroci, professor emeritus, Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

– područje biomedicine i zdravstva:

3. prof. Zdravko Lacković u mirovini, Medicinski fakultet Sveučilište u Zagrebu

– područje biotehničkih znanosti:

4. dr. sc. Rozelindra Čož-Rakovac znanstvena savjetnica, Institut “Ruder Bošković” u Zagrebu

– područje humanističkih znanosti:

5. prof. Josip Baloban, professor emeritus, Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Zagrebu

II. Godišnjom nagradom za znanost nagrađuju se:

– područje prirodnih znanosti:

1. doc. Vedran Đerek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu

2. doc. Damjan Pelc, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu

3. dr. sc. Jasminka Popović, Institut “Ruder Bošković” u Zagrebu

– područje tehničkih znanosti:

4. prof. Dragan Poljak, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Splitu

5. prof. Ivan Marković, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Sveučilište u Zagrebu

6. doc. Goran Mauša, Tehnički fakultet, Sveučilište u Rijeci

– područje biomedicine i zdravstva:

7. prof. Antonija Jurak Begonja, Odjel za biotehnologiju, Sveučilište u Rijeci

– područje biotehničkih znanosti:

8. prof. Ante Lončarić, Prehrambeno-tehnološki fakultet, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

9. prof. Ivan Širić, Agonomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

– područje društvenih znanosti:

10. prof. Đula Borožan, Ekonomski fakultet, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

11. prof. Boris Havel, Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu

12. prof. Josip Mikulić, Ekonomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

– područje humanističkih znanosti:

13. prof. Ivan Karlić, Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Zagrebu

14. prof. Naida Mihal-Brandl, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

III. Godišnjom nagradom za popularizaciju i promidžbu znanosti nagrađuju se:

– područje prirodnih znanosti:

1. dr. sc. Daria Ezgeta Balić, Institut za oceanografiju i ribarstvo u Splitu

– područje biotehničkih znanosti:

2. dr. sc. Andrija Brkić, Poljoprivredni institut Osijek

IV. Godišnjom nagradom za znanstvene novake nagrađuju se:

– područje prirodnih znanosti:

1. dr. sc. Petra Zemunik, Institut za oceanografiju i ribarstvo u Splitu

– područje tehničkih znanosti:

2. dr. sc. Andrea Farkas, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Zagrebu

– područje biomedicine i zdravstva:

3. dr. sc. Marcela Konjevod, Institut “Ruder Bošković” u Zagrebu

– područje biotehničkih znanosti:

4. dr. sc. Slaven Jurić, Agronomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

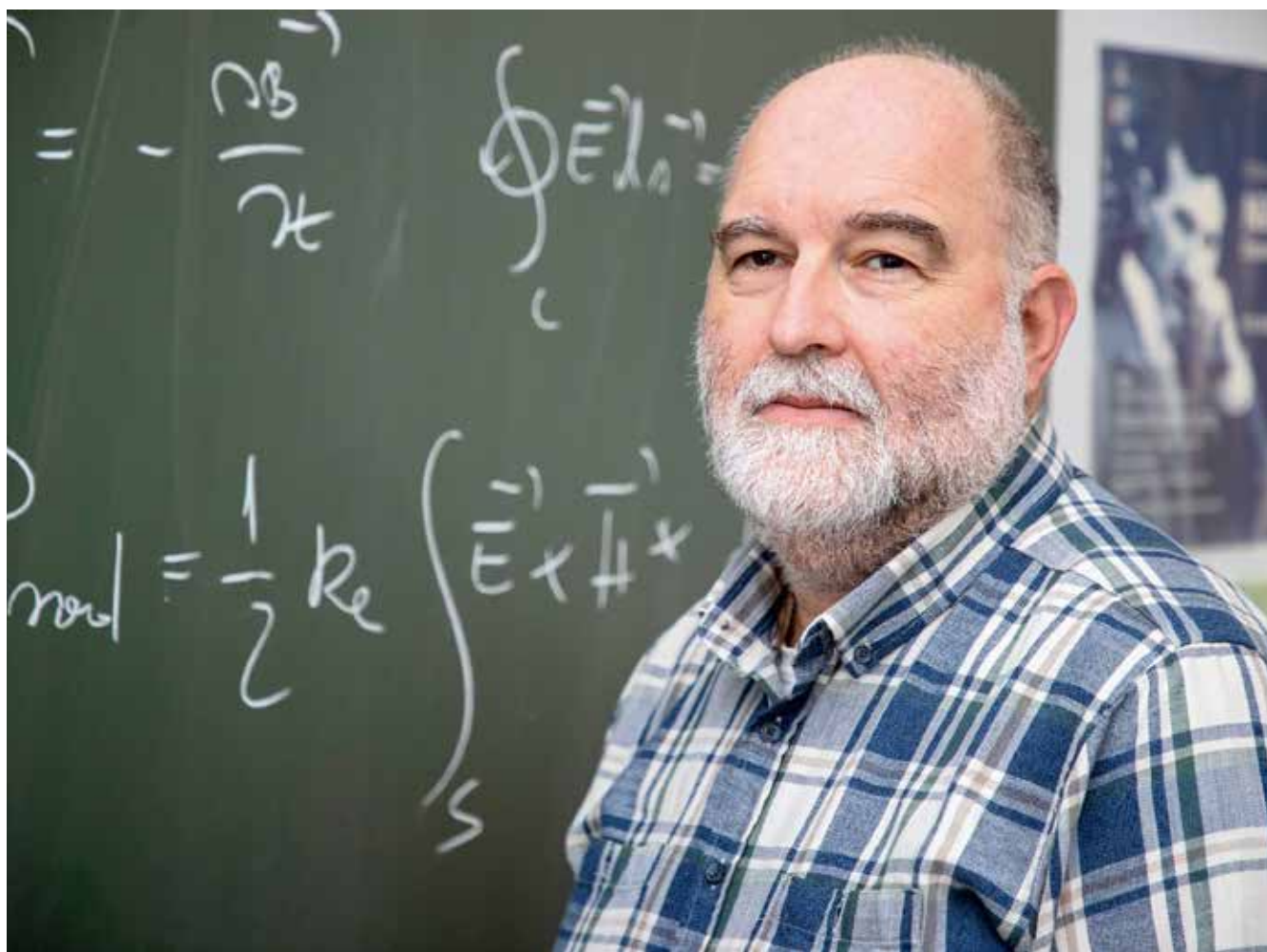
– područje humanističkih znanosti:

5. dr. sc. Mirna Cvetko, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Državne nagrade za znanost

Dodjeljuje Republika Hrvatska za iznimno važna dostignuća u znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, za proširenje znanstvenih spoznaja i za znanstvena ostvarenja u primjeni rezultata znanstvenoistraživačkog rada, koja su postigli znanstvenici, istraživači i znanstveni novaci. Zakonom o hrvatskim državnim nagradama za znanost predviđena je dodjela četiriju vrsta državnih nagrada za znanost. To su nagrada za životno djelo, godišnja nagrada za znanost, godišnja nagrada za popularizaciju i promidžbu znanosti i godišnja nagrada za znanstvene novake.

Nagrada za životno djelo Dodjeljuje se istaknutim znanstvenicima za cjelokupan znanstvenoistraživački rad koji predstavlja osobni doprinos proširenju znanstvenih spoznaja i primjeni rezultata rada znanstvenoistraživačke djelatnosti. Sva-ke godine može se podijeliti do šest nagrada za životno djelo.

BOŽIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

Prof. DRAGAN POLJAK S FESB-A DOBITNIK JE DRŽAVNE NAGRADE ZA ZNANOST

Poruka mladima je jednostavna: samo slijedite svoje snove!

Ono što je mene dovelo do nekih postignuća bilo je, i još uvijek je, zasnovano na 'zanimam me, ispunjava me, veseli me...', a ne na 'isplati mi se, treba mi za brzo napredovanje u karijeri...'

PIŠE **MILA PULJIZ**

Prof. Dragan Poljak s Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje cijenjeni je znanstvenik i dobitnik mnogih državnih i međunarodnih postignuća, a sada i druge Državne nagrade za znanost u području tehničkih znanosti. Prva nagrada je prof. Poljaku uručena 2004. godine, u periodu kad je stvarao temelje za daljnji razvoj karijere, dok druga dolazi u zrelijoj fazi, a kako se navodi u obrazloženju Odbora za podjelu državnih nagrada za znanost, dodjeljuje se za iznimne, svjetski prepoznatljive rezultate, koji se odnose na razne aspekte proračuna elektromagnetskih polja, s naglaskom na radove objavljene u 2022. godini. U posljednjih nekoliko godina pristigla su i značajna međunarodna priznanja: IEEE Electromagnetic Compatibility Society – Technical Achievement Award, (2019.), svečano dodijeljena u New Orleansu, George Green Medal (2021.), koju dodjeljuje University of Mississippi, USA, Wessex Institute, UK, i Elsevier Publisher, IEEE Standards Associations – Certificate of Appreciation (2022.)

Recite nam nešto više o nagradi, ali i polju vašeg istraživačkog rada?

– Zaključeno je da ostvareni rezultati značajno pridonose istraživanjima na području elektromagnetske dozimetrije u svrhu proširivanja izvornih znanstvenih spoznaja o neželjenom utjecaju elektromagnetskih polja koja generiraju uređaji i sustavi novih komunikacijskih tehnologija (nadalje 5G tehnologije mobilnih sustava) na ljude, ali doprinose i novim spoznajama o mogućim biomedicinskim primjenama u terapijske svrhe. Prema mišljenju Odbora, svi objavljeni radovi svojevrsna su istraživačka cjelina, a proizlaze iz uspješno provedenih aktivnosti na znanstvenom centru iz vrvnosti, odnosno na projektu *Napredne metode i tehnologije u znanosti o podatcima i kooperativnim sustavima – II za napredne kooperativne sustave* (DA-TACROSS), te suradnje s inozemnim znanstvenicima u internacionalnim radnim grupama IEEE International Committee on Electromagnetic Safety (ICES), Subcommittee 6. Vrijedi naglasiti i da sam suvoditelj internacionalne radne grupe WG on Epithelial Power Density (EPD)/ Absorbed Power Density

(APD) Average Methods). **Proračuni elektromagnetskih polja s primjenama na antene, prijenosne linije, georadare... Objasnite nam što to znači.**

– Pokušat ću. Klasična teorija elektromagnetskih polja postoji već više od 150 godina, ali su se prvih stotinu godina, do strelovitog razvoja digitalnih računala, metode rješavanja uglavnom odnosile na jednostavnije probleme. Od sredine 60-ih godina razvijaju se numeričke metode rješavanja jednadžbi elektromagnetskih polja koje omogućavaju vrlo preciznu analizu realističnih problema, od kojih ste neke naveli. Ukratko rečeno, ako vladate efikasnom metodologijom rješavanja fundamentalnih jednadžbi klasičnog elektromagnetizma, pred vama je širok spektar problema koje možete proučavati. Osim područja koje navodite u vašem pitanju, tu su još sustavi uzemljenja, bežični prijenos snage, magnetohidrodinamika, izloženost ljudi zračenju, fizika plazme, fizika okoliša, biomedicinske primjene elektromagnetskih polja itd. Uz ove etablirane discipline elektrotehnike i fizike, svako me još iznimno zanimaju povijest i filozofija znanosti. Ako razmatrate i ove aspekte struke, dobivate potpuno novu perspektivu na materiju

kojom se bavite.

Već desetak godina uključeni ste i u veliku kolaboraciju istraživanja termonuklearne fuzije?

– Da, to je zaista izvanredno iskustvo. Sa svojim timom s FESB-a bio sam uključen u više radnih paketa EUROfusiona u okviru aktivnosti ITER Physics i IFMIF-DONES, poput sacuvanja plazme u nuklearnom reaktoru, stohastike neutronske snopne ili analize elektromagnetske kompatibilnosti akceleratora. U nekim radnim paketima radi se o fizici fuzijskih procesa, dok se u drugima razmatraju inženjerski aspekti uređaja nužnih za funkcioniranje sustava fuzijske tehnologije. Ritam je dosta intenzivan; uz barem nekoliko virtualnih sastanaka mjesečno pa do radionica koje se održavaju dva puta godišnje negdje u Europi. Kontinuirana suradnja s međunarodnim timovima iznimno je važna. Primjerice, ove sam godine na Karlsruhe institutu prezentirao rezultate na jednom radnom paketu, a onda na sastanku dogovorio aktivnosti na novom radnom paketu. Tako do kraja godine moram sa svojim timom pripremiti nekoliko

godišnjih izvještaja te ih prezentirati na online sastancima.

Govorili ste i o opasnosti mobitela zbog njegova zračenja. Postoje li još neki uređaji iz svakodnevnog uporabe kojih se čovjek treba paziti?

– Ja više volim govoriti o iznosima polja induciranih u tijelu uslijed vanjskih izvora zračenja nego o štetnosti. Za raspravu o štetnosti ipak su nužni biomedicinski znanstvenici i zajednička suradnja u okviru multidisciplinarnih timova. Prekomjerna upotreba mobilnih telefona može biti problem jer je to izvor koji je tik uz glavu te vrlo blizu oku, uhu i, naravno, mozgu. Polja visokih frekvencija imaju valne duljine koje su usporedive s dimenzijama tijela pa dolazi do rezonantne sprege i posljedično lokalnog zagrijavanja tkiva.

Što biste poručili mladima koji se žele baviti znanostu?

– Iskreno, sve mi je teže davati savjete koji bi odgovarali ovom vremenu. Ja sam nekako proizvod konstantne tranzicije i društva koje se značajno izmijenilo od vremena kad sam bio student prije 35 godina. Bilo je to vrijeme bez interneta, mobitela, laptopa, vrijeme puno izoliranijeg društva u odnosu na zapadni svijet... Ono što je mene dovelo do nekakvih postignuća bilo je, i još uvijek je, zasnovano na "zanimam me, ispunjava me, veseli me...", a ne na "isplati mi se, treba mi za brzo napredovanje u karijeri..." Ipak, moja poruka mladima u osnovi je jednostavna: samo slijedite svoje snove! Nikola Tesla još je u svojoj mladosti izjavio da ne može odustati od svojih snova, Henri Poincare je početkom 20. stoljeća tvrdio da znanstvenik proučava prirodu prvenstveno zbog njezine ljepote, a ne samo zato što mu je to korisno. Prije više od 30 godina na FESB-u mi je jedan naš profesor, inače izniman čovjek i stručnjak u svojem području, kazao: "Znate, kolega, čovjek ne smije sebe falsificirati!" Ukratko, čovjek mora slijediti ono što je prirodno u njemu, a ne bi se trebao u potpunosti modificirati prema vanjskim faktorima, trendovima, te različitim pritiscima i diktatima duha svoga vremena.

Vi ste zasigurno primjer da se trud isplati. Brojne nagrade, medalje, napisane knjige, šef katedre... Kako sve stignete?

– Svakako se isplati, ali ne zbog nagrada, nego zbog zadovoljstva u onome što čovjek radi. Ako čovjek kontinuirano radi ono što voli na ispravan način, nekakvi rezultati proizlaze prirodno, ali istinski vrijedni rezultati u znanosti nikako ne mogu biti plod kratkoročnih ulaganja. Volim citirati jednu američku poslovicu: "Nakon 20 godina napornog rada moguće je uspjeh preko noći."

Kako sve stignemo? Prije svega, ono o čemu nema rasprave jest da je obitelj uvijek na prvome mjestu, u mojem slučaju supruga i dvije kćeri. Sve se u životu nekako stigne ako cijelite uloženu energiju u vri-

jeme. Uvijek je bitna kvaliteta, ima smisla i raditi i odmarati se ako su to aktivnosti u kojima istinski uživate. Meni je teško i 10 minuta vremena baciti uzalud. Ponekad se žrtvuje slobodno vrijeme, ponekad malo "otkinete" od odmora i spavanja, ali u konačnici, vremena se ipak pronađe za puno toga što vam je bitno. Primjerice, za pisanje svojih knjiga nikad nisam koristio slobodnu studijsku godinu, nego sam ih pisao u avionima, na aerodromima, u hotelskim sobama, kafićima itd. Čekate pola sata svoj red u ambulanti? Zašto biste gledali vijesti na portalima koje vas zapravo toliko i ne zanimaju umjesto da napišete koju stranicu znanstvenog rada ili poglavlja neke knjige.

Recite nam malo o svojim studentima, koliko su drukčiji u odnosu na prijašnje generacije?

– Sa studentima mi je uvijek zadovoljstvo raditi i mislim da se jako dobro razumijemo. Susrećemo se na trećoj godini preddiplomskog studija te na prvoj i drugoj godini diplomskog studija, kao i na završnim i diplomskim radovima. Nekako bih im želio omogućiti razvoj u smjeru koji oni žele, a ne gdje bih ja unaprijed zacrtao, naravno u okviru onoga čime se bavim, u okviru proračuna elektromagnetskih polja. Doživljam sebe kao nekoga tko bi im na temelju znanja i iskustva trebao pojasniti što se danas u ovom području u svijetu radi, te im pomoći da zakluče čime bi se oni zapravo željeli baviti. Ja suštinski odnos profesor – studenti ne doživljam kao odnos nekakvog šefa i nižerangiranih zaposlenika, nego prije kroz suradnički odnos gdje ćemo svi ostvariti nekakav progres, na obostrano zadovoljstvo. Primjerice, uvijek mi je posebno drago s mojim diplomantima objaviti znanstveni rad na nekom međunarodnom skupu ili u časopisu. Uobičajeno je da se svake godine objavi barem jedan takav rad.

Koliko su današnji studenti drugačiji od onih iz prošlih vremena?

– Dosta... Mi smo bili sputani, vrlo malo izloženi međunarodnim utjecajima jer gotovo da nije bilo mobilnosti i međunarodne razmjene. Današnji studenti nisu opterećeni činjenicom da dolaze iz male zemlje, vrlo su mobilni, snalažljivi, izvrsno se služe stranim jezicima, jako su dobri u javnim nastupima. Ono što današnjim generacijama nije lako je zaista prevelika količina informacija i podražaja iz okoliša kojima su konstantno izloženi, pa im nije lako posvetiti se dugotrajnom proučavanju fundamentalnih disciplina jer nemaju dovoljno ni mira ni vremena. Zapravo, čitav zapadni svijet za takvo što više nema dovoljno vremena i fundamentalna znanja zbog toga trpe, što je po mojem mišljenju vrlo zabrinjavajuće. Svako vrijeme, naravno, nosi svoje prednosti, ali i nedostatke, pa ni znanost tu nije iznimka.

Ponos fakulteta nova je multimedijalna dvorana

OBNOVLJENA ZGRADA FAKULTETA KEMIJSKOG INŽENJERSTVA I TEHNOLOGIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Stvoreni vrhunski uvjeti za buduće generacije studenata i profesora

Nakon obnove vrijedne 13 milijuna eura, u zgradu su se vratili djelatnici i studenti FKIT-a, ali i dviju ustanova koje dijele objekt na Marulićevu trgu - Institut društvenih znanosti 'Ivo Pilar' i Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

PIŠE I SNIMIO **BRANKO NAĐ**

Svečano je otvorena zgrada u kojoj djeluje Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, na Marulićevu trgu, koja je obnovljena po modelu cjelovite konstrukcijske obnove nakon oštećenja nastalih u potresu. Zgrada koju FKIT dijeli s Institutom društvenih znanosti "Ivo Pilar" i Geografskim odsjekom Prirodoslovno-matematičkog fakulteta građena je od 1927. do 1932. godine, prema projektu arhitekta Egona Steinmanna. Ukupna bruto površina zgrade je oko 8000 četvornih metara.

U zagrebačkome potresu, tog nedjeljnog jutra 22. ožujka 2020. godine, zgrada je pretrpjela znatna oštećenja te su u kratkome roku odradene mjere hitne sanacije: razgradnja i uklanjanje kotlovnčkih i drugih dimnjaka, ojačanja pojedinih zidova i nadvoja, popravci krovništa i laboratorijskih plinskih instalacija.

Odlučeno je da se ide u cjelovitu konstrukcijsku obnovu i radovi su počeli u srpnju 2021. godine. Ukupna vrijednost obavljene konstrukcijske obnove iznosi 100 milijuna kuna, odnosno 13,3 milijuna eura.

I rektor Zagrebačkog sveučilišta **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić** i premijer RH **Andrej Plenković** u svojim su obraćanjima istaknuli kako je od samog početka odlučeno da se ide u temeljitu konstrukcijsku obnovu, ne samo sanaciju šteta i vraćanje u prijašnje stanje, kako bi zgrada bila ojačana te i u budućnosti sigurna od ovakvih i sličnih katastrofa.

Rektor Lakušić objasnio

je da su trenutačno 42 zgrade Sveučilišta u obnovi. Za sada je u postupku cjelovite obnove 26 zgrada, ukupna je vrijednost ugovorenih radova 326 milijuna eura, a ostalih 16 zgrada u različitim je fazama pripreme za cjelovitu obnovu. Za osam je zgrada u cijelosti sve pripremljeno za provedbu cjelovite obnove, odnosno sastavnice su provele sve potrebne postupke i donijele prijedloge odluka o odabiru izvođača radova, za koje se od Ministarstva znanosti i obrazovanja čeka suglasnost.

– Obnova ovog fakulteta primjer je kako upravljanje krizom može biti uspješno. Podsjetimo se da je upravo struka prva krenula u obnovu nakon potresa i dala prijedloge obnove, a koje je Vlada potom podržala. Sada, kad je obnova Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije dovršena, osigurani su vrhunski prostori i uvjeti za buduće naraštaje studenata i nastavnika – zaključio je zagrebački rektor.

Uz premijera Plenkovića, na svečanom otvaranju bili su nazočni potpredsjednik Vlade i ministar prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine **Branko Bačić** te ministar znanosti i obrazovanja **Radovan Fuchs**, dok je uz rektora Lakušića Sveučilište u Zagrebu predstavljao i prorektor za poslovanje i digitalizaciju **prof. dr. sc. Tomislav Bolanča**.

Na svečanosti je riječi oduševljenja obnovom zgrade izrekla predsjednica Studentskog zbora FKIT-a **Lara Štorga**, dok je prodekanica za znanost i međunarodnu suradnju **prof. dr. sc. Zvezdana Findrik Blažević** predstavila "Knjigu projekata 2017. – 2022."

Govor dekana Ante Jukića

Početak radova u srpnju 2021. godine

Zgrada je obnovljena i ojačana od podruma do krovništa

Ministar Radovan Fuchs, premijer Andrej Plenković, dekan Ante Jukić, rektor Stjepan Lakušić i ministar Branko Bačić sa suradnicima

Na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije trenutno izvode četiri projekta iz programa "Obzor - Horizon", a vrijednost fakultetskoga dijela znanstveno-istraživačkih projekata u razdoblju 2017. – 2023. veća je od 11 milijuna eura, bez infrastrukturnih projekata. U 2022. godini djelatnici FKIT-a objavili su 143 znanstvena rada (WoSCC), pretežito u Q1 časopisima; h indeks ustanove je 88.

Među najutjecajnijih dva posto svjetskih znanstvenika četiri potječu s ovog fakulteta, a rezultati iskazani prema nastavniku znanstveniku svrstavaju FKIT među najbolje na Sveučilištu u Zagrebu.

Kao što je u pozdravnome govoru istaknuo dekan **prof. dr. sc. Ante Jukić**, Fakultet je osnovan 1919. godine kao Kemijsko-inženjerski odjel Tehničke visoke škole, a samostalni su kao Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije od 1991. godine. Do danas, na fakultetu je diplomiralo 7070 inženjera koji pridonose hrvatskome društvu, a u svijetu su zastupljeni od Južne Koreje do Kanade.

Na prijediplomskim i di-

plomskim studijskim programima iz kemijskog inženjerstva, materijala, zaštite okoliša i primijenjene kemije ove godine imaju 1056 studenata, 124 na poslijediplomskom doktorskom i 33 specijalističkom studiju. Svake godine imaju više od 40 inozemnih studenata, u prvom redu zahvaljujući višegodišnjoj suradnji s ITECH-om Sveučilišta u Lyonu.

Ukupno FKIT ima 212 zaposlenika, od kojih je 85 doktoranada i poslijedoktoranada, 61 docenta i profesora.

– Ponosni smo i ističemo svjetska postignuća naših nastavnika. Profesora organske kemije Vladimira Preloga, dobitnika Nobelove nagrade za kemiju 1975. godine, te profesora anorganske kemijske tehnologije Franju Hanamane, suizumitelja volframove žarne niti za električne žarulje – rekao je Jukić, te se na kraju svojeg obraćanja obratio premijeru Plenkoviću s apelom da Vlada, odnosno resorno ministarstvo, konačno jedan od postojeća tri objekta koje FKIT koristi daruje fakultetu u trajno vlasništvo.

PROMOCIJA KNJIGE

‘Matematika i haiku – trenutak zagrljaja’

Umijeće je prenijeti ljepotu i sklad matematike pojedincima koji nisu uronili u potpunosti u matematičke strukture, a ova knjiga je uspjela to učiniti na jednostavan i neposredan način

PIŠE I SNIMIO DOC. **MARIN UGRINA**

U Knjižnici Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu, 29. lipnja 2023. godine održano je svečano predstavljanje knjige “Matematika i haiku – trenutak zagrljaja: mala zbirka haiku poezije” urednice i autorice koncepta djela mr. sc. Branke Gotovac, v. pred.

Nakladnik knjige je Kemijsko-tehnološki fakultet Sveučilišta u Splitu, a pokrovitelji izdanja su Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske te Kemijsko-tehnološki fakul-

matematičar i japanolog Vladimir Davidé – znači da pjesnik razumije problematiku, u ovom slučaju student matematički pojma i haiku metriku. Iz osvrta spisateljice Jadranke Vučak, prof., dipl. knjiž.: “U haiku tradicionalnoj japanskoj formi poezije, metrika stihova (5-7-5) poveznica je haikua i matematike – riječ je o zagrljaju matematike i umjetnosti. Haiku poput matematike kreće od konačnog prema beskonačnom, tj. od cijelog broja prema decimalama, odnosno višim energijama. Haiku poezija se ponaša kao i sve funkcije koje teže beskonačnosti. Konstanta u vječnoj prolaznosti.”

Knjiga je namijenjena svima onima koji vole matematiku, umjetnost ili oboje. Poslužit će u nastavi matematike kao motivacijsko sredstvo i za unaprjeđenje matematičkih kompetencija. Interdisciplinarnost i mogućnost primjene gotovo u svakom području na obrazovnoj vertikali je ono što čini ovu knjigu iznimno vrijednim doprinosom odgojno-obrazovnom sustavu te otvara jedan novi pogled u suvremenom procesu poučavanja.

Svečano predstavljanje knjige započelo je pozdravnim govorom voditeljice Knjižnice Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu Maje Donkov, mag. knjiž. te prodekanice Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu prof. Vesne Sokol, koja je istaknula važnost i značajan doprinos ovog djela u metodici nastave matematike. Ustvrdila je da knjiga ruši negativne predrasude o matematici te da će pobuditi i osnažiti interes studenata za proučavanje matematike.

O knjizi i pristupu uranjanja u materiju stvaranjem haiku poezije, uz autoricu koncepta djela mr. sc. Branke Gotovac, v. pred., govorili su autori osvrta i recenzenti: prof. Nikola Koceić Bilan, izv. prof. Tonča Jukić i izv. prof. Mirjana Nazor, a o svojim iskustvima student diplomskog studija Leonardo Pavlović, jedan od sudionika projekta koji je ovu knjigu iznjedrio. U glazbenom dijelu programa nastupila je dječja klapa “Maestral” pod vodstvom Helene Pelić, prof. glazbene kulture, a program je vodio doc. Marin Ugrina.

Budući da haiku pjesnik uranja u predmet svoje pjesme, kako navodi uvaženi hrvatski

ODRŽANA KONFERENCIJA ‘MLADI SU INKLUZIVNI’

Zajednički rad na oblikovanju inkluzivnog društva

PIŠE **MILA PULJIZ**

Na Sveučilišnom odjelu za stručne studije održana je konferencija pod nazivom “Mladi su INkluzivni”. Ova inicijativa već treću godinu zaredom pridružuje se obilježavanju Dana osoba s invaliditetom, nudeći obrazovne programe koji imaju za cilj osvijestiti širu javnost o potrebama mladih i studenata s invaliditetom, a održava se unutar projekta LiberatoTalk. Ove godine organizatori su odlučili proširiti raspon tema i fokusirati se na manje raspravljane probleme studenata i mladih.

- Pohvalio bih udrugu Liberato, mislim da su oni blago našeg sveučilišta, jedna od najaktivnijih udruga na našem sveučilištu koja u svim svojim aktivnostima intenzivno radi i promiče svoj program. Smatram da je i druš-

tvena zajednica puno napravila, osvijestili smo se, u zadnjih dvadesetak godina se promijenila paradigma, senzibilizira se javnost, puno je napravio i zakonodavni okvir, ali i lokalna zajednica. Ipak, treba i dalje raditi na tome, a jedna od tih aktivnosti jest brže i lakše zapošljavanje osoba s invaliditetom - kazao je prof. Nikola Koceić-Bilan, prorektor za nastavu, studente i poslovanje.

- Konferencija “Mladi su INkluzivni” ima cilj pokazati na koje načine mladi mogu razviti inkluzivnost kroz mnoge projekte i pokazati da ona nije vezana samo za osobe s invaliditetom. S panelistima ćemo razgovarati o inkluzivnosti, profesionalnom razvoju, izlasku na tržište rada, odlasku u zemlje Europe kroz SEA-EU alijansu, Erasmus+ projekte i slično... - kazao je Stipo Margić, predsjednik udruge Liberato.

Pročelnik Odjela za stručne studije dr. Petar Pepur kazao je da Udrugu Liberato krasi impresivna i iznimna energija, a svi okupljeni imaju jedan zajednički cilj, a to je stvoriti što inkluzivnije društvo. Udruga Liberato je ove godine laureat Splitsko-dalmatinske županije, dobili su

nagradu za svoj rad i doprinos razvoju polja u kojemu djeluju, a naročito pristupačnosti osobama s invaliditetom svim javnim ustanovama, digitalizaciji svih potreba u Gradu Splitu i SDŽ-u, tako da mogu reći da je naša suradnja s udrugom više nego izvrsna - dodao je zamjenik župana Sti-

pe Čogelja. Inspirativne poruke svim nazočnima je uputila i zastupnica u Europskom parlamentu Željana Zovko.

U prvoj panel-raspravi na temu “Mladi kao pokretači našeg društva”, najaktivniji članovi društva koji se bore za budućnost mladih podijelili su svoja iskustva i ideje o

pravima mladih i studenata. Govornici su pružili savjete i smjernice za rješavanje problema mladih na razini županije i države. Uz ovu, održane su još dvije panel-rasprave, jedna o uspješnom ulasku studenata na tržište rada te druga na kojoj se govorilo o mobilnosti studenata.

DR. SC. VLADIMIR CVILJUŠAC, GRAFIČKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Podrška države inovatorima INVESTICIJA JE U BUDUĆNOST

Hrvatski inovatori suočavaju se s izazovima kao što su pristup financiranju i pravnoj podršci, stoga puno toga pada na njihovu snalažljivost. A ključno je imati brzu i kvalitetnu pravnu podršku i edukaciju

RAZGOVARAO I SNIMIO

BRANKO NAD

Nagrada Hrvatske zajednice inovatora u kategoriji za Inovaciju godine unutar javne ustanove (fakulteta ili istraživačke javne ustanove) nedavno je dodijeljena inovaciji *Primjena tiskanih računalno generiranih holograma kao sigurnosnih elemenata* autora Vladimira Cviljušca s Grafičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Dr. sc. Vladimir Cviljušac znanstveni je suradnik i poslijedoktorand na Katedri za računarску grafiku i multimedijске sustave. Doktorirao je s temom "Razvoj sustava rekonstrukcije tiskanih računalno generiranih holograma". Bavi se tiskanim računalno generiranim hologramima, računalnim vidom i slikovnom analizom.

– Moja nagrađena inovacija podrazumijeva korištenje posebne tehnologije za generiranje holograma pomoću računalna usklađenu s postojećim komercijalnim proizvodnim tehnikama. Tako dobivene jedinstvene, i po potrebi personalizirane, holograme tiskamo ili graviramo na različite predmete ili dokumente kako bismo im dodali jedinstveni i teško kopirajući sigurnosni element kao zaštitu od krivotvorenja. Ova se inovacija koristi za sprječavanje krivotvorenja i onemogućuje lako dupliciranje proizvoda ili dokumenata – objašnjava naš sugovornik za Universitas.

O čemu se točno radi?

– Inovacija je u algoritmu za računalno generiranje holograma i postupku izrade pripreme za tisak u korelaciji s parametrima proizvodnih tiskarskih tehnika. Time omogućava brzu i jeftinu proizvodnju jedinstvenih računalno generiranih holograma koji imaju široku primjenu u zaštitnom tisku. Konačni proizvod, sigurnosni element, ne temelji se samo na hologramskoj difrakcijskoj rešetki, nego nudi sinergiju zaštitnih elemenata na tri razine: računalnu manipulaciju objektima i kompoziciju holo-blokova u svrhu postizanja velikog broja kombinacija, te progresivnu binarizaciju, koja se koristi za utiskivanje slike na površinu holograma i povezivanje ulaznih parametara algoritma s parametrima korištene tehnike tiska. Sve to jača sigurnost uz mogućnost ispisa po niskoj cijeni na standardnim komercijalnim strojevima.

Ova inovacija uzbuđljiva je sinteza nove tehnologije i dizajna. Stvara inspirirajuću spojnicu između znanosti i umjetnosti. Vrijedno je napomenuti da se ova inovacija ne

zaustavlja samo na polju zaštitnog tiska, ona je također pronašla svoje mjesto u svijetu umjetnosti. Tijekom proteklih godina imao sam priliku surađivati sa studentima na organizaciji dviju izložbi. Ta suradnja omogućila je mladim umjetnicima pristup potpuno novoj tehnologiji, potičući njihovu kreativnost i omogućujući im da se izraze na jedinstven način. Rezultat tih izložbi bili su novo znanje i umjetnička djela, ali također je potaknuta dodatna motivacija i interes mladih generacija za područja znanosti i inovacija.

Sve napredne sigurnosne mjere

Kako ste došli na ideju za tu inovaciju, koliko je potreba za takvim rješenjem na tržištu?

– Holografija me je privukla dok sam još bio student, i tada smo naučili da je postupak snimanja holograma vrlo zahtjevan i skup proces, no rezultat, sam hologram, toliko me je fascinirao da sam bio uvjeren da mogu napravi-

ti "drugačije". Kopkalo me je i uporno sam tražio alternativu za njihovu proizvodnju i primjenu. Budući da imam pozadinu u grafičkoj struci i računarstvu, to mi je pružilo jedinstvenu perspektivu na tu problematiku. Moje iskustvo u grafičkim tehnologijama omogućilo mi je razumijevanje kako integrirati holografske elemente u tiskane materijale, znanje fizike pomoglo mi je u stvaranju složenih holografskih uzoraka, a znanje programiranja omogućilo mi je da sve to ukomponiram u funkcionalno rješenje. Nakon što sam uspješno izračunao i proizveo prvi hologram, ideje o mogućim primjenama samo su dolazile. Ideja za ovu inovaciju proizlazi iz rastuće potrebe za sve naprednijim sigurnosnim mjerama u raznim industrijama kako bi se suzbilo krivotvorenje. Potražnja na tržištu za takvim rješenjima je značajna, posebno kada su u pitanju vrijednosnice, dokumenti, farmaceutski i kozmetički proizvodi, gdje krivotvorine predstavljaju ozbiljne prijet-

BROJNE NAGRADE

Osim nagrade "Inovacija godine 2022", dr. sc. Vladimir Cviljušac dosad je osvojio 11 nagrada na međunarodnim sajmovima inovacija za tri različite inovacije:

- (2023.) Srebrna medalja za inovaciju "Application of printed computer-generated holograms as security elements", 48. International Exhibition of Inventions Geneva 2023 (Ženeva, Švicarska)
- (2022.) Zlatna medalja za inovaciju "Application of printed computer-generated holograms as security elements", 73. International Trade Fair iENA (Nürnberg, Njemačka)
- (2022.) Zlatna medalja za inovaciju "Primjena tiskanih računalno generiranih holograma kao sigurnosnih elemenata", 20. međunarodna izložba inovacija ARCA (Zagreb, Hrvatska)
- (2021.) Srebrna medalja za inovaciju "Real-time human-computer interaction based on method for differencing moving elements from static background image", 72. International Trade Fair iENA (Nürnberg, Njemačka)
- (2021.) Srebrna medalja za inovaciju "Real-time human-computer interaction based on method for differencing moving elements from static background image", 19. međunarodna izložba inovacija ARCA (Zagreb, Hrvatska)
- (2019.) Zlatna medalja za inovaciju "Real-time human-computer interaction based on method for differencing moving elements from static background image", Seoul International Invention Fair (SIIF 2019) (Seoul, Južna Koreja)
- (2019.) Srebrna medalja za inovaciju "Real-time human-computer interaction based on method for differencing moving elements from static background image", 2nd Silicon Valley International Invention Festival (SVIIF) (Santa Clara)
- (2019.) Zlatna medalja za inovaciju "Real-time human-computer interaction based on method for differencing moving elements from static background image", 4th Istanbul International Inventions Fair ISIF'19 (Istanbul, Turska)
- (2018.) Brončana medalja za inovaciju "Algorithm for defining optimal guidelines for development of graphic products", 3rd Istanbul International Inventions Fair ISIF'18 (Istanbul, Turska)
- (2018.) Brončana medalja za inovaciju "Algorithm for defining optimal guidelines for development of graphic products", 10th International Exhibition of Inventions & 3rd World Invention and Innovation Forum (Foshan, Kina)
- (2017.) Zlatna medalja s posebnom pohvalom za inovaciju pod nazivom "Algorithm for defining optimal guidelines for development of graphic products", 11th edition of the International Exhibition of Inventions "IWIS 2017"

nje. S napretkom tehnologije, krivotvoritelji postaju sve sofisticiraniji, što stvara potrebu za razvojem inovativnih sigurnosnih elemenata.

Otkud vi u grafičarskoj struci?

– Moj profesionalni put krenuo je iz područja elektrotehnike, a zatim se proširio prema računarstvu i konačno je mjesto pronašao u grafičkoj tehnologiji.

Sve se odvijalo jako prirodno; kako sam krenuo sa studijem, tako sam otkrivao svoje interese i oblikovao svoj put vođen strastu. Ta mi je tranzicija omogućila da razvijem temeljna znanja i vještine u tehničkom i računalnom području, koje sam u konačnici iskoristio u grafičkoj tehnolo-

“

Mnogi studenti donijeli su inovativne ideje i projekte, pokazujući potencijal za revolucionarne napretke u ovom području

logiji, što mi je otvorilo vrata novim kreativnim mogućnostima. Danas, spoj znanja iz ovih različitih disciplina igra ključnu ulogu u mojem stručnom, znanstvenom i inovativnom radu. Sva ta znanja čine

osnovu koja mi omogućuje da razmišljam izvan okvira i da interdisciplinarno pristupim složenim izazovima. To se pokazalo ključnim za stvaranje inovativnih rješenja u svijetu računalno generirane holografije.

Cijeni li se dovoljno grafičarska struka u Hrvatskoj? Koliko hrvatski grafičari idu ukorak sa svjetskim trendovima?

– Grafičarska struka u svijetu doživjela je velike promjene i jako se integrirala u naše živote s obzirom na novitete u načinu komunikacije i prijenosu informacija. Danas obuhvaća puno više "digitalno" nego prijašnjih godina, kad je bila definirana samo tiskom. Ta je promjena zahvatila i

nas, pa je grafičarska struka u Hrvatskoj doživjela znatan napredak i popularnost. Iako možda nismo na razini najvećih svjetskih tržišta, hrvatski grafičari svakako idu ukorak s najnovijim međunarodnim trendovima. Grafička struka u Hrvatskoj kontinuirano se razvija i usklađuje s globalnim trendovima, a nadamo se da će nastaviti rasti i doprinosti znanstvenom i umjetničkom bogatstvu zemlje.

A inovatori? Uspiju li hrvatski inovatori i u kojoj mjeri plasirati svoje ideje u realizaciju?

– Hrvatski inovatori suočavaju se s izazovima kao što su pristup financiranju i pravnoj podršci, stoga puno toga pada na njihovu snalažljivost. Na temelju vlastitog iskustva, mogu reći da je, osim financiranja, ključno imati brzu i kvalitetnu pravnu podršku i edukaciju. To će omogućiti inovatorima da jednostavnije dolaze do investicija i uspješno implementiraju svoje ideje. U zemljama s razvijenijim pravnim okvirom i podrškom inovatori privlače više investitora i partnerstava koja im pomažu ostvariti njihove inovativne zamisli. Potrebno je njegovati kulturu inovacija i osigurati potrebnu infrastrukturu kako bi inovatori uspjeli. Hrvatski inovatori pokazali su svoju sposobnost za stvaranje inovativnih rješenja koja mogu konkurirati na globalnoj razini kad im se pruži odgovarajuća prilika.

Motivirati studente da budu kreativni

Bi li država trebala poticati te konkretno financijski podupirati rad vas inovatora?

– Da, podrška države nije samo ključna, nego i inspirirajuća za poticanje inovacija i stvaranje mladih inovatora. Financijska potpora u obliku istraživačkih projekata, poticaja ili znanstvenih potpora može znatno potaknuti razvoj i implementaciju inovativnih ideja u gospodarstvo. Ta podrška ne koristi samo inovatorima, nego doprinosi općem rastu i prosperitetu cijele nacije. To je investicija u svjetliju i inovativniju budućnost naše zemlje.

Koliko se inovativnost potiče na vašem matičnom Grafičkom fakultetu? Dolaze li vam studenti s nekim dosad neviđenim idejama?

– Na Grafičkom fakultetu snažno se potiču inovacije i istraživanje. Aktivno potičemo studente da istraže nove ideje i koncepte. Mnogi su studenti donijeli inovativne ideje i projekte, pokazujući potencijal za revolucionarne napretke u ovom području. Zato je u mojem poslu izuzetno motivirajuće vidjeti svaku sljedeću generaciju koja pridonosi svježim perspektivama i idejama.

Za kraj, radite li na nekoj novoj inovaciji, možemo li se nadati nekim vašim novim medaljama na sajmovima inovacija?

– Kontinuirano radim na tome da se prošire mogućnosti primjena novih proizvodnih procesa računalno generiranih holograma, a osim toga pripremam još noviteta na području multispektralnog snimanja i analize. Iako ne mogu otkriti konkretne detalje u ovom trenutku, svakako možete očekivati da ćete vidjeti još uzbudljivih noviteta na nadolazećim sajmovima inovacija.

ODRŽAN TREĆI ADVENT SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Veliko srce zagrebačkih studenata

Humanitarni 'Advent Sveučilišta u Zagrebu' održan je prvi put u popularnom studentskom naselju 'Na Savi', a prikupljana su sredstva za Psihijatrijsku bolnicu za djecu i mladež u Zagrebu

PIŠE **BRANKO NAB**

Sajno raspoloženje vladalo je tjedan dana na platou ispred Studentskog doma, gdje je održavan treći po redu "Advent Sveučilišta u Zagrebu". Iako su prvi dan i svečano otvorenje umjesto priželjkivanog snijega protekli uz obilnu kišu, brojne studente okupljene u ovu humanitarnu manifestaciju to nije nimalo omelo.

Studenti uključeni u organizaciju – iz Učiteljskog fakulteta, Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu i Studentskog centra pozvali su kolege, ali i druge Zagrepčane da svojim slobodnim vremenom, željom i dobrom voljom postanu dio ove lijepe humanitarne priče.

Ručnim radovima studenata, tombolom, božićnom predstavom, kvizovima te nastupima studentskih glazbenih grupa, poznatih pjevača, stand-up komičara i mnogih drugih prikupljala su se humanitarna sredstva za Psihijatrijsku bolnicu za djecu i mladež u Zagrebu.

Ovo je već treća godina da sudjelujem u Adventu Sveučilišta u Zagrebu, a moram priznati da mi je ove godine bilo iznimno zadovoljstvo biti dio organizacije ovog projekta. Ono što ga čini posebnim jest zajedništvo među svim sastavnicama. Posebno me raduje što je ove godine bilo značajno više studenata, zahvaljujući novoj lokaciji na prostoru Studentskog doma "Stjepan Radić". Zato vjerujem da će ovaj projekt živjeti i u idućoj godini – rekla je za Universitas Ivona Josipović, predsjednica Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu.

Zatekli smo je, dakako, na štandu SSZG-a, koji je bio kombiniran sa Stomatološkim fakultetom, jer je jedna od prezeniterica na štandu, mlada Lucija, ujedno studentica zagrebačke Stomatologije:

– Naša je ponuda klasična stomatološka, direktno vezana uz prevenciju i zdravlje, pa tako posjetiteljima nudimo ponajprije četkice i paste za zube. Izložili smo i na prodaju nudili stvarno veliki broj modela raznih proizvođača, pa smo sigurni da će svatko pronaći nešto za sebe – objasnila nam je Lucija.

Nekoliko koraka dalje, na štandu Pravnog fakulteta, sreli smo smo Marka, Petru i Luku, koji su posjetitelje "ma-

Petar, Lucija i Ivona, nova predsjednica Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu

Marko, Petra i Luka na štandu Pravnog fakulteta

Patricija, Leona i Mihael s Metalurškog fakulteta

Veseli štand studenata Šumarstva – Marko, Vilijam, Mario, Kristijan i Eduardo

mili" velikim brojem ručno izrađenih snjegovića, a koje su proteklih tjedana radili ovi studenti i njihovi kolege.

– Tradicija zagrebačkog Prava su ovi snjegovići, koji nastaju od starih čarapa i riže, s kavicama i šalovima od vune, koji su bili hit na prva dva sveučilišna Adventa, pa se nadamo da će i ove godine biti vrlo traženi. Radili smo i čestitke, ukrasne kuglice za božićne jelke... Najviše posla bilo je oko snjegovića, uspjeli smo ih izraditi gotovo stotinjak, a nismo im odredili neku cijenu, već smo u pravome humanitarnome ozračju skupljali dobrovoljne priloge, koliko tko želi i može – pojašnjava Petra.

Na štandu Ekonomskog i Metalurškog fakulteta Patricija, Leona i Mihael otkrili su da uz klasične rukotvorine posjetiteljima sajma nude nešto zaista posebno:

– Budući da dolazimo s Metalurškog fakulteta, odlučili smo se predstaviti nečim što je vezano uz našu struku, a to je preša za novčiće. Tako posjetitelji mogu sami iskovati svoje novčiće za uspomenu, uz neke simbolične donacije – kazala je Leona.

Studenti Fakulteta šumarstva i drvene tehnologije Marko, Vilijam, Mario, Kristijan i Eduardo za sve koji su posjetili Advent Sveučilišta u Zagrebu organizirali su nagradnu igru, i to kroz pucanje pomične mete i zabijanje čavla u drveni panj.

– Razglednice i ukrase od češera napravile su naše ko-

legice s fakulteta, a mi smo odlučili posjetitelje zabaviti ovim izazovima preciznosti i vještine.

Svako sudjelovanje osvaja neku nagradu, pa mislim da ćemo imati puno zainteresiranih. Naročito s ovim čavlima, jer prema broju udara ca koji će nekome biti potrebni da ga u potpunosti zabije u panj, takva će biti i nagrada, objašnjava vrlo energično i ponosno student Marko. Sigurni smo da će njegovi šumari biti ponosni!

Na samome otvorenju Adventa Sveučilišta u Zagrebu burnim je aplauzom popravljen govor dekana Učiteljskog fakulteta, koji je prije tri godine i pokrenuo ovu priču. Dekan Siniša Opić objasnio je da se ove godine Advent nije mogao održavati u dvorištu Učiteljskog fakulteta u Savskoj, jer traju zahtjevni radovi cjevitave obnove zgrade. No, dodao je da je ponosan na svoje studente, ali i na sve druge koji su se ove godine uključili u organizaciju jer "ovo je priča koja se više zaustaviti ne može, i sigurno će rasti iz godine u godinu".

Humanitarnost Adventa Sveučilišta u Zagrebu nastavlja se i nakon što je samo događanje na Savi završilo. Naime, omogućena je uplata dobrovoljnih donacija, i to na račun IBAN: HR6524020061500137032 (svrha uplate: Donacija za Advent, model: 99, poziv na broj 089-2023)

NAJLJEPŠE DOBA GODINE

TRI TJEDNA nezaboravnog programa Adventa na Kampusu

PIŠE **MATEJ SUNARA**
SNIMIO **JAKOV MATIĆ**

Koncertom Matka i Brane na krcatom platou ispred Zgrade triju fakulteta zaključen je još jedan Advent na Kampusu. Studenti su tri tjedna uživali u bogatom programu, a svake se večeri tražilo mjesto više.

Sve je počelo svečanim paljenjem lampica u petak 1. prosinca. Mnoštvo je studenata došlo prvu večer programa uživati u tisućama svjetlećih lampica, božićnih ukrasa i šarenih dekoracija. Na kućicama je bilo svega, od kuhanog vina do fritula i kobasica, a studente je odlično zagrijala Grupa Best. Već prve večeri se vidjelo da će Kampus biti hit-destinacija ovogodišnjeg Adventa.

– Na Adventu mi je fantastično. Dobra ekipa, dobra muzika, dobar prostor. Cijene odlične. Druga sveučilišta u Hrvatskoj nemaju ovakvu atmosferu i prostor za ovakve događaje – govori Petra Koceić Bilan, brucosića Medicinskog fakulteta u Splitu. S njom se slaže i kolegica s fakulteta Anja Lelas iz Zagreba.

– Uređenje mi je odlično. Rasvjeta mi je predivna. Mi nešto slično u Zagrebu nema-

mo – zaključuje Anja.

Organizatori ovoga čarobnog događanja, Studentski centar Split (SCST), Studentski zbor Sveučilišta u Splitu (SZST) i Sveučilište u Splitu,

uz snažnu potporu Turističke zajednice grada Splita i Turističke zajednice Splitko-dalmatinske županije, udružili su snage kako bi stvorili nezaboravno iskustvo za sve posje-

titelje. Idućih su dana nastupili Magazin, Dreamers Band, grupa Euforia, Antoniette, bend Aura, klapa Cambi, studentski bendovi, tamburaši i DJ-evi te Ante Cash i Božan-

stvena komedija. Svaka je večer bila puna, a i izvođači nisu krili oduševljenje atmosferom.

– Želim zahvaliti Studentskom centru u Splitu na organizaciji ovog predivnog Ad-

venta. Hvala svim studentima koji su bili ovdje večeras. Bilo mi je odlično, izgubila sam glas i više ne čujem ništa! – rekla je nakon nastupa Andrea Šušnjara, pjevačica grupe Magazin.

– Na Kampusu nam je bilo baš odlično. To je jedna od onih svirki kad se baš lijepo klikne s publikom. Hvala svima što su došli unatoč divljačkoj buri i hladnoći. Kad smo pripremali nastup, mislili smo da ćemo sami sebi svirati, ali na kraju je bilo puno i još jednom hvala svima koji su došli – rekao je nakon završetka nastupa Ante Cash.

Osim glazbenog programa, posjetitelji su imali priliku uživati u širokoj paleti dodatnih aktivnosti, poput kvizova znanja ili posjeta Djeda Božićnjaka. Na Advent su svratili i srednjoškolci, posebno maturanti, jer je na adventu tradicionalno održana Smotra Sveučilišta u Splitu u vremenu od 4. do 8. prosinca.

– Drago nam je što smo uspjeli pripremiti kvalitetan program svih 20 dana Adventa. Nadamo se da smo studentima, ali i ostalim posjetiteljima Adventa na Kampusu, barem malo pomogli da predbožićno vrijeme uistinu bude najljepše vrijeme u godini – izjavio je Ivan Žižić, ravnatelj Studentskog centra Split.

OD BAZENA NA POLJUDU DO SVILAJE

Bogat početak sportske sezone ZA STUDENTE SVEUČILIŠTA U SPLITU

UniSport ST proveo je prva ekipna i individualna natjecanja u novoj sezoni. Na nikad bogatijem popisu upisala su se sveučilišna prvenstva u vaterpolu, rukometu i stolnom tenisu, ali i Studentske sportske subote, kao i državna natjecanja u futsalu, vaterpolu i plivanju

Piše **IVAN GUDELJ**

Nakon UniSport Opena, kojim je tradicionalno započela sportska sezona za studente Sveučilišta u Splitu, UniSport ST proveo je prva ekipna i individualna natjecanja u novoj sezoni. Na nikad bogatijem popisu upisala su se sveučilišna prvenstva u vaterpolu, rukometu i stolnom tenisu, kao i Studentske sportske subote, kao i državna natjecanja u futsalu, vaterpolu i plivanju. Svima je dobro poznata činjenica da se Dalmatinci dobro snalaze u vodenim sportovima, a to je potvrdilo i prvo ovosezonsko sveučilišno prvenstvo, ono u vaterpolu. Bazen Poljud odasli su sportskim duhom, spremnošću i snagom vaterpolista s FESB-a, Medicine, Kineziološkog i Pomorskog fakulteta, znalo se da se sprema kvalitetan boj za najsajnije odličje. Nakon uzbudljivih polufinala, napeta završnica osigurala je da se i najboljima sledi krv u žilama gledajući akcije s obje strane. Ekipa na postolju bile su iste kao i prošle godine. Momčad FESB-a nije uspjela obraniti prošlogodišnju titulu, na njihovo mjesto stigao je PF-ST, a na trećoj poziciji našli su se studenti MEFST-a.

Studentske sportske subote

Nisu u Splitskom sveučilišnom sportskom savezu imali nego dan odmora i već je na red došlo prvo individualno natjecanje u novoj sezoni. Nikad veća stolnoteniska konkurencija zasigurno je dodatno zakomplcirala natjecanje, a do spektakularnog finala došli su samo najbolji i, zasigurno, najprecizniji. Vidno motivirani, zlato su oko vrata stavili Karla Jonjić i Kacper Czapski, srebrni su bili Nina Lenkić i Karlo Gašić, dok su broncu zasluženoponijeli Lucija Mudrinić i Borna Vulić. Uz prvenstva, studenti su Sveučilišta u Splitu imali priliku uživati u "neslužbenim" natjecanjima u sklopu Studentskih sportskih subota. Dva je vikenda za redom dvorana na Kampusu odjekivala smijehom, veseljem i natjecateljskim duhom studenata, koji su odlučili zaigrati igre svojega djetinjstva. Na popisu su bili graničar, odbojka, briškula

i trešeta, FC'24 te Fun games.

U suradnji s izbornikom Demom, prvi je put organiziran i UniSport Pub kviz. Sreća koja je doživjela kulminaciju ove dvije subote zasigurno će se pamтити, vjerujemo, i do sljedećih subota. Najbolji splitski studenti plivači i vaterpolisti nastupili su na UniSport H2O natjecanju, državnoj završnici u plivanju i vaterpolu, koje se već sedmu godinu zaredom održalo u Vukovaru. Sigurno je da će u pamćenju ostati trenuci primanja pehara državnih vaterpolo prvaka, intenzivna borba do naslova i povratak iz rezultatskog zaostatka, te osvojena plivačka odličja u svim disciplinama. Ferdinand Bušelić primjer je vaterpolista koji je jutro nakon spremno stao na startni blok i zaplivaio te osvojio brončano odličje, a kako je bilo, kazao nam je iz prve ruke: "Želim se zahvaliti UniSportu i svima koji su bili prisutni danas, podršci, navijačima i mojim suigračima što smo ovo proveli uspješno do kraja. Mislim da je uz sport, ovo super prigoda za druženje, upoznavanje novih ljudi i širenje poznanstva. Natjecanje je bilo na visokom nivou, momci iz Dubrovnika su ma hom iz Juga, mi smo 'mornarevci', tako da se dobro poznamo i igrali smo već jedni protiv drugih u domaćim i regionalnim ligama. Oni su svi krasni igrači i želim im sve najbolje u karijerama te ujedno poslati svaku pohvalu organizaciji. Drago mi je da smo sudjelovali, bilo je odlično i nadam se da se dogodne vidimo opet."

Natjecanje u rukometu

Posljednje natjecanje u ovoj kalendarskoj godini bilo je ono u rukometu, a za kulminaciju sveučilišnog sporta bila je rezervirana dvorana u Sportskom centru Poljud. Uz odustajanje jedne ekipe u završnici za studentice, mjesta na postolju bilo je samo za dvije ekipe Kineziološkog fakulteta, dok su se u konkurenciji studenata na postolje popele iste ekipe kao i prošle godine. Momčad FESB-a još je jednom u nizu uzela trofej najboljih splitskih rukometaša. "Drago mi je da smo kao i svake godine pružili spektakl za publiku na tribinama protiv ekipe Kineziološkog fakulteta, već tradicionalno. Opet smo

imali, u neku ruku, malo sreće, dok je kvaliteta bila slična. Dobro je osjećaj, skoro svake godine bio sam tu kada smo osvojili trofej, tako da se pomalo i navikavamo. Želim sreću svima do godine i, naravno, vidimo se", spremno je stao pred mikrofon student iz redova FESB-a, Filip Volarević.

Prije blagdanskih odmora, studentice i studenti uživali su u planinarenju na Svilaji u sklopu "UniSport destination experience" programa, koji, kako sam naziv kaže, svim studentima daje priliku da upoznaju ljepote svojega kraja, s naglaskom na redovitu tjelesnu aktivnost u prirodi. Suncem okupani dan izletnicima je dao priliku da uživaju u beskrajnom plavetnilu i zelenilu koje ih je okruživalo, a iskusni vodič studente je podučavao znanjima i vještinama. Pauza od penjanja na 1508 metara visok vrh Bat značila je kviz znanja, a najbolji su mogli biti samo oni koji su najpazljivije slušali. Na samom početku nove godine, studente očekuje sveučilišno prvenstvo u odbojci i e-sport igrama te nastavak UniSport HR Futsal lige. Sve studente dobre volje i natjecateljskog duha pozivamo da se prijave na svoje omiljeno natjecanje ili podrže kolege na putu do sjajnih odličja. Za sve informacije pratite UniSport Split na Instagramu (@unisportsplit) i ostalim društvenim mrežama, a o novim sportskim putovanjima čitajte već u sljedećem broju Universitas.

“

Prije blagdanskih odmora, studentice i studenti uživali su u planinarenju na Svilaji u sklopu "UniSport destination experience" programa, koji daje priliku da se upoznaju prirodne ljepote s naglaskom na tjelesnu aktivnost

"Kao netko tko se imao prilike natjecati na natjecanjima u sklopu UniSport ST-a, ali i na državnoj razini, morao bih reći da je ovogodišnje natjecanje u Splitu organizirano na vrhunskoj razini. Što se tiče igre vaterpola, ali i u svakom smislu, od promocije, praćenja natjecanja pa sve do organizacije na licu mjesta, sjajno su odradili svoj posao i moram ih pohvaliti."

Ferdinand Bušelić

PRIZNANJA NAJBOLJIM STUDENTIMA SPORTAŠIMA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU ZA AK. GOD. 2022./2023.

Sveučilište u Zagrebu vodeće sveučilište u Europi po broju osvojenih medalja

Sveučilište u Zagrebu može se ponositi sportskim uspjesima svojih studenata u skoro pa završenoj 2023. godini, gdje su ponovno studenti obarali rekorde postavljajući visoke standarde izvrsnosti u akademskoj zajednici

PİSE I SNIMIO
BRANKO NAD

Najuspješnijim studentima sportašima – sportašici i sportašu te momčadi i ekipi Sveučilišta u Zagrebu – priznanja su dodijelili rektor **Stjepan Lakušić**, prorektorica za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju red. prof. art. **Jasenka Ostojić** i voditelj Ureda za sport Sveučilišta u Zagrebu i predsjednik Zagrebačkoga sveučilišnoga sportskoga saveza **Davor Pavlović**, u nazočnosti prorektora, dekana, profesora i studenata, trenera te visokih gostiju. Također, priznanja su dodijeljena i studentima sportašima koji su postigli najbolje rezultate na natjecanjima održanim u okviru sustava UniSport Zagreb u ukupno 24 sportova. Na tim su natjecanjima sudjelovale ekipe s čak 39 visokih učilišta koja djeluju na području Grada Zagreba.

Najbolja sportašica Sveučilišta u Zagrebu je **Martina Krajpl** s Fakulteta kemijskoga inženjerstva i tehnologije, članica rukometne reprezentacije Sveučilišta u Zagrebu, a najbolji sportaš **Franjo Gucić** s Kineziološkoga fakulteta iz kickboxing i taekwondo reprezentacije Sveučilišta u Zagrebu. Najbolja momčad Sveučilišta u Zagrebu je kickboxing reprezentacija.

Ove je akademske godine izniman uspjeh postigao Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, koji je nagrađen tri priznanjima, i to u kategorijama: najbolja visoka učilišta u konkurenciji studenata i studenata, te najbolje visoko učilište u ukupnoj konkurenciji.

Priznanja u kategoriji najaktivnijih visokih učilišta dobili su **Ekonomski fakultet** i **Fakultet elektrotehnike i računarstva**, dok je najboljom ekipom Sveučilišta u Zagrebu proglašena rukometna reprezentacija.

Na svečanosti su dodijeljena i posebna priznanja osvajačima europskih medalja. Riječ je o reprezentacijama Sveučilišta u Zagrebu u sljedećim sportovima: kickboxing, karate, taekwondo, stolni tenis, rukomet – žene, odbojka – žene, veslanje te rukomet na pijesku – ženska i muška reprezentacija.

Za razvoj akademskoga sporta priznanja su dobili **Studentski centar u Zagrebu**, **Studentski zbor** i **Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu**. Rektor prof. Stjepan Lakušić čestitao je dobitnicima priznanja te istaknuo kako je Sveučilište u Zagrebu ponosno na svoje studente sportaše. *"Biti najbolje i najaktivnije sportsko sveučilište u Europi nije moguće bez iznimnih studenata sportaša, njihovih trenera i svih onih koji im daju podršku u njihovim aktivnostima. Naša je obveza osigurati sredstva za njihove aktivnosti te uspostaviti adekvatan model studiranja za ovu skupinu studenata."* Istaknuvši kako studentima sportašima nije lako jer moraju uskladiti svoje treninge i obveze studiranja, što je u nekim trenucima izuzetno izazovno, rektor je rekao kako je vodstvo Sveučilišta svjesno i nužnosti unaprjeđenja infrastrukture, što će se jednim dijelom ostvariti i izgradnjom sveučilišne sportske dvorane na prostoru

Znanstveno-učilišnoga kampusa Borongaj, na čemu se intenzivno radi.

Voditelj Ureda za sport Sveučilišta u Zagrebu i predsjednik Zagrebačkoga sveučilišnoga sportskoga saveza **Davor Pavlović** predstavio je aktivnosti Ureda u protekloj akademskoj godini, posebno istaknuvši kako je u okviru Sveučilišnoga prvenstva Grada Zagreba održano oko 1000 sati natjecanja na kojima je sudjelovalo 39 visokoškolskih institucija, pri čemu je 222 momčadi i 109 ekipa (ukupno 4982 natjecatelja) odmjeravalo snage u ukupno 23 sporta. Također, Ured je organizirao i programe besplatne rekreacije, tzv. UniSport Health programe nordijskoga hodanja (UniWalk), trening boksa (UniBoxing) i funkcionalni trening (UniFit). Također, posebno je istaknuo aktivnosti vezane uz sveučilišno prvenstvo Republike Hrvatske: UniSport H2O (vaterpolo i plivanje), UniSport HR (judo, karate i taekwondo) te UniSport HR Finals, kao i uspješnu organizaciju Europskoga sveučilišnoga prvenstva u borilačkim sportovima Combat Zagreb 2023., na kojem su sudjelovala 1322 sudionika s 371 europskoga sveučilišta iz 31 europske države.

Zamjenica pročelnika Gradskoga ureda za obrazovanje, sport i mlade **Kristina Singer** nazočnima se obratila u ime gradonačelnika grada Zagreba. Čestitavši svima nagrađenima, naglasila je kako Grad Zagreb u suradnji sa Sportskim savezom Grada Zagreba pomaže sveučilišni i školski sport. *"Izuzetno je važ-*

no privući što veći broj djece i mladih u sport i sportske aktivnosti te stvoriti preduvjete da oni ne moraju birati između studija i bavljenja sportom. To nije lako, ali je moguće, što je vidljivo i danas na ovoj svečanosti, na kojoj se priznanja dodjeljuju studentima koji su ostvarili uistinu impresivne rezultate." Istaknuvši kako bez kvalitetne infrastrukture nije moguće bavljenje sportom, naglasila je kako je u proračunu Grada za sljedeću godinu predviđeno više od 10 milijuna eura upravo za tu namjenu.

Državni tajnik u Ministarstvu turizma i sporta **Tomislav Družak** nazočnima se obratio u ime predsjednika Vlade Republike Hrvatske. Čestitavši najboljima studentima sportašima u protekloj akademskoj godini, nagrađenima je poručio: *"Svi ste vi veliki pojedinci, prvenstveno jer ste uspjeli povezati odricanja koje donosi sport sa studentskim obvezama."* Također, posebno je zahvalio Zagrebačkom sveučilišnom sportskom savezu te Uredu za sport Sveučilišta u Zagrebu na kontinuiranom provođenju aktivnosti s ciljem uključivanja što većega broja studenata u sport, kao i na promoviranju studentskoga sporta te naporima u cilju osiguravanja što boljih uvjeta za njegovo odvijanje. *"Vlada Republike Hrvatske podupire i je i snažan partner u razvoju studentskoga sporta, što se dokazuje i kroz novi Zakon o sportu koji je na snazi od početka ove godine i koji je vrlo jasno pozicionirao akademski sport."* Također, istaknuo je kako Vlada putem Ministarstva turizma i sporta

osigurava redovito financiranje programa i projekata koji se provode u okviru Hrvatskoga akademskoga sportskoga saveza, za što je ove godine osigurano više od 600 tisuća eura.

U ime nagrađenih studenata, nazočnima na svečanosti obratio se **Franjo Gucić**, najbolji sportaš Sveučilišta u Zagrebu u ak. god. 2022./2023., član kickboxing i taekwondo reprezentacije Sveučilišta u Zagrebu. U svome je govoru zahvalio Zagrebačkom sveučilišnom sportskom savezu i Uredu za sport Sveučilišta u Zagrebu što su i ove godine prepoznali i nagradili trud studenata sportaša. *"Biti među najboljim sportašima Sveučilišta u Zagrebu, najuspješnijega sportskoga sveučilišta u Europi, velika je čast i poticaj da nastavimo težiti izvrsnosti te da nastavimo pomicati svoje granice mogućnosti, a ljestvice dizati još više. Ovo nije samo naš uspjeh, već i uspjeh naših izbornika i voditelja koji su nas poticali, bodrili i vjerovali u naše sposobnosti, i na tome im veliko hvala. Nadam se da će svaka iduća sportska godina biti barem jednako uspješna, ako ne i uspješnija od ove!"*

Svečanosti u SEECEL-u nazočili su brojni gosti i uzvanici, među ostalima: dopredsjednica Hrvatskoga akademskoga sportskoga saveza i dopredsjednica Zagrebačkoga sveučilišnoga sportskoga saveza izv. prof. dr. sc. **Sanja Ćurković**, glavni tajnik HASS-a **Nikola Vincetić**, predsjednik Sportskoga saveza Grada Zagreba **Vjekoslav Šafranić** i glavna tajnica **Suzana Šop**, predsjednica Studentskoga zbora Sve-

učilišta u Zagrebu **Ivona Josipović**, prorektorica, dekani i prodekani sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, nastavnici tjelesne i zdravstvene kulture na fakultetima i akademijama te studenti.

Podsjetimo, Sveučilište u Zagrebu najuspješnije je sportsko sveučilište u Europi već dvije godine zaredom. Prošlogodišnje Europske sveučilišne igre okupile su 4800 sportaša s 441 europskoga sveučilišta iz 37 država, a tijekom dvaju tjedana održano je 20 natjecanja. Sveučilište u Zagrebu sa čak 14 osvojenih medalja ponovilo je svoj velik uspjeh s europskih sveučilišnih prvenstava održanih 2019., kada su studenti sportaši osvojili ukupno 19 medalja. Posebnu težinu osvojenim medaljama daje činjenica da je većina najsajajnijih odličja osvojena u timskim sportovima, dok su preostala sveučilišta ponajviše najsajajnije medalje osvajale u individualnim kategorijama.

Tome treba dodati i dvije medalje s Europskoga studentskoga prvenstva u veslanju održanom u Istanbulu 2022. i čak četiri medalje, od kojih su dvije zlatne, sa Svjetskoga studentskoga prvenstva u borilačkim sportovima Combat Samsun 2022. Uz to, tijekom 2023. godine studenti Sveučilišta u Zagrebu osvojili su najviše odličja europskim sveučilišnim sportskim prvenstvima u borilačkim sportovima, stolnom tenisu, rukometu, odbojci, veslanju i rukometu na pijesku.

Zahvaljujući svim ovim rezultatima, Sveučilište u Zagrebu završilo je akademsku godinu 2022./2023. kao vodeće sveučilište u Europi po broju medalja koje su naše studentice i studenti osvojili nastupajući na europskim sveučilišnim prvenstvima.

PRIKAZ SPORTA U 2023. GODINI

Pet zanimljivih sportskih trenutaka

Uoči 3. prosinca, Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, za Universitas piše prof. Lelia Kiš-Glavaš s Odsjeka za inkluzivnu edukaciju i rehabilitaciju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

PIŠE **MATE VUKŠIĆ**

Više tekstova posvećeno je na temu upravo te izvrsnosti, a Sveučilište u Zagrebu je sinonim za sportsku izvrsnost u akademskom sportu. Upravo zbog svih nagrada koje prate naše najveće sveučilište u njegovim pohodima na međunarodne sportske trofeje ("najbolje europsko sveučilište", "najsportivnije europsko sveučilište", "najaktivnije europsko sveučilište") izvrsni događaji poput onih o kojima ću pisati, ne dobiju dovoljno pozornosti. Pošto se sam sa sobom ne mogu dogovoriti koji je važniji ili barem meni draži, poredat ću ih kronološki.

1. Rast broja programa i sudionika na UniSport Health programima

Programi besplatne rekreacije i zdravstveno usmjerenog tjelesnog vježbanja na Sveučilištu se provode pod nazivom UniSport Health programi. Pokrenuti su na inicijativu Hrvatskog akademskog sportskog programa prošle godine, u drugoj godini provođenja uvedene su nove aktivnosti i povećan je broj mjesta za sudjelovanje na programima. Rezultat toga je sjajan odaziv među studentima. Jedan od noviteta u UniSport Health programu je program boksa prilagođen samo za studentice, koji se održava utorkom i četvrtkom na Vrbanima, a ispunjen je prvi dan prijava. Programi se provode pod nadzorom iskusnog i kvalificiranog stručnog osoblja, a sudjelovanje je, kao i za sve naše aktivnosti, besplatno za sve studente.

2. Novi programi – UniSport Ambassador

Na Europskom sveučilišnom prvenstvu u borilačkim sportovima Combat Zagreb 2023. sudjelovalo je više od

Regata Jarun 2023

70 volontera uz cijele Europe. Suradujući s mladim ljudima punih energije i novih, dobrih ideja, rodila se ideja za utemeljenjem programa UniSport Ambassador. UniSport Ambassador novi je projekt koji uključuje volonterski program u trajanju akademske godine. Prilikom postati UniSport Ambassadorom imaju svi studenti i mladi ljudi dobre volje.

UniSport Ambassadori podijeljeni su u četiri tima, kroz koja svaki student može pronaći svoje mjesto u osobnom razvoju. Nije dugo trebalo da se popune svi timovi te je UniSport sustav bogatiji za 16 mladih ambasadora koji su svoj prvijenac imali upravo na iduća tri projekta.

3. Smotra Sveučilišta u Zagrebu – nova snaga na novoj

lokaciji

Na 28. po redu Smotri Sveučilišta u Zagrebu 2023., predstavljale su se sve sastavnice Sveučilišta u Zagrebu, članovi akademske zajednice, poput studentskih centara, Konfucijeva instituta, a najveći showroom imao je Ured za sport koji je prezentirao svoj UniSport Zagreb sustav. Vrijedni su ambasadori, nudeći sadašnjim i budućim studentima raznolike zabavne aktivnosti, demonstrirali kako se sport može uspješno integrirati s fakultetskim životom, postižući ravnotežu između obveza, odgovornosti i organizacije, a pritom ne zanemarujući prostor za odmor i zabavu. Posjetitelji su imali priliku isprobati različite oblike sporta; od veslanja, preko

EUSA Combat 2023

e-sporta, sve do popularnog Cornholea koji je najboljim osigurao i vrijedne nagrade, poput UniSportovih majica, bilježnica i termosica. Uz sportski i zabavni, zasigurno vrijedi izdvojiti tekstilni i trofejni kutak, u sklopu kojeg su se posjetitelji mogli pobliže upoznati s vrhunskim sportskim uspjesima Sveučilišta u Zagrebu.

4. Panel-rasprava 'Izazovi u studiranju vrhunskih sportaša'

Ured za sport imao je najveći prostor za predstavljanje svih svojih aktivnosti, što je iskoristio za privlačenje velikog broja maturanata koji se bave sportom, a zasigurno će to i nastaviti na najboljem sportskom sveučilištu u Europi već od iduće akademske godine. Osim sadržajnog prostora, organizirana je panel-rasprava pod nazivom "Izazovi u studiranju vrhunskih sportaša", na kojoj su sudjelovali istaknuti stručnjaci iz svijeta sporta, znanosti i obra-

zovanja. Ključne točke rasprave uključivale su prilagodbe u sustavu studiranja za vrhunske sportaše, potrebu za podrškom fakulteta u stvaranju fleksibilnijih uvjeta studiranja, ali i važnost usklađivanja sportskih i obrazovnih obveza. O samom panelu pisao je u prošlom broju dekan Kineziološkog fakulteta, profesor Mario Baić, i sam sudionik istog. Nećemo ponavljati napisano, već ćemo samo naglasiti bogatstvo akademske sportske zajednice u njenom najvrjednijem resursu, onom ljudskom. Haris Pavlečić predsjednik je Hrvatskog akademskog sportskog saveza i potpredsjednik Europske sveučilišne svjetske organizacije. Sadea Bećirović, studentica Ekonomskog fakulteta, reprezentativka je Sveučilišta u Zagrebu i članica hrvatske seniorske karate reprezentacije. Gordan Kožulj, alumni je Sveučilišta Berkeley u Kaliforniji i proslavljeni plivač, direktor u jednoj velikoj globalnoj

organizaciji, ali i ambasador studentskog sporta. Uspješno je vodio kandidaturu Zagreba i Rijeke za Europske sveučilišne igre 2016., što je rezultiralo obnovom domova koje koriste naši studenti. Da svjetski uspješni sportaši ujedno mogu biti i vrijedni studenti, dokazao je upravo student Kineziološkog fakulteta Damiir Martin, osvajač tri olimpijske medalje. Riječi hvale za studentski sport imao je i stalni posjetitelj studentskih završnica, predsjednik Hrvatskog olimpijskog odbora Zlatko Mateša. U konstruktivnu raspravu se na samom kraju uključio i rektor Sveučilišta u Zagrebu, profesor Stjepan Lakušić. S obzirom na golemo iskustvo panelista, ne možemo se otet dojmu da bi okupljeni studenti imali što slušati još barem dva ili tri ovakva susreta, ali cilj je postignut: panel-rasprava je dala na važnosti temi izazova studiranja vrhunskih sportaša te ukazala na evidentan prostor za poboljšanje uvjeta njihova obrazovanja i sportskog usavršavanja. Uredu za sport preostaje samo da za iduću Smotru pripremi još zanimljiviju temu i osigura veći broj stolica za sve zainteresirane.

5. Svečanost dodjele nagrada – nova lokacija i novi koncept

Prvi put je svečanost održana u novom domu Sveučilišta, u svečanoj dvorani Regionalnoga centra za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje jugoistočne Europe (SEECCEL). Previše je dobrih stvari u studentskom sportu na najboljem europskom sveučilištu koje treba vrednovati i adekvatno nagraditi i to sve u sat vremena. Najbolje fakultete koji se natječu na sveučilišnoj razini, najbolje kolektive među osvajačima 29 europskih medalja, a pronaći najboljeg sportaša i sportašicu među gotovo 5000 studenata uključenih u UniSport sustav podsjeća na akcijski film *Nemoguća misija*. Čestitamo najboljoj sportašici Martini Krajpl s Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, članici rukometne reprezentacije Sveučilišta u Zagrebu (najbolje ekipe na Sveučilištu), najboljem sportašu Franji Guciću s Kineziološkoga fakulteta iz kickboxing reprezentacije Sveučilišta u Zagrebu (najbolje momčadi Sveučilišta).

Ističemo nagradu Ekonomskom fakultetu na prvo mjestu u prošloj sezoni u konkurenciji fakulteta u sve 3 kategorije; muškoj, ženskoj i ukupnoj. Posebno priznanje ostvarili su Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu, Studentski centar i Kineziološki fakultet za razvoj akademskog sporta na Sveučilištu.

Nadmašiti 2023. godinu neće biti lak zadatak, ali isto smo mislili i za 2019. godinu, kada je Sveučilište u Zagrebu zasjalo kao europski sportski šampion. Taj značajan uspjeh studenti su ponovili i 2022. godine te su sad u 2023. s novih 29 europskih medalja postavili ljestvicu nerealno visoko. Svake godine, studenti definiraju nove standarde izvrsnosti, a mi smo tu kako bismo im pružili potporu i osigurali uvjete koji će osigurati da ta ljestvica ne bude spuštена, već će nove generacije pisati uspješna poglavlja akademskog sporta na Sveučilištu.

Sveučilište u Zagrebu najaktivnije sveučilište u Europi

MARTINA KRAJPL I FRANJO GUCIĆ,
NAJ-SPORTAŠI SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Kemičarka i vojnik na NAJVIŠEM POSTOLJU

Studentica Martina Krajpl s Fakulteta kemijskoga inženjerstva i tehnologije članica je rukometne reprezentacije Sveučilišta, a Franjo Gucić s Kineziološkoga fakulteta dio kickboxing i taekwondo reprezentacije Sveučilišta u Zagrebu

RAZGOVARAO I SNIMIO

BRANKO NAD

Sveučilište u Zagrebu najuspješnije je sportsko sveučilište u Europi već dvije godine zaredom. Prošlogodišnje Europske sveučilišne igre okupile su 4800 sportaša s 441 europskoga sveučilišta iz 37 država, a tijekom dvaju tjedana održano je 20 natjecanja. Sveučilište u Zagrebu s čak 14 osvojenih medalja ponovilo je svoj velik uspjeh s europskih sveučilišnih prvenstava održanih 2019., kada su studenti sportaši osvojili ukupno 19 medalja. Posebnu težinu osvojenim medaljama daje činjenica da je većina najsajnijih odličja osvojena u timskim sportovima, dok su preostala sveučilišta ponajviše najsajnije medalje osvajala u individualnim kategorijama. Stoga je posebno svečano i ponosno bilo na nedavnoj dodjeli priznanja najboljim studentima sportašima Sveučilišta u Zagrebu za akademsku godinu 2022./2023. Najbolja momčad Sveučilišta u Zagrebu je kickboxing reprezentacija, dok je najboljom ekipom proglašena rukometna reprezentacija, a najboljim sportašima proglašeni su članovi upravo tih dviju reprezentacija – Franjo Gucić s Kineziološkoga fakulteta u kickboxingu i taekwondou te Martina Krajpl s Fakulteta kemijskoga inženjerstva i tehnologije u rukometu. Prošetao sam s njih dvoje središtem adventsko okićenog Zagreba te smo porazgovarali o sportu, studentskome životu i planovima za budućnost, jer sam siguran da ih oboje čeka krasna karijera, bilo u sportu, bilo u poslovnim karijerama. Kakav je osjećaj biti najbolji sportaš/ica Sveučilišta u Zagrebu?

MARTINA: Jako sam sretna i ponosna na sebe i svoj uspjeh, s obzirom na to da zaista nisam očekivala, velika mi je čast bila primiti tu nagradu.

FRANJO: Biti najbolji sportaš Sveučilišta u Zagrebu velika je čast i privilegij. Osjećaj je odličan i veliko je zadovoljstvo nakon puno uloženog truda biti nominiran za ovu nagradu. Kako Sveučilište u Zagrebu

broji mnoge vrhunske sportaše, priznanje mi je ujedno i velika motivacija.

Jeste li očekivali nagradu i kojim se uspjehom u tih godinu dana najviše ponosite?

MARTINA: Nisam očekivala nagradu, ostala sam stvarno iznenađena kada me profesor Marko Čule obavijestio o tome. Najviše sam ponosna na Sveučilišne europske igre u Lodzu, gdje smo prošle godine osvojile drugo mjesto, te ovogodišnje Europsko prvenstvo u Podgorici, gdje smo osvojile treće mjesto. Ja sam bila najbolji strijelac prvenstva, za što sam dobila i nagradu.

FRANJO: O nagradi za najboljeg sportaša nisam razmišljao niti sam se nadao, iako sam znao da ću nakon ostvarenih uspjeha na Europskim sveučilišnim Combat igrama dobiti priznanja kao i na prethodnim sveučilišnim natjecanjima. Bio sam baš ugodno iznenađen kada sam dobio mail u kojem je pisalo da ću na svečanoj dodjeli biti proglašen za najboljeg sportaša.

U ovoj godini se najviše ponosim upravo medaljama na Combat igrama, gdje sam u taekwondou osvojio srebro, a u kickboxingu broncu i zlato na seniorskom i studentskom prvenstvu Hrvatske. Nevezano za svoja studentska sportska postignuća, svako bih spomenuo sudjelovanje i dobar plasman sa svojim psom na USDDN DogFresbee European Championship u Mađarskoj, gdje smo ponosno predstavljali Hrvatsku.

Koliko je teško bilo uskladiti sportske obveze i studentsko-akademsku karijeru?

MARTINA: Pa uvijek je dosta zahtjevno kombinirati sportske i studentske obveze, puno je izazova u svakodnevnim aktivnostima zbog čega mi je bilo

vrlo bitno postaviti sebi prioritete. Ali uz puno volje i dobru organizaciju sve se stigne.

FRANJO: Početkom studiranja započeo sam i svoju vojnu karijeru te je zbog toga bilo još teže uskladiti akademske i sportske obveze, iako sam student izvanrednog stručnog studija. Uz obveze prema poslu koji je dosta dinamičan i zahtjevan, i uz fakultet, uvijek sam nalazio vremena za sport iako je to znalo biti jako teško i naporno. Uskladiti sve to je doista izazovno, ali uz dobru organizaciju i prije svega dobru volju – sve je moguće. Spomenuo bih i podršku obitelji koja je jako bitna te razumijevanje svojih zapovjednika koji mi u skladu sa zadaćama postrojbe maksimalno izlaze u susret.

Jesu li FKIT, odnosno Kineziološki fakultet, bili vaši prvi izbori, i zašto baš ti fakulteti?

MARTINA: Sebe oduvijek vidim u nekom području veza-

STUDENSKO-POSLOVNE OBVEZE

Martina je završila preddiplomski studij Kemija i inženjerstvo materijala na FKIT-u te je trenutačno na prvoj godini istoimenog diplomskog studija. Zbog studentskih, ali i sportskih obveza, kaže, nije u mogućnosti tražiti neki ozbiljan posao, ali zna da će i to doći nakon završetka fakulteta. Osim toga, rukomet joj je trenutno i izvor prihoda pa joj je takav tip "posla" najlakše uskladiti uz studentske obveze. Franjo je, pak, izvanredni student i pripadnik Počasno-zaštitne bojne Oružanih snaga Republike Hrvatske. Ostalo mu je još nekoliko ispita te se nada da će u skladu s poslovnim obvezama uskoro to dovesti kraju.

nom uz kemiju i laboratorije jer ljubav prema kemiji traje još od osnovne škole pa sam tako i završila na FKIT-u. FRANJO: Kineziološki fakultet je bio moj prvi i jedini izbor. Odabir fakulteta bio je logičan slijed nakon toliko godina provedenih u sportu. Želja mi je da se u bližoj budućnosti posvetim radu sa sportašima i njihovoj kondicijskoj pripremi. Volio bih svoje znanje također usmjeriti prema zdravlju sportaša, rehabilitaciji i prevenciji ozljeda koje su u posljednje vrijeme dosta učestale. A malo se

pažnje posvećuje tom segmentu tijekom priprema. **Kako gledate na uspjeh Sveučilišta u cjelini, kao najuspješnijeg sportskog sveučilišta u Europi već dvije godine zaredom?** MARTINA: Velika mi je čast biti dio najuspješnijeg sportskog sveučilišta, jako sam ponosna i veseli me svaki uspjeh koji ostvarimo jer znam da naši rezultati ne prolaze nezapaženo, nego se nagrađuju i ističu. To nam onda, naravno, daje poticaj za daljnjim radom i trudom te podizanjem vlastitih granica, a rezultat svega toga je onda i najuspješnije sveučilište. FRANJO: Uspjeh Sveučilišta je za svaku pohvalu, sustavni rad i briga za sportaše bez obzira na slabe resurse rezultiralo je osvajanjem titule najuspješnijeg sveučilišta u Europi. Time dokazujemo da je “mala” Hrvatska velika sportska nacija koja niže vrhunske sportske rezultate. Izuzetno mi je drago da sam svojim rezultatima u posljednje dvije godine pridonio Sveučilištu u osvajanju titule najuspješnijeg u Europi. **Čime se bavite kada ne trenirate/radite/učite, imali li kakve druge hobije?** MARTINA: Vremena za neke druge konkretne hobije baš i nemam jer putujem u Varaždin na treninge, što mi oduzima dosta vremena dnevno. Uvijek se trudim organizirati na način da svoje slobodno vrijeme obično ispunim druženjem s prijateljima, zajedničkim izlascima, odlaskom u kino i sl. FRANJO: Svoje slobodno vrijeme najviše provodim u radu sa psom. Član sam kluba za obuku službenih i sportskih pasa KOSSP Zagreb te sam licencirani vodič. S australskom ovčarkom Mašom trenutno sam u obučnom procesu za potragu i spašavanje ljudi u ruševinama i prirodi. Uz to, bavim se i speleologijom, ronjenjem i padobranstvom, a u posljednjih godinu dana i biciklizmom. Biciklom sam se u lipnju zaputio prema Poljskoj na 3. Europske igre, gdje sam bodrio svoje prijatelje iz hrvatske taekwondo reprezentacije. Planiram isto tako ići u Pariz na Olimpijske igre, ali ovaj put sa svojim potražnim psom. **Što ćete najviše pamtiti iz svojih studentskih dana, kakav je Zagreb kao grad za studiranje i život studenata?** MARTINA: Zagreb mi je najdraži grad za studiranje s obzirom na to da sam upoznala mnoštvo novih prijatelja i svoje najljepše trenutke provela baš tu. Ono što ću najviše pamtiti su zasigurno druženja s prijateljima, izlasci i stvara-

nje najljepših uspomena na rukometnim terenima i van njih. Zagreb pruža mnoštvo fakulteta i visokih škola te ima visoke standarde obrazovanja. Također, živahan je grad s odličnom atmosferom, postoji jako puno mogućnosti za zabavu i izlaske što ga definitivno čini privlačnim za nas mlade. FRANJO: Kao netko tko živi u Zagrebu i izvanredni je student, uz sve poslovne i privatne obveze nisam mogao u toj mjeri osjetiti “čari” studentskog života. Tako da Zagreb studentima nudi najbolji odabir fakulteta i najbolje uvjete za obrazovanje i usavršavanje. **Vjerujem da poznajete dosta mladih ljudi koji su otišli iz Hrvatske trbuhom za kruhom. Što vam govore, bi li se voljeli vratiti, i kako vi osobno gledate na taj val iseljavanja?** MARTINA: Nemam neke osobe iz bliže okoline koje su otišle, no nemam ništa protiv toga da svatko tko ima priliku i misli da je za njega bolje u inozemstvu i ode. Mislim da svi mi barem iz radoznalosti želimo vidjeti kakav je život “vani”, isprobati neke druge stvari, upoznati se s drugim kulturama. Odlazak na neki kraći period svakako ne predstavlja problem, jer takvi ljudi donose i puno znanja sa sobom kada se vrate. Činjenica je da se određeni poslovi puno više cijene u drugim državama nego kod nas, pa bi možda po tom pitanju, uz cijelo podizanje standarda države bilo idealno kada bi se proporcionalno i podizale plaće. FRANJO: Da, poznajem puno mladih koji su se iselili izvan domovine u potrazi za boljim poslovnim i životnim uvjetima. Kroz razgovor s njima zaključujem da je taj odlazak privremen zbog stjecanja financi-ja koji bi im olakšao i osigurao nešto bolje pri povratku. Osobno, meni je jako žao da nam mladi, kvalitetni i stručni ljudi odlaze i da ne postoji neki model kojim bi ih zadržali. **Što bi država i sustav trebali napraviti da zadrži mlade ljude u domovini? Što bi kod vas osobno stvorilo osjećaj sigurnosti, je li to stalni posao, lakši dolazak do vlastite nekretnine...?** MARTINA: Nešto što bi kod mene stvorilo osjećaj sigurnosti su definitivno stalan posao, bolje plaćeni poslovi, lakše zapošljavanje i mogućnost napredovanja u karijeri, veća ulaganja u obrazovanje. Vrlo često nakon završenog fakulteta dosta osoba ima problema s pronalaskom posla u struci jer većina zahtjeva određeno iskustvo prilikom zapošljavanja.

ŠTO JE TEŽE, RUKOMET ILI TAEKWONDO?

Kako ste uopće dospjeli u rukometno-borilačke vode? Zašto ste izabrali baš ovaj sport, kada ste primijetili ljubav i talent prema njemu?

MARTINA: Rukomet sam počela trenirati sa šest godina, kada je sestra krenula trenirati pa je jedan dan odlučila povesti i mene. U početku mi je to predstavljalo samo zezanje i igru, ali nešto ozbiljnije krenulo je kada sam upisala srednju školu i zbog rukometa otišla od obitelji i promijenila grad. Zbog toga mi je rukomet postao nekakav stil života, nešto bez čega se danas ne bih mogla zamisliti.

FRANJO: U osnovnoj školi jedine dvije izvannastavne aktivnosti bile su nogomet i taekwondo te me je na prvu privukao taj borilački sport. Nakon nekog vremena došla su prva natjecanja i prve medalje te nije bilo upitno ostajem li u tom sportu. Iako sam u jednom trenutku paralelno trenirao i nogomet, ljubav prema taekwondou je bila jača. Rukomet je timski sport, kick-boks isključivo individualni. Što je teže i izazovnije, iz vlastita iskustva?

MARTINA: S obzirom na to da sam cijeli život u rukometu i nikada se nisam bavila individualnim sportom, ne bih htjela na bilo koji način umanjiti tu vrstu sportova. Vjerujem kako svaki sport, bio on individualni ili timski, nosi svoje izazove. Sigurno da i jedno i drugo ima svoje prednosti i mane, a mi se kao sportaši trudimo na najbolji mogući način prilagoditi izazovima koji se nalaze pred nama bez obzira kojim se sportom bavili.

FRANJO: Teško je sada reći što je teže i izazovnije. Svaki sport je priča za sebe i zahtijeva veliko odricanje i zalaganje kako bi se došlo do vrhunskih rezultata. U ekipnom sportu rezultat ovisi o cijelom timu. Pojedinaac može napraviti razliku na terenu, ali je potreban timski rad za postizanje rezultata. Kod individualnog sporta je potpuno drukčije, na terenu si sam i ovisiš sam o sebi.

nja. Svi znamo kako u određenim državama postoji jako dobar sustav za takve situacije, te bi to bio veliki korak naprijed. FRANJO: Prvenstveno mislim da je povećanje prihoda ključna stvar u zadržavanju mladih. Vidimo i da u posljednje vrijeme cijene nekretnina drastično rastu i smatram da je to isto nešto o čemu bi država trebala voditi računa. Mladima je sve teže doći do stalnog posla koji im nudi dobru financijsku stabilnost i moguće rješavanje stambenog pitanja. **Gdje se vidite za pet, deset godina? I dalje u Hrvatskoj, ili biste karijeru voljeli ostvariti negdje u inozemstvu?** MARTINA: Trenutačno sam mišljenja da ću ostati u Hrvatskoj, ali već sam promijenila četiri grada zbog rukometa i jedina stvar u koju sam sigurna jest da nikad ne znam gdje me rukomet može odvesti. Ako mi se pruži prilika, otvorena sam i za stvaranje daljnje karijere u inozemstvu. Kako sam i ranije navela, zaista smatram kako je svako novo iskustvo dobrodošlo, pa tako i promjena mjesta stanovanja, bilo to privremeno ili na neko dulje razdoblje. Svakoj osobi može pridonijeti u širenju vidika i stjecanja novih iskustava. FRANJO: Svoju budućnost isključivo vidim u Hrvatskoj. Ovdje je moja cijela obitelj, moji prijatelji i posao koji volim i radim s velikom strašću. Odlazak u inozemstvo ne isključujem ako se ukaže prilika za nekim poslovnim usavršavanjem.

IZV. PROF. MLADEN TOMORAD, FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

JEDINSTVENO HISTORIOGRAFSKO djelo o starom Egiptu

Egiptologija u Hrvatskoj još uvijek je u povojima. Ona ovisi o entuzijazmu i trudu nekolicine znanstvenih istraživača. No djela koja se pišu i tiskaju, kao što je novoizašla monografija 'Stari Egipat – Povijest i kultura', daju nade da je želja za širenjem znanja o počecima pokretanja 'kola civilizacija' veća i jača od mnogobrojnih prepreka

PIŠE BRUNO BOGOVIĆ

Na zagrebačkom Interliberu predstavljeno je jedan od vrlo najavljivanih ovogodišnjih naslova – znanstvena monografija *Stari Egipat – Povijest i kultura*, izv. prof. Mladena Tomorada s Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Vrijedan znanstveno-istraživački te znanstveno-popularizirajući rad o staroeegipatskoj civilizaciji (kulturi i društvu, religijskim praksama i graditeljskom umijeću) egiptolog Tomorad obradio je na čak 752 stranice. O ideji, tijeku pisanja, predstavljenim zanimljivostima, ali i općenito o stanju (percepciji) egiptologije u Hrvatskoj razgovarali smo s autorom nove knjige.

Kako je proteklo predstavljanje knjige?

– Knjiga je trebala izaći još za prošlogodišnji Interliber. No zbog vrlo zahtjevne grafičke pripreme, koja je potrajala godinu i pol, izlazak knjige odgođen je za studeni ove godine. Izdavačka kuća Školska knjiga i ja izrazito smo zadovoljni kako je knjiga prihvaćena te smo oduševljeni njezinim izgledom. Javno predstavljanje knjige održano je u srijedu 8. studenoga, u 18 sati. Iskreno sam bio iznenađen koliko je ljudi došlo na predstavljanje knjige. U publici su bili prijatelji, kolege, bivši i sadašnji studenti te brojne osobe koje nitko ne poznajem. Promocija je bila organizirana u obliku razgovora koji je moderirao dr. sc. Deniver Vukelić, glavni urednik povijesnih izdanja Školske knjige, a moj sugovornik bio je mr. Daniel Rafaelić, koji je po struci povjesničar i egiptolog te filmski kritičar. U nešto manje od sat vremena razgovarali smo o brojnim aspektima staroeegipatske civilizacije i njezinim utjecajima na moderno društvo.

Vaši prvi dojmovi? Je li se isplatilo njezino pisanje?

– Izrazito sam ponosan kako knjiga izgleda. Grafički je pripremljena na najvišoj razini, a njezin izgled prokomentirao je i kolega Vukelić riječima: "Ovo nije samo najbolja knjiga među ovogodišnjim izdanjima Školske knji-

Zagrebački egiptolog Mladen Tomorad s novom knjigom

PRIVATNA ARHIVA MLADENA TOMORADA

Mr. Daniel Rafaelić, autor knjige izv. prof. Mladen Tomorad, dr. sc. Deniver Vukelić

PRIVATNA ARHIVA MLADENA TOMORADA

ge, nego i najljepša knjiga ovogodišnjeg Interlibera." Naravno, kad čujete takve riječi od urednika koji je pripremio brojna razna izdanja u tako veliko izdavačkoj kući, te kad vam prije i poslije predstavljanja brojne osobe pristupe i pohvale izgled i sadržaj knjige, ne ostaje vam ništa drugo nego da budete sretni i ponosni što je vaš rad urodio plodom. Na predstavljanje su došli i novinari, a nakon toga dao sam intervju za Hrvatski radio. Kao autor knjige, oduševljen sam kako je sve prošlo i kako je publika i kritika prihvatila ovo moje najnovije djelo.

Odakle ideja o pisanju sinteze o staroeegipatskoj povijesti? Je li ona prva takva u hrvatskom znanstvenom ozemlju?

– Knjige o staroeegipatskoj povijesti na prostoru Hrvatske i bivše države vrlo su rijetke. Prvi pokušaj pisanja jednog dijela staroeegipatske povijesti objavljen je prije točno stotinu godina.

– *Povijest starog Orijenta: Od najstarijih vremena do ujedanaesto stoljeće prije Krista* (Zagreb, 1923.) prof. Gavre Manojlovića (1856. – 1938.); – Prvi kratki sveučilišni udžbenik na nešto više od pedesetak stranica objavio je i prof. Petar Lisićar (1908. – 1987.); – *Egipat: prethistorija, faraoni, osvajači, kultura* (Zagreb, 1967.) napisao je prof. Grga Novak (1888. – 1978.).

Trebalo je proći više od 35 godina do prvog suvremenog djela o staroeegipatskoj civilizaciji. U međuvremenu su nastali brojni radovi koji su se sporadično bavili starim Egiptom, a posebice pojavom egipatskih kulturnih fenomena na hrvatskom povijesnom prostoru. U ovom segmentu istraživanja prednjačio je pokojni profesor koji je bio mentor moje diplomске i magistarske radnje prof. dr. Petar Selem (1936. – 2015.), profesor starovjekovne povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i prvi hrvatski školovani egiptolog. Godine 2002. mr. Igor Uranić, drugi hrvatski školovani egiptolog te današnji voditelj Egipatskog odjela Arheološkog muzeja u Zagrebu, objavio je knjigu *Stari Egipat: povijest, književ-*

nost i umjetnost drevnih Egipćana. Sve spomenute sinteze tek su djelomično "zagreble" u brojne aspekte staroeegipatske povijesti i kulture. Urađeno je svojim sljedećim monografijama *Ozirisova zemlja: egipatska mitologija i njeni odjeci na zapadu* (2005.), *Životi Egipćana* (2014.), *Staroeegipatski jezik: gramatika, pismo i lingvistički uvod* (2014., u suradnji s Kristinom Sekrst) te u nedavno objavljenoj knjizi *Mitologija staroeegipatske književnosti* (2021.) pokušao popuniti brojne praznine. No sve navedene knjige relativno su sažete prikazi koji obrađuju tek neke teme staroeegipatske povijesti i kulture, te su vremenski ograničene isključivo na faraonsko razdoblje egipatske povijesti.

Kao treći hrvatski školovani egiptolog, u svojim brojnim radovima pokušao sam objediniti sve aspekte povijesti i kulture od prapovijesti do arapskog osvajanja Egipta sredinom 7. stoljeća, te se dotaknuti svih tema kojima se do sada nisu bavili drugi hrvatski istraživači. Ovo nije moja prva sinteza egipatske povijesti jer sam još 2016. i 2017. godine objavio monografiju *Staroeegipatska civilizacija* u dva sveska, koja je prije svega bila namijenjena sveučilišnim studentima povijesti, arheologije i povijesti umjetnosti. No budući da se staro izdanje, u opsegu od oko 600 kartica teksta, rasprodalo prije nekoliko godina, pokazalo se potreba za objavljivanjem novog izdanja. U jesen 2021. ponudio sam Školskoj knjizi stari rukopis kao novo izdanje. No urednički kolegij zaključio je da nema smisla objaviti već prije objavljeno djelo te su mi predložili da napišem novu knjigu temeljenu na starim tekstovima u kojoj bi se mogli pronaći sve činjenice koje bi mogle interesirati bilo kojeg budućeg čitatelja.

Prihvatio sam takav prijedlog te sam do ožujka 2022. stari tekst temeljito preradio i dopunio s gotovo 750 stranica novih sadržaja, koji su u konačnici pretvoreni u novu knjigu. Knjiga je uz novi tekst također dopunjena s gotovo 700 novih fotografija i karata. **Koliko je bilo teško prenijeti saznanja o starim Egipćanima i**

još pritom knjigu učiniti interaktivnom te vizualno reprezentativnom?

– Saznanja o starim Egipćanima nije mi bilo teško prenijeti u jedan atraktivan i metodološki ujednačeno napisani tekst. Budući da već osamnaest godina predajem metodologiju povijesnih istraživanja te da sam tijekom više od dvadesetogodišnje znanstvene karijere imao priliku objaviti i urediti veći broj monografija te školskih udžbenika posvećenih staroj povijesti, stoga sam i imao viziju kako bi knjiga trebala izgledati. Naravno, pritom su mi poslužile i brojne knjige koje sam imao prilike koristiti tijekom pisanja ovog djela. Želio sam napraviti nešto sasvim novo i atraktivno, ali i vizualno jedinstveno. Stoga sam izdavaču predložio tekst koji je bio opremljen s gotovo 900 fotografija i crteža, osamdesetak tablica i tridesetak povijesnih karata. Nakon prvog prijeloma odradene su i neke preinake. Niz grafičkih i likovnih urednika Školske knjige odlučio je napraviti nešto sasvim novo, knjigu u obliku velike enciklopedije koja će biti još bogatije opremljena slikovnim prilozima od prvobitne ideje. Knjiga je grafički i vizualno jedinstveno historiografsko djelo u Hrvatskoj, ali i u svijetu. Svi mi koji smo gotovo dvije i pol godine radili na knjizi možemo biti izrazito zadovoljni kako ona u konačnici izgleda.

Kako općenito stoji hrvatska znanstvena zajednica u pogledu egiptoloških istraživanja? Koliko je taj segment razvijen ili, bolje reći, aktualan unutar akademске zajednice?

– Egiptologija u Hrvatskoj još uvijek je u povojima. Ona ovisi o entuzijazmu nekolicine istraživača. Tako je to već 150 godina, otkad su se pojavila prva egiptološka istraživanja u Hrvatskoj. Nažalost, hrvatska akademska zajednica još uvijek doživljava egiptologiju i egiptološka istraživanja kao “crnu ovcu”. Mladi zainteresirani studenti, nažalost, ne mogu dobiti priliku za razvoj te prolaze iste muke i probleme koje smo prolazili kolega Daniel Rafaelić i ja. Ovakve su teme, nažalost, u potpunosti zapostavljene na studijima povijesti, te praktički jedino na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i Fakultetu hrvatskih studija u Zagrebu možete slušati razne izborne kolegije vezane uz staroegipatsku povijest i kulturu. Jedini egiptološki projekt u Hrvatskoj je moj projekt “Croat-Aegyptica”.

Nas nekolicina istraživača, uz mene, prvenstveno tuspominjem D. Rafaelića, I. Uranićai I. Vilogorac Brčić, stvorili smo odličnu akademskumrežu u svijetu te smo u inozemstvu prepoznati kao kvalitetni istraživači. Rezultat takve dobre suradnje bile su tri velike međunarodne egiptološke konferencije koje su održane u Zagrebu od 2012. do 2018. godine i na kojima je sudjelovalo gotovo 150 međunarodnih istraživača egipatske povijesti i kulture. Uz to, nekolicina nas uspjeli smo u posljednjih dvadesetak godina objaviti brojne radove u inozemnim časopisima, uredničkim knjigama, ali i originalne uredničke knjige koje su objavili ino-

zemni izdavači. U proteklih desetak godina uredio sam četiri knjige koje je objavila izdavačka kuća Archaeopress iz Oxforda, koja je specijalizirana za znanstvena djela vezana uz staru i srednjovjekovnu povijest i arheologiju. Godine 2019. objavio sam knjigu *Egypt in Croatia: Croatian fascination with Ancient Egypt* s nekoliko kolegica iz raznih hrvatskih muzeja, u kojoj smo pokušali predstaviti egiptološku baštinu u Hrvatskoj te povijest njezina istraživanja. Kolegica Inga Vilogorac Brčić, docentica stare povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, nastavila je s istraživanjima pokojnog profesora Selema te tako ona danas prednjači u istraživanju pojave egipatskih kulturnih fenomena na našem prostoru. Kolega Daniel Rafaelić bavi se istraživanjem razdoblja Amarne, a uskoro bi trebao braniti svoj doktorski rad o percepciji staroegipatske povijesti na filmu. Uz spomenute kolege, egiptologiju je u posljednjih desetak godina završio i kolega Porin Šćukanec Reznicek, koji danas radi u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Uz njih, svoje doktorske disertacije priprema još dvoje mladih istraživača (Tomislav Kiš i Tatjana Kuznicov). Iskreno bih volio da se u idućim godinama pojavi još nekoliko mladih istraživača koji bi mogli nastaviti naš dosadašnji rad. Nažalost, teško je dobiti institucionalnu podršku za ovakav tip istraživanja te osigurati radno mjesto mladim istraživačima. Tijekom ove godine kolega Rafaelić i ja započeli smo intenzivnije razgovore sa sadašnjim veleposlanikom AR Egipta Aymanom Tharawt Amin Abdel Azizom o mogućem poboljšanju hrvatskih znanstvenih i istraživačkih veza. Zasad je teško prognozirati hoće li se neke od planiranih aktivnosti ostvariti. Trenutni pregovori uključuju moguće organiziranje izložbi u Hrvatskoj i Egiptu, mogućnost pokretanja arheološke misije te suradnju muzejskih institucija.

Za kraj, što biste posebiće htjeli izdvojiti iz knjige, a što može potaknuti domaće “egiptomane” na čitanje?

– Pa iskreno, teško mi je nešto preporučiti. Knjiga u sešesnaest poglavlja obuhvaća sve moguće aspekte modernih egiptoloških istraživanja. Sigurno će svaki zaljubljenik u egipatsku povijest i kulturu pronaći nešto za sebe. Ako već moram nešto posebno izdvojiti, mene su posebno intrigirala istraživanja o hrvatsko-egipatskim vezama kroz povijest, te moderna percepcija starog Egipta od arhitekture do videoigara i filma, tema koja je trenutno gotovo neistražena u svjetskim okvirima. Uz ove teme, svi zainteresirani zaljubljenici u stari Egipt moći će pročitati tekstove o povijesti, društvu, svakodnevicu, arheologiji, gradovima i lokalitetima, religiji i pogrebnim običajima, umjetnosti, književnosti i muzejskim zbirkama. Nadam se da će svi budući čitatelji uživati u ovom djelu kao što sam i ja uživao obilazeći brojne egipatske spomenike na lokalitetima i muzejskim zbirkama – za *Universitas* je poručio egiptolog Tomorad.

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEDITERANSKA POLJOPRIVREDA

Klasa: 112-01/23-01/08
Urbroj: 2181-202-2-1-1

Na temelju Odluke Vijeća studija Mediteranska poljoprivreda od 9. prosinca 2023. godine donesenoj na 18. elektroničkoj sjednici objavljuje se

NATJEČAJ

za izbor jednog izvršitelja/ice na radno mjesto I. vrste – docent u znanstvenom području BIOTEHNIČKE ZNANOSTI, znanstvenom polju Poljoprivreda, znanstvenoj grani lovstvo, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu.

Pristupnici ovog natječaja trebaju ispunjavati uvjete utvrđene odredbama Zakona o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 46/23) i Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (Narodne novine 119/22) i na njemu utemeljenim propisima. Svi pristupnici su dužni dostaviti odgovarajuće dokaze o ispunjavanju navedenih uvjeta, a uz propisanu prijavu na natječaj, dužni su priložiti dokumentaciju kako slijedi:

– životopis

– presliku dokaza o državljanstvu

– presliku dokaza o stečenom odgovarajućem akademskom stupnju

– presliku dokaza o stečenom odgovarajućem znanstvenom zvanju (ako ga je pristupnik stekao)

– prikaz znanstvene, nastavne odnosno stručne djelatnosti te popis radova i preslike separata relevantnih za izbor kao druge dokaze iz kojih je razvidno da ispunjavaju uvjete za izbor

– dokaz o znanju engleskog jezika

U slučaju izbora na radno mjesto izabrani kandidat je obavezan dostaviti originalnu dokumentaciju.

Uz navedenu dokumentaciju svi pristupnici koji nisu hrvatski državljani trebaju dostaviti i dokaz o znanju hrvatskog jezika (C2–napredno zvanje), a pristupnici koji su kvalifikaciju stekli u inozemstvu trebaju dostaviti rješenje o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije. Sva dokumentacija pristupnika predaje se u jednom primjerku i u elektroničkom obliku (USB stick). Na natječaju mogu ravnopravno sudjelovati pristupnici oba spola.

Za pristupnike koji se u prijavi na natječaj pozivaju na pravo prednosti zapošljavanja prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17), popis dokaza potrebnih za ostvarenje tog prava dostupno je na poveznici <https://branitelji.gov.hr//zaposljavanje-843/843>.

Prijavom na natječaj pristupnici su izričito suglasni da Sveučilište u Splitu kao voditelj zbirke osobnih podataka može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Prijave s prilogima podnose se Sveučilištu u Splitu, Ulica Ruđera Boškovića 31, 21000 Split (na Protokol na IV. kat s naznakom za Mediteranska poljoprivreda–Natječaj) u roku od 30 dana od dana objave natječaja u “Narodnim novinama”.

Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozvati na dopunu prijave. Osobe koje podnesu nepotpune ili nepravovremene prijave na natječaj, te osobe koje ne zadovoljavaju formalne uvjete iz natječaja ne smatraju se pristupnicima prijavljenima na natječaj, te se neće obavještavati o rezultatima natječaja. REKTOR prof. dr. sc. Dragan Ljutić

Na temelju odluke Fakultetskog vijeća (Klasa:029-06/23-06/0017; Ur.broj:2181-197-00-23-0011, od dana 11. prosinca 2023.) i članka 57. Statuta Pomorskog fakulteta u Splitu

SVEUČILIŠTE U SPLITU POMORSKI FAKULTET

objavljuje

NATJEČAJ

za izbor

1. jednog nastavnika na znanstveno–nastavnom radno mjesto docent u znanstvenom području tehničkih znanosti, polje tehnologija prometa i transport, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Zavodu za nautiku. Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Pomorskog fakulteta u Splitu, www.pfst.unist.hr Klasa: 112-01/23-01/0009 Urbroj: 2181-197-05-07-23-0001

SVEUČILIŠTE U SPLITU PRIRODOSLOVNO MATEMATIČKI FAKULTET raspisuje NATJEČAJ

– za izbor jednog nastavnika na znanstveno–nastavno radno mjesto docenta, za znanstveno područje prirodnih znanosti, znanstveno polje kemija, na određeno vrijeme na 50 posto od punog radnog vremena, kao zamjena za zaposlenicu koja koristi pravo na rad s polovicom punog radnog vremena

Cjelovit tekst natječaja sa svim informacijama o uvjetima natječaja i načinu prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno–matematičkog fakulteta u Splitu <https://www.pmfst.unist.hr/javni-natjecaji/>

Prijave se dostavljaju se u elektroničkom obliku u roku od 30 dana od objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu elektroničke pošte natjecaj-posao@pmfst.hr. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozivati na dopunu prijave.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

Na temelju odluka Fakultetskog vijeća klasa: 112-01/23-01/063 ur. broj: 2181-206-3-3-23-04 od 20. prosinca 2023. godine, Klasa: 112-01/23-01/073 ur. broj: 2181-206-3-3-23-03 od 6. prosinca 2023. godine, Klasa: 112-01/23-01/074 Ur. broj: 2181-206-3-3-23-06 od 6. prosinca 2023. godine i Klasa: 112-01/23-01/078 Ur. broj: 2181-206-3-3-23-04 od 20. prosinca 2023. godine.

SVEUČILIŠTE U SPLITU, FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, STROJARSTVA I BRODOGRADNJE, raspisuje NATJEČAJ ZA IZBOR

1. jednog nastavnika na znanstveno–nastavno radno mjesto docent za područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika;
2. jednog suradnika na suradničkom radnom mjestu asistent za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje fizika na određeno vrijeme;
3. jednog suradnika na suradničkom radnom mjestu asistenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika (zamjena za privremeno nenazočnu djelatnicu);
4. jednog suradnika na radno mjesto stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju za rad u nastavi za područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika na određeno vrijeme. Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, www.fesb.unist.hr.

universitas

impressum ♦ **universitas** ♦ hrvatske sveučilišne novine

♦ redakcija

♦ Branko Nađ ♦ Tatjana Klarić Beneta

♦ Bruno Bogović ♦ Gordana Alfrević

♦ fotografije ♦ Cropix

♦ glavna urednica ♦ Mila Puljiz ♦

zamjenik glavne urednice ♦ Petar Bilobrck

♦ nakladnici ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu

♦ za nakladnike ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Stjepan Lakušić, rektori

♦ adresa redakcije ♦ Ruđera Boškovića 31, 21000 Split

♦ telefon 021 558 255

♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas; www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

Otvorena izložba fotografija ‘Feđinih 50+’

Fjodor Klarić je iznimni bard fotozapisa na splitskom i dalmatinskom, ali svakako i na području Hrvatske i Europe. Ono što su piscima rečenice, Feđi je fotoaparati da sve to još i više i bolje (p)oslika

Piše: **GORDANA ALFIREVIĆ**

Odbrojavamo sitno do paljenja božićnih lampica i za mnoge je to najčarobnije razdoblje u godini, vrijeme rezervirano za druženja s obitelji i prijateljima. Da bi druženja bila što zabavnija, pobrinula se i Sveučilišna galerija, gdje je u srijedu 29. studenoga otvorena izložba fotografija Fjodora Feđe Klarića “Feđinih 50+”. Bio je to jednom riječju – događaj! Veliki dan za našu Galeriju i za našeg sugrađanina, slavnog, osobito poznatog fotoreportera prije svega Slobodne Dalmacije. On je Fjodor Klarić, a dovoljno je reći Feđa, naš Feđa. Iznimni bard fotozapisa koji je dugi niz godina bio i reporter i novinar i putopisac. Na splitskom i dalmatinskom, ali svakako i na širem području Hrvatske i Europe. Što bi pisci zabilježili recenicama, Feđa je imao svoj fotoaparati da sve to još i više i bolje (p)oslika. Prirediti mu izložbu fotografija predstavljalo nam je iznimnu čast i zadovoljstvo, naš Feđa i Sveučilišna galerija, sigurni smo, i ovom prigodom priredili su nezaboravni doživljaj. Otvoranj izložbe očekivalo se, razu-

mljivo, u povišenoj temperaturi znatizelje tako da “biti ili ne biti”, najpoznatija Hamletova misao, nije uopće dolazila u pitanje.

Duša Splita

Svakako je trebalo doći u Galeriju koja je bila dupkom ispunjena, a među poznatim osobama zamijetili smo Ivicu Puljka, gradonačelnika Splita, Stipu Čogelju, zamjenika župana Splitsko-dalmatinske županije, arhitekta Jerka Rošina i Dinka Kovačića, Vicka Bilandžića, intendanta HNK-a, rektore SEA-EU alijanse, pa dalje redom Nansi Ivanišević, slikare Matka Trebotića i Petra Jakelića, Kažimira Hrastu, akademskog kipara, bivšeg glavnog urednika Slobodne Dalmacije Jadrana Kapora, te mnoštvo Feđinih kolega iz cijele redakcije Slobodne Dalmacije, mahom fotoreportera, a među njima i Jakova Prkića, bivšeg predsjednika Gradskog vijeća. Bio je tu i glumac “Ruže vjetrova” Tomislav Čubelić, kao i njegov imenjak, Tomislav Domikulić iz Udruge Naš Hajduk... Nije ih lako sve pobrojiti, neka oprostite oni koje smo nenamjerno izostavili.

Okupljenima se na početku

obratio prof. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu, zahvalivši Feđi:

“Svi su zadivljeni ovom izložbom, osobito naši gosti iz Alijanse, koji su kroz ove fotografije dobili dojam Splita i spoznali što znači duša Splita. Cijele nedjelje na našem Sveučilištu održava se Upravljački tjedan alijanse SEA-EU i razmišljamo kojim putem dalje krenuti. Alijansa broji ukupno devet partnera iz Cadiza, Bresta, Kiel, Gdanjska, Malte, Norveške, Napulja i Portugala i doima se da je Split na periferiji, ali ne, centar je ovog momenta u Splitu. Imali smo želju napraviti baš izložbu o Splitu i mislim da smo pogodili.

Popularna izreka kaže da je brend ono što ljudi kažu o tebi kada nisu u prostoriji. A upravo taj dio stvaranja osobnog imidža uspješno je dočarao Damir Šarac, kolumnist Slobodne Dalmacije:

U dugoj koloni fotografskih velemajestora “Slobodne”, Feđa je najviše novinar, a iz osobnog iskustva mogu posvjedočiti: odličan je profesor novinarstva. Mladi novinari nisu mogli naći boljeg učitelja od Feđe. Dozivali su ga iz najneznatnijih zabiti, od Kotora do Paga: Feđa, pomoz! Kad smo se vozili trajektima – satima – nije dao mira: “Ne čitaj novine, ne gledaj mobitel, nekunaj, razgovaraj s ljudima! Naći ćeš deset tema.” Njegov je moto: fotoreporter nema pravo na radno vrijeme ni na fibru! – kazao je Šarac tesse osvrnuo na fotografije izložene na ovoj izložbi:

Puno toga se ukrcalo u Feđin objektiv: iskrcavanje s broda, Peškarija, arhitektura, mo-

da, face ozbiljne i smiješne, gole ženske, ribari, sirotinja, sprovodi i, naravno, Hajduk. Povijest Dalmacije i napose Splita. Fotografije su to koje žude za socijalnom pravdom. I humanošću. Sentimentom. Pažnjom prema slabijemu – rekao je Šarac, te za kraj nasmišao mnogobrojne okupljene simpatičnom doskočicom:

Možda će zaboraviti iz kuće ponit češalj, ali aparat sigurno neće! – a propos toga što je Feđa čelav, čime se svečar uvijek spremno šali na vlastiti račun.

Feđa Klarić nije mogao naći boljeg učitelja i mentora od Miljenka Smoje, legende hrvatskog novinarstva, s kojim je gotovo trideset godina oslikavao svijet kakav volimo čitati i gledati. Kaže da ga je Smoje naučio skromnosti, da suosjeća sa svima koji su prognani, ugnjetavani i obezvrijeđeni.

A kada se povede razgovor o fotografiji, Feđa će vam lakonski reći – to je zanat. Ako njegove neosporne umjetničke dosege svedemo na tu terminologiju, mirno možemo reći da je on svoj zanat izbrusio do najviše razine velemajestora:

Zatočenik grada

Još od djetinjstva imao sam problem da sam bio debelo uskraćen od svojih vršnjaka. Naime, rodne Prokurative su uvijek bile pune dice i događalo bi se da vikendom nema više nikoga. Svi moji prijatelji odlazili su u rodna mjesta svojih roditelja, a ja sam se osjećao kao da sam zatočen u svom gradu. To je bilo vrijeme kad sam mislio da sam građanin drugog reda. Taj problem sa zatočeništvom ovoga grada rezultirao je ovom izložbom. Ja sam čitav svoj radni vijek bija u Splitu. To je bilo moje okruženje. Vjerojatno sam ja odličan primjer stockholm-skog sindroma, zaljubija sam se u svog prognanika. Di god bi se maka’ na dva-tri dana, već drugi dan bi u meni proradila griznja savjesti, osjeća’ san nalogu, kao da sam iznevjerio samog sebe, kao da sam izdao svoj grad. Trebalo je da uvaštineke godine, promijenim frizuru, da vidim da je privilegija biti u ovom gradu. Dobio sam sve moguće nagrade, ali najveća je nagrada živjeti u gradu Splitu! – poentirao je.

Izložbu je organizirala i moderirala Helena Trze Jakelić, voditeljica Sveučilišne galerije, a bit će otvorena do 2. siječnja 2024. godine. Sigurni smo da će privući pozornost i putnika namjernika, ne samo iz grada podno Marjana.

Nakon otvorenja izložbe “Feđinih 50+”, na drugoj etaži Galerije otvorena je izložba fotografija naziva “Sea of diversity”. Radi se o radovima koji su pristigli na istoimeni natječaj Photo Contest, koje je Sveučilište u Splitu pokrenulo zajedno s partnerima iz alijanse Europskog sveučilišta mora. Posjetitelji su mogli razgledati ukupno 24 najbolje fotografije sa svakog od devet sveučilišta odabranih od internacionalnog žirija i javnosti.

U glazbenom dijelu programa nastupio je Gudački kvartet “Bozzotti” sa skladbama: “O mio babbino caro” Giacomo Puccinija, “Ta divna splitska noć – Tri sulara” Ive Tijardovića, “Galeb i ja” Zdenka Runjića, “Traumeri” Roberta Schumann, “Canon” Johana Pachelbela, “Il postino” Luisa Bacalova, “Intermezzo” Pietra Mascagnija, “Largo” i “Allegra” iz “Četiri godišnja doba” Antonia Vivaldija te “My way” J. Revauxa.

ČASOPIS 'KULTURNA BAŠTINA' BR. 47-48, POSVEĆEN CIJENJENOM SPLITSKOM ARHITEKTU

Stanko Piplović (90) prvi je znanstveni rad objavio 1975. godine i još se nije umorio!

Stanko Piplović dugi niz godina bavio se proučavanjem i zaštitom graditeljskog nasljeđa Dalmacije, i to naročito onog 19. i početka 20. stoljeća. Početak njegova znanstvenog rada seže u 1975. godinu, kad je objavljen njegov prvi znanstveni rad

Piše **VESNA PERKOVIĆ JOVIĆ**

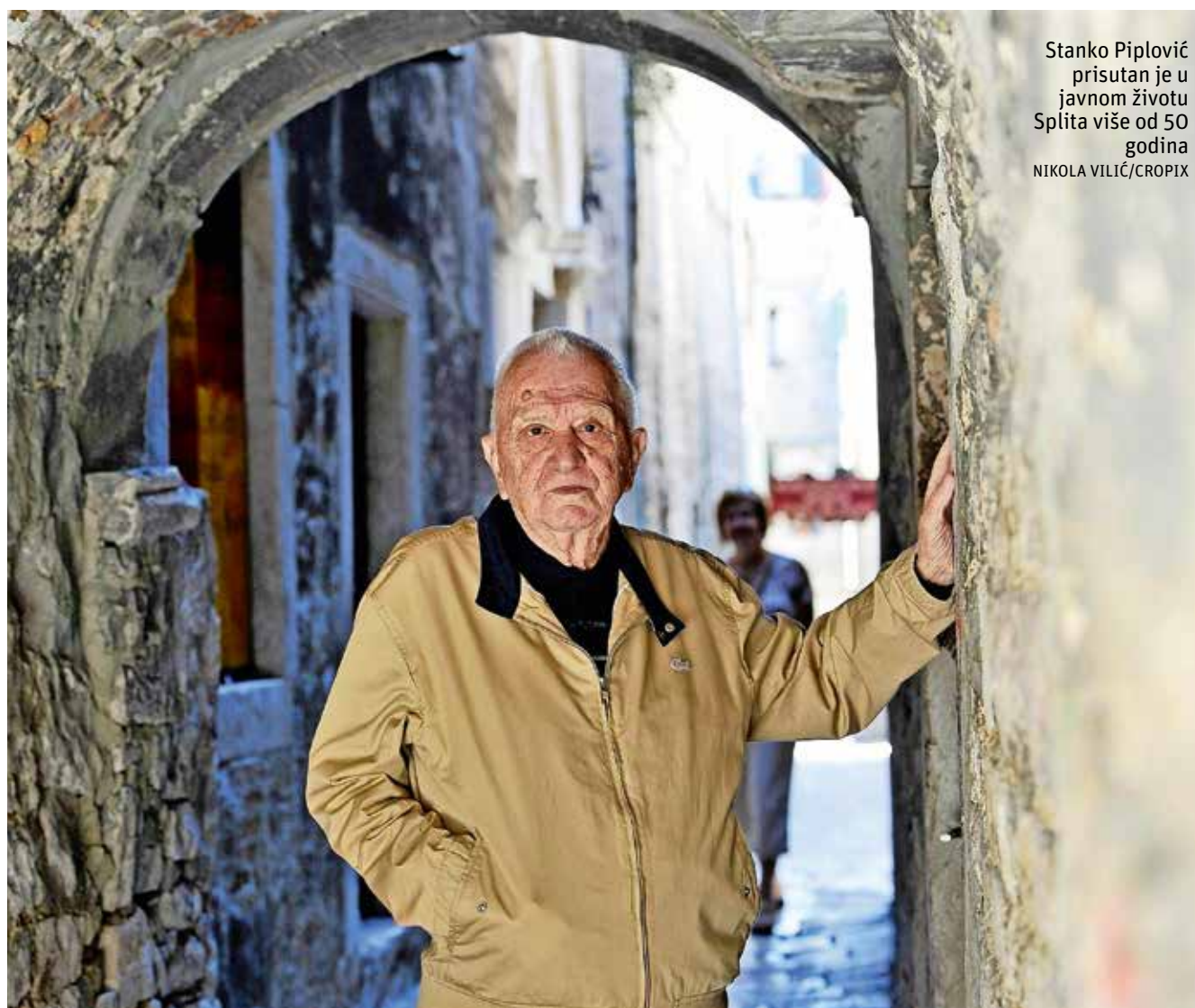
U splitskom kazalištu u ponedjeljak, 11. prosinca 2023. godine, promoviran je časopis "Kulturna baština" br. 47-48, u izdanju Društva prijatelja kulturne baštine i Društva arhitekata Splita. Časopis podnaslova "Zbornik Stanislava Piplovića" posvećen je arhitektu dr. sc. Stanislavu (Stanku) Piploviću u povodu 90. rođendana. Zbornik su predstavili prof. emeritus dr. sc. Ivo Babić, prof. Vesna Perković Jović, dr. sc. Stanko Piplović, dr. sc. Marijan Čipčić i Branka Teklić, mag. hist. Zbornik sadrži 27 članaka i različitih osvrtâ; podijeljen je u tri poglavlja – tematske cjeline: *U prvom planu*, *Prilozi* i, posljednje poglavlje, *Iz Društva*.

U prvom se poglavlju nekoliko autora - Ivanka Kuić, Danka Radić, Ljubomir Urlić, Zlata Živaković-Kerže, Valentina Lasić, Jasenka Kranjčević - osvrnulo na rad Stanka Piplovića obradivši određenu temu, specifični segment njegova djelovanja. Svi prilozi zajedno daju cjelovitu sliku o dugogodišnjem djelovanju Stanka Piplovića na polju zaštite spomenika kulture u Dalmaciji. Drugo poglavlje *Prilozi* podijeljeno je na nekoliko tematskih podcjelina: *Iz prošlosti Dalmacije*, *Tradicijska baština*, *Restauracija* i *Prikazi* i sadrži 17 članaka s širokim rasponom tema. Zadnja cjelina nosi naslov *Iz Društva* i sadrži dva članka koja govore o djelovanju Društva prijatelja kulturne baštine zadnje dvije godine.

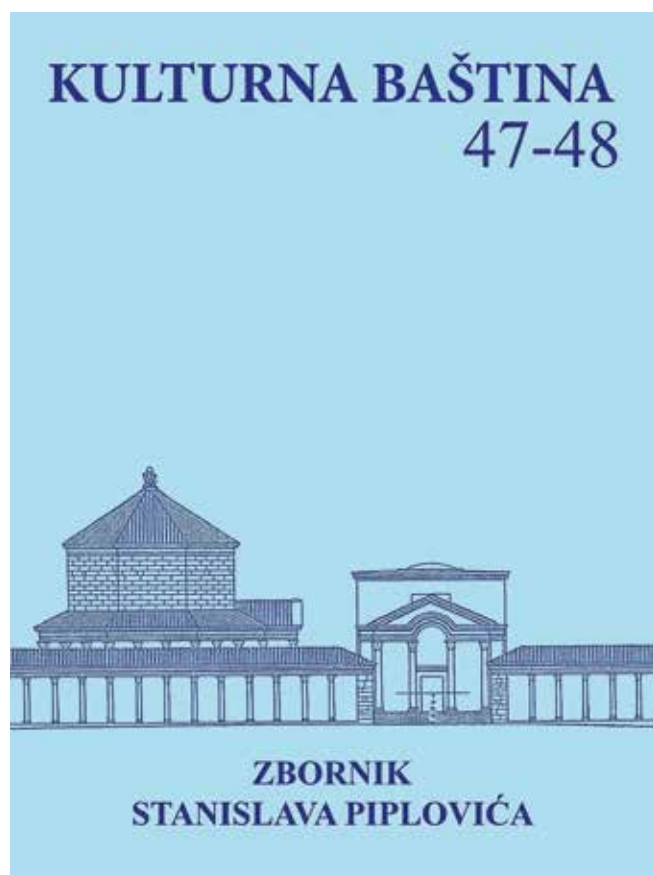
Stanko Piplović dugi niz godina bavio se proučavanjem i zaštitom graditeljskog nasljeđa Dalmacije, i to naročito onog 19. i početka 20. stoljeća. Početak njegova znanstvenog rada seže u 1975. godinu, kad je objavljen njegov prvi znanstveni rad. Popis bibliografije Piplovićevih radova priredila je Mia Kragujević, a Petra Dajak Belas popis znanstvenih skupova na kojima je Piplović sudjelovao.

Nulla dies sine linea

Kad govorimo o znanstvenom djelovanju pojedinca i vrednovanju nečijeg znanstvenog rada, brojke nisu od presudne važnosti. Ipak, uz djelovanje Stanka Piplovića potrebno je istaknuti da je napisao sedam knjiga

Stanko Piplović prisutan je u javnom životu Splita više od 50 godina
NIKOLA VILIĆ/CROPIX

Naslovnica časopisa 'Kulturna baština' br. 47-48/Zbornik Stanislava Piplovića

i brošura, 325 znanstvenih i stručnih radova objavljenih u Hrvatskoj i inozemstvu te je sudjelovao na 115 domaćih i inozemnih znanstvenih skupova. Čak 41 put sudjelovao je na znanstvenom skupu *Dani Nijemci i Austrijanci*

u Hrvatskom kulturnom krugu, koji se održava u Osijeku, gdje se raspravlja o austrijskim i njemačkim utjecajima na Hrvatsku i Dalmaciju. Sudjelovao je 11 puta na znanstvenom skupu *Dani Cvita Fiskovića*. Brojke su

impozantne. Stanko Piplović ustrajan je u svom radu, za njega vrijedi ona latinska izreka *Nulla dies sine linea* – Nijedan dan bez linije. Piplovićev rad još je veći kad znamo da ne djeluje u okrilju neke znanstvene ustanove koja bar donekle osigurava sredstva za objavu znanstvenih radova ili za sudjelovanje na znanstvenim skupovima.

Teme kojima se bavio raznovrsne su, uvijek vezane uz Dalmaciju, grad Split, ali i druge gradove i mjesta, primjerice, Trogir, Makarsku, Korčulu, Klis, Uble, Divulje i Pantan pokraj Trogira, splitsko groblje Sustipan itd. Obradivao je različita razdoblja naše povijesti od antike do suvremenog doba. Ipak, ponajviše se bavio Dalmacijom pod vlašću Austrije i Francuske. Također je istraživao povijesne osobe koje su obilježile pojedino razdoblje, kao što je bečki arhitekt Werner Schürmann, arhitekt Ćiril Metod Iveković, venecijanski arhitekt klasicizma Giannantonio Selva, splitski arhitekt secesije Kamilo Tončić. Istraživao je rad splitskih gradonačelnika Mihovila Kargotića i Ivana Mangera, zatim kipara Ivana Meštrovića, Ivana Rendića, Tome Rosandića, klesara Pavla Bilinića i mnoge druge.

Bavio se pomorskim građevinama u Dalmaciji u 19. stoljeću, utvrdama i fortifikacijama, naročito mijenama na tim gradnjama tijekom 19. stoljeća. Pisao je o crkvama i župnim kućama u vezi s provođenjem austrijske politike u Dalmaciji.

Niz nagrada

Stanko Piplović prisutan je u javnom životu Splita više od 50 godina. O temama koje se tiču Splita održao je niz popularnih predavanja, sudjelovao je na okruglim stolovima, u emisijama na radiju i televiziji. Sudjelovao je u pripremi različitih izložbi kao autor ili suradnik. Uz njegovo ime vezemo djelovanje Društva prijatelja kulturne baštine iz Splita, čiji je bio dugogodišnji predsjednik i urednik časopisa za pitanja prošlosti splitskog područja "Kulturna baština" u izdanju Društva. Dobitnik je niza nagrada. Nagrada grada Splita za životno djelo dodijeljena mu je 2022. godine.

Stanko Piplović je, nema sumnje, vrijedan, marljiv i ustrajan istraživač, dobro namjeran kolega i, prije svega, veliki čovjek.

Prof. emeritus Ivo Babić, dr. sc. Stanko Piplović, prof. Vesna Perković Jović na promociji časopisa 'Kulturna baština' u splitskom kazalištu

ANTE ČIZMIĆ/CROPIX

VELIKI JUBILEJ USTANOVE IZRASLE IZ NEKADAŠNJE GRADSKO BIBLIOTEKE

Splitska Sveučilišna knjižnica proslavila 120. rođendan

Trenutno imamo 600.000, a zajedno s ostalim knjižnicama sveučilišnog sustava imamo gotovo milijun jedinica različite građe koja stoji na raspolaganju našim korisnicima, istaknula je ravnateljica Sveučilišne knjižnice Ana Utrobičić

Piše **FRANKA BABIĆ**

Sveučilišna knjižnica u Splitu, koja u svojem fondu trenutačno ima više od 600 tisuća jedinica različite građe, svečanom proslavom obilježila je 120. obljetnicu postojanja, u prostorima svoje čitaonice koju su skoro do posljednjeg mjesta ispunili uzvanici.

Tom prigodom ravnateljica Sveučilišne knjižnice **Ana Utrobičić** je kazala kako ova ustanova ima zaista zanimljivu povijest jer je započela svoje djelovanje kao Gradska biblioteka, što je malo poznato, 1903. godine u okrilju Narodne slavlanske čitaonice sa skromnim fondom knjiga čiji se dio fonda predstavio i na izložbi u okviru Odjela Specijalnih zbirki.

- S obzirom da je ovo Sveučilišna knjižnica ona prije svega prati nastavne i znanstveno-istraživačke aktivnosti na Sveučilištu. Trenutno imamo 600.000, a zajedno s ostalim knjižnicama sveučilišnog sustava imamo gotovo milijun jedinica različite građe koja stoji na raspolaganju našim korisnicima koji su prije svega naši dragi studenti, ali smo otvoreni i građanima.

Mi smo i baštinska knjižnica i dio našeg fonda je zaštićen kao kulturno dobro Republike Hrvatske. U tom fondu imamo i staru rukopisnu građu, inkunabule, stare dragocjene knjige tiskane 1850. godine, stare novine osobito s područja Splitske i Dalmacije o kojima treba posebno skrbiti i u

posljednje vrijeme nastojimo ih što više digitalizirati kako bi bile dostupne širem čitateljstvu. Imamo također i grafičku zbirku u kojoj je mnogo vrijednih umjetnina brojnih naših donatora. Na godišnjoj razini dobijemo prosječno deset do 20 tisuća novih naslova - predstavila je ukratko rad Knjižnice i njen bogati fond ravnateljica Utrobičić.

Prorektor za nastavu, studente i poslovanje Sveučilišta u Splitu prof. **Nikola Koceić-Bilan**, koji je bio i izaslanik rektora **Dragana Ljutića** istaknuo je kako Knjižnica slavi uistinu veliki jubilej.

Miris knjige

- Kada pričamo o povijesti Sveučilišta često puta se samo razmišlja o kontekstu tradicije visokog obrazovanja i tu onda izlaze neke godine kao npr. 1945. kad je osnovana Viša pedagoška škola, 1960. kad je osnovan FESB. No, malo ljudi zna da je najstarija sastavnica splitskog sveučilišta upravo Sveučilišna knjižnica. Dakle, to je svojedobno bilo zborni mjesto, okupljalište splitske intelektualne elite i Sveučilišna knjižnica, odnosno Gradska knjižnica kako se tada zvala, definitivno je dala ogroman doprinos i obol osnutku Sveučilišta. To je zapravo bio nukleus iz kojeg se razvilo današnje sveučilište - ustvrdio je prorektor Koceić-Bilan.

Podsjetio je da se u početku se značaj naše Knjižnice sagledavao u tome da je davala golemi doprinos osnut-

ANTE ČIZMIĆ/CROPIX

ANTE ČIZMIĆ/CROPIX

ku visokoškolskih institucija, okupljanju intelektualnog kruga, dok danas naša Knjižnica pruža drugačiji vid usluga i jako je bitna za vidljivost naših znanstvenika i za rangiranje našeg Sveučilišta. Prisjetio se i vremena kada je i sam bio student, kada je i škripavi pod knjižnice ulijevao poštovanje, a miris knjige je bio i miris tradicije i povijesti s kojim je prožeto naše Sveučilište.

- Danas u ovoj velebnoj zgradi imate dojam da ste dio goleme svjetske akademske zajednice, a opva ustanova je živi hram znanja našeg Sveučilišta - zaključio je prorektor Koceić-Bilan.

Najljepše želje Knjižnici i njenim djelatnicima u povodu ovog jubileja izrazili su i zamjenik splitsko-dalmatin-

skog župana Ante Šošić, gradonačelnik Splita prof. **Ivica Puljak**, akademik **Radoslav Tomić**, izaslanik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te prof. **Ivanka Stričević**, glavna ravnateljica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Uz njih su proslavi nazočili i prorektori Sveučilišta u Splitu prof. **Igor Jerković**, ujedno i predsjednik Upravnog vijeća Knjižnice, prof. **Boris Maleš**, prof. **Bosiljka Britvić Vetma** i prof. **Nikša Jajac**, pomoćnica glavne ravnateljice NSK dr. **Dijana Machala**, bivši ravnatelj Sveučilišne knjižnice u Splitu i Sveučilišne knjižnice te svi korisnici Knjižnice, kao i članovi knjižničarske zajednice.

U izložbenom prostoru Odjela specijalnih zbirki otvorena je izložba "Knjižnica Narodne slavlanske čitaonice: 1903. - 2023.". O djeliću predstavljanim na izložbi govorila je dr. sc. **Mihaela Kovačić**, voditeljica Odjela, dok je izložbu biranim riječima otvorio akademik **Radoslav Tomić**.

KNJIŽEVNE PREPORUKE ZA KRAJ GODINE

Ove četiri knjige pročitajte ili pokloniti za blagdane

Piše **KATARINA MALJKOVIĆ**

I mam osjećaj da se nisam ni okrenula, a ova godina je već pri kraju. Dok odbrojavam dane do ulaska u 2024.-u godinu, hvata me nekakva melankolija. Ova godina oblikovala me na poseban način, pružila mi je nove izazove te me ispunila novim uspjesima koje ću zauvijek cijeliti – bile sretne ili tužne. Radila sam, završavala sam fakultet, upoznala sam nove ljude, putovala na nova mjesta, išla na koncert najdraže grupe i uz puno stresa osigurala karte za Taylor Swift.

Također, pročitala sam i puno knjiga – to je ipak ono najvažnije, i zašto me iz mjeseca u mjesec čitate. Svaka – čak i ona koju ne bih baš voljela – je ostavila na meni poseban trag i učinila ovu godinu posebnom. Zato sam, za kraj ove godine, odlučila s vama podijeliti četiri knjige koje biste trebali: 1) pročitati do kraja godine, ako stignete 2) s njima možda započeti iduću godinu, ako želite ili 3) pokloniti nekome ove blagdane, jer sigurno nećete pogriješiti.

1. 'SRETNO MJESTO' Emily Henry

Emily Henry me nikada ne može razočarati. Naprotiv, uvijek me iznova iznenađuje i oduševljava svakim novim romanom i njen najnoviji, Sretno mjesto, mi je vjerojatno na vrhu liste njenih romana, ali i jedna od najboljih knjiga koje sam pročitala ove godine uopće (a pročitala sam ih dosta).

Sretno mjesto prati Harriet i Wyna, koji su bili savršeni par otkako su se upoznali na koledžu, no tome je nažalost došao kraj. Prekinuli su prije pet mjeseci, no o tome još nisu obavijestili svoje najbolje prijatelje, što ih dovodi u nezgodnu situaciju kada su prisiljeni dijeliti sobu u ljetnikovcu u kojem njihova grupa prijatelja već godinama tradicionalno provodi praznike. No, svemu prijeti kraj kada doznaju da je ljetnikovac stavljen na prodaju, te da im je ovo posljednji tjedan koji će tu provesti sa svojim prijateljima. Ne želeći im slomiti srce i uništiti posljednje dane sreće i idile, Harriet i Wyn odlučuju glumiti kako su još uvijek zajedno, što otvara Pandorinu kutiju njihovih nerazriješenih osjećaja.

Knjigu jednostavno nećete moći ispustiti iz ruku! Osjećat ćete se kao da vam je svaki lik poput prijatelja, i jedva ćete čekati da okrenete iduću stranicu, započnete sljedeće poglavlje, i dođete do kraja da vidite hoće li Harriet i Wyn uspijeti imati svoj sretan kraj.

2. 'ŽENA U MENI' Britney Spears

Nakon javnog pokreta #Free-Britney koji je obuzeo svijet te sudskog procesa kojim je ova pop-ikona napokon oslobođena prisilnog skrbništva pod kojim je bila više od deset godina, svi su jedva čekali da Britney Spears u potpunosti ispriča svoju stranu priče. Ja glavna među njima, kao netko tko je odrastao s Britney i kome je njena glazba obilježila život.

U knjizi Žena u meni, Britney iskreno piše o svom životu i izazovima koje je prebrođila. Teško je čitati o tome kako ju je društvo kritiziralo, o razvodu od Kevina Federlinea za koji je ona u javnosti bila primorana snositi krivicu jer je razorila obitelj, o mentalnom slomu 2008. godine koji je u javnosti bio prikazan kao znak ludila, a ne proporcionalan odgovor na iskorištavanje koje je tada proživljavala i gubitak skrbništva nad djecom. Još teže je čitati o tome kako je bila zlostavljana i iskorištavana, ponajviše od strane

svoje obitelji, pod skrbništvom koje je trpjela 13 godina – kada je, kako kaže, živjela u dihotomiji gdje je bila proglašena potpuno nesposobnom brinuti se sama o sebi, ali istovremeno dovoljno sposobna nastupati, ići na turneje, raditi albume i zarađivati novce koju bi obitelj trošila.

Knjigu sam doslovno progutala u jednu večer. Nakon što sam ju pročitala, još više cijenim Britney kao osobu jer uviđam kroz što je sve prošla, a da je javnost jedva imala pojma – zapravo, nekad su mediji i javnost sve samo činili gorim. Zamržit ćete njenu obitelj, ali ćete zasigurno Britney još više zavoljeti.

3. 'GOST IZNENAĐENJA' Nite Prose

Za ljubitelje prve knjige u serijalu, Sobarica, koju sam pročitala prošle godine i u njoj uživala, predlažem da nipošto ne propustite nastavak Gost iznenađenja. No, čak ako i niste pročitali prvu knjigu, sigurna sam da u nastavku svedjedno možete uživati.

Molly Gray radi kao glavna sluškinja u hotelu s pet zvjezdica Regency Grand. No, baš kad joj je život na vrhuncu, sve seokreće naglavačke kada se svjetski poznati pisac krimića J. D. Grimthorpe sruši mrtav nasred hotela. Detektivka Stark vraća se istražiti ubojstvo, a osumnjičenih je mnogo: nova sobarica Lily ili možda autorova tajnica Serena. Molly zna da jedina drži ključ za otkrivanje ubojčina identiteta, ali on je zakopan duboko u njezinoj prošlosti.

Za sve one koji vole svoje krimiće s daškom komedije, poput Kluba istražitelja ubojstava četvrtkom, ovaj serijal je također odličan za uzeti u ruke!

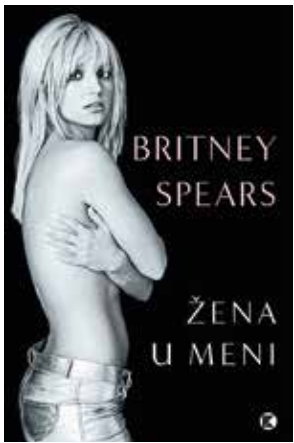
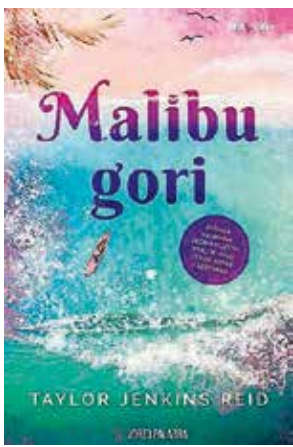
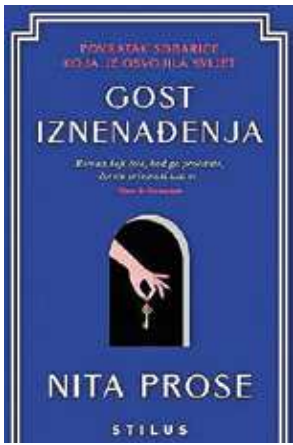
4. 'MALIBU GORI' Taylor Jenkins Reid

Taylor Jenkins Reid s razlogom je jedna od najpopularnijih autorica danas, a Malibu gori jedna mi je od najboljih knjiga koje sam pročitala ove godine.

S romanima kao što su Sedam muževa Evelyn Hugo i Daisy Jones i Seostorka, Jenkins Reid se usavršila u pisanju povijesne fikcije, stvarajući likove i protežući ih kroz povijest tako vješto da bi mogli pomisliti kako su stvarno postojali i bili dio naše pop-kulture.

Malibu gori prati djecu legendarnog pjevača Micka Rive dok obilježavaju kraj ljeta svojom tradicionalnom zabavom koja je društveni događaj sezone. Svi žele biti u društvu poznatih Riva – Nine, talentirane surferice i supermodela, braće Jaya i Huda; prvaka u surfanju i poznatog fotografa, i njihove obožavane sestrice Kit koja tek treba otkriti što će postati. No, nikome od njih nije baš do zabave: Ninu je upravo ostavio suprug, profesionalni tenisač; Hud ima neriješenog posla s bratom što bi ga moglo koštati odnosa; Jay broji minute do sumraka, kada će se pojaviti djevojka o kojoj ne može prestati razmišljati; a Kit ima nekoliko tajni koje skriva od svih – uključujući i gosta kojeg je pozvala ne upozorivši braću i sestru.

Već na samom početku doznajemo kako će se do ponoći zabava otići kontroli, a do jutra će raskošna vila izgorjeti. No, prije toga, mnoge obiteljske tajne će izaći na vidjelo, upoznat ćemo hrpu nevjerovatnih likova, a stranice će nas ubaciti u svijet gdje alkohol teče u potocima, glazba će treštati do zore, i slavne osobe se međusobno sudaraju. Vjerujte mi, uživat ćete u svakoj stranici.

PRIVATNA SNIMKA

DNEVNIK SPLITSKE STUDENTICE (32)

Moj plan za 2024. je radit šta volin!

Piše **LUCIJA GRGIĆ**

Jeste li počeli radit popis novogodišnjih odluka? Ja nisan i neću. Tu i tamo znan imat neki popis malih odluka al sad neću ni to. Isprobavan neki novi princip, al ću i ovaj put napraviti listu stvari koje san napravila u ovoj godini. Mislin da nema boljeg načina za započet 2024. nego s liston svojih uspjeha. Kad se sve stavi na papir, uvijek se iznenadin koliko je toga i buđen zadovoljna. To je najbolja motivacija za dat sve od sebe u novoj godini. Toplo preporučan.

Krenit ću od sutra

Svaki put kad san probala radit popis novogodišnjih odluka, to bude presing i uvijek se pritvori u ono "krenit ću od sutra", "krenit ću od ponediljka". Ma znate kako to ide - skoro pa jedva, ništa do nikako. Zato san sad odlučila s planovima krenit laganini, kako mi dođe, bez zacrtanih datuma ili dana u tjednu i bez presinga. Vidi se da san dalmatinka.

Dakle, ništa od popisa novogodišnjih odluka, čak ni onih malih, al zato svaku godinu posvetin nećemu. To radin već odavno i pokazalo mi se skroz dobro u praksi. Uzmen jednu želju i mic po mic radin na tome kroz cilu godinu. I ne, nije isto šta i popis. Ovo je projekt. Izaberen jednu stvar koja mi je bitna pa uz nju nekako prirodno dođe sve ostalo. Samo ovako neman osjećaj krivnje šta nisan krenila 1.1. ili u ponediljak.

U 2024. su 1.1. i ponediljak isti dan, samo podsjećan. Tako da ako radite svoj popis, imajte na umu da će frižideri još uvijek bit prikrcani francuskon i sarmama, vani će i dalje bit ladno, a unutra toplo i na Netflixu će i dalje bit besko-načan izbor serija. Jedina promjena koja se očekuje 1.1. je vaš mindset. Meni to zvuči poprilično teško, pogotovo s obzirom da će to bit u srid devinih dana. Svi znamo da su devini dani nešto šta se jed-

nostavno mora odradit jer kako bi inače izgurali zimu? Dakle, grbice će bit friško napunjene dobron spizom, a uz to ćemo bit i umorni od dočeka Nove godine. Zato san ja sebi isplanirala opušteniji početak svog projekta, al svejedno iman visoka očekivanja za kraj.

U 2024. san odlučila napraviti svoju mantru kojom ću se vodit svih 366 dana. Dvi su izreke koje uziman za mantru: "Ništa se ne mora osin umrit" i "Stres ubija". Iz ovoga bi se moglo zaključit da ću godinu posvetit tome da ne umren, šta je definitivno nešto šta planiran ostvarit, al nije ono čemu posvećujen godinu. 2024. posvećujen smanjenju stresa.

Svjetlucave antenice

Osin šta ubija, iskreno, još mi je gore šta stres potiče rast sijedih. Nije da se hvalin, iako skroz jesan, al geni su mi predobri tako da je očito stres glavni krivac za ovih par svjetlucavih antenica koje su mi se pojavile na vrhu glave. Baš me živciraju. Da bar ima neke koristi od njih, tipa da bolje vataju signal, al ne. Samo strše i šljašte. A uz to su se strateški rasporedile tako da kako god namistin frizuru, njih par mi maše sa strane. I eto kako stres potiče stres. Samo se vrti u začaranon krugu.

Vrime je da se maknen iz tog kruga, svi znamo kako je Sizif "završia" - nije, eno ga još gura stinu, samo je vjerojatno u međuvremenu posidia.

Ne triba mi to i definitivno mi ne triba izlet u frizera svaki misec. Skupi su ka da znaju šta rade, a redovito kući oden plaćući. I eto ti još stresa.

Moj plan za 2024. je radit šta volin, bit okružena ljudima koje volin i, naravno, napraviti spa day baren jednon svako 2 tjedna. Detalje ću razrađivat u hodu, al sigurna san da će mi No sikiriki postat himna 2024.

Quidquid agis, prudenter agas et respice finem.

PAUN PALINOVIĆ/CROPIX

BALUN U GLAVI

Božić je bijeli zbog Hajduka

Novi splitsko-makarski nadbiskup Zdenko Križić čestitao je Hajduku uspjeh na pola puta i zaželio mu da bude prvi i na kraju prvenstva Hrvatske u nogometu. Osim što imamo jesenskog prvaka, još je jedna stvar obilježila mjesec prosinac. Naime, splitski aerodrom dobio je novo ime: zračna luka od sada se zove po katoličkom svecu, svetom Jeronimu

PIŠE
IVAN UGRIN

Veliko nam je zadovoljstvo najaviti da će Smotru Sveučilišta u Splitu, na poziv našega Kineziološkog fakulteta, posjetiti kapetan našeg i vašeg omiljenog kluba HNK Hajduk Split, vratar Lovre Kalinić.

Tako stoji u najavi na Instagram profilu unist.hr and kinesiology_split, a pridodan je i Prirodoslovnomatemički fakultet Split.

Dan poslije na istome mjestu objavljeno je: Jučerašnjoj prezentaciji Kineziološkog fakulteta na Smotri Sveučilišta u Splitu prisustvovao je i kapetan Hajduka Lovre Kalinić.

Evo i Kalinićeve izjave: “Osobno želim i nakon profesionalne karijere ostati vezan uz nogomet, a Sveučilište u Splitu pruža puno opcija u smislu obrazovanja – bilo da je riječ o trenerskom poslu, menadžerskom ili nečem trećem. Došao sam na ovu smotru kako bih prikupio informacije o raznim studentskim programima da dobijem jasniju sliku o mogućnostima i obvezama.”

Pa tko to kaže da se akademski zajednica ne bavi

nogometom, balunom, onda je očito u zabludi. Jer, eto, samo što se kapetan Lovre pojavio i iskazao zanimanje za prezentaciju Kineziološkog fakulteta, već je cijeli grad o tome pričao. Eto, zašto bi nogometaši bili manje obrazovani od ostalih ljudi, i dobro je da je tako.

Mjesec prosinac koji je za nama u svakom je slučaju obilježen Hajdukom. Naime, nakon 19 godina “majstori s mora” na zimsku su pauzu otišli kao jesenski prvaci. Bilo je to jasno već na početku mjeseca, kad smo na Poljudu dobili Goricu s 3:0, a cijeli je stadion s upaljenim mobitelima pjevao “Božić bijeli” od Dalmatina.

Poslije toga smo to potvrdili s dva remija u metropoli, najprije protiv Lokomotive 1:1 u Kranjčevićevoj, i konačno s Dinamom na Maksimiru 0:0. Nisu to bile najsajnije izvedbe, ali otkad je momčad ponovno preuzeo Mislav Karoglan, Hajduk je bez poraza. Trebali smo imati i razgovor s njim u ovom prosinačkom broju, no, ako Bog da, bit će dogodne.

Evo što je rekao Marko Ličević na koncu derbija:

– Turbulentna polusezona, otvorili smo s pet-šest pobjeda, pa nam se dogodio pad, sad smo opet u usponu. Hvala Bogu, nakon puno godina smo prvi, napokon će

biti miran Božić. Ali daleko je još kraj, tek smo na pola puta. Moramo biti maksimalno spremni za pripreme i težak posao koji nas čeka u drugom dijelu. Možemo i dosta bolje od onoga što smo pokazali ovu sezonu.

Žestoki Hajdukovac je i novi splitsko-makarski nadbiskup Zdenko Križić. Pred Božić je govorio na primanju koje je održano u Ordinarijatu gdje su uzajamno izmijenili čestitke svećenici, županijske i gradske vlasti, predstavnici crkvenih i društvenih ustanova te javni kulturni djelatnici s ocem nadbiskupom, mons. Križić spomenuo je i Hajduka koji je prvi na pola puta sa željom da to bude i na kraju.

“No, neće biti lako. Nije dobro praviti na igrače preveliki pritisak da to moraju ostvariti. Važno je da se naši mladići trude, da daju sve od sebe, da se natječu fer i dostojanstveno, i mi ćemo biti ponosni na njih”, rekao mi je u intervjuu za Slobodnu.

Kad smo već kod baluna, u prosincu je hrvatska nogometna reprezentacija saznala svoje protivnike u skupini dogodne na Euru. Dobili smo najjače, Španjolsku i Italiju te još Albaniju. Kako se igra u Njemačkoj, ne treba sumnjati u to da ćemo biti kao na domaćem terenu. To je nedavno na Hrvatskoj noći u Frankfurtu istaknuo i Zlatko Dalić

– Podržite nas da uz vašu

pomoć i pomoć svih Hrvata u svijetu, te uz Božju pomoć, opet napravimo ponosnim hrvatski narod, hrvatske ljude i hrvatsku državu – poručio je Dalić.

Još je jedna stvar obilježila mjesec prosinac. Naime, splitski aerodrom dobio je novo ime: zračna luka od sada se zove po katoličkom svecu, svetom Jeronimu.

Komentirajući ovih dana u Večernjem listu ovu inicijativu, koju je proveo splitsko-dalmatinski župan Blaženko Boban, kolega Branimir Pofuk je među inim napisao kako su potpisnici inicijative za preimenovanje splitskog aerodroma bili “sve biskup do biskupa, monsinjora i teologa”. “Pa oni su, kako je red i običaj u našoj sekularnoj republici, bili glavni zagovaratelji tog preimenovanja. Ako koji od njih nije bio i začetnik, šapnuvši ideju u uho županu...”

Kolega je tako, štono se kaže, “fulao ceo fudbal”. Začetnik ideje bio je novinar, i to naglas, a glavni zagovaratelj također novinar. Sve se to može provjeriti u mojoj nekadašnjoj kolumni “U sridu”, objavljenoj u Slobodnoj Dalmaciji 30. prosinca 2020., na kraju Jeronimove godine. Naslov je bio “Splitska zračna luka mogla bi nositi ime svetoga Jeronima”.

“A kako smo se mi odužili

svome zaštitniku, konkretno u Splitu. U njoj Jeronim nema niti ulicu...”

Jedna je ideja u čast svetog Jeronima spomenuta i u razgovoru nakon blagoslova kipa Vene Jerkovića koji je rađen za Jeruzalem. U društvu splitsko-makarskog nadbiskupa Marina Barišića, župana splitsko-dalmatinskog Blaženka Bobana, inicijatora projekta fra Tomislava Glavnika, glavni urednik Slobodne Dalmacije Jadran Kapor predložio je da se splitska zračna luka nazove po svetom Jeronimu.

Istaknuo je tom prigodom kako je sveti Jere kao ponosni Dalmatinac i zbog svog civilizacijskog doprinosa zaslužio nositi ime toga vrijednog infrastrukturnog objekta. Potkrijepio je to svjetskim primjerima aerodroma koji se zovu po svetcima: zračna luka u Tirani nosi ime po svetom Majci Tereziji, ohridska zračna luka po svetom Pavlu apostolu, zračna luka u Perugi po svetom Frani, te krakowska zračna luka po svetom Ivanu Pavlu II.

Svi su se složili kako je to dobra ideja, no tu je na potezu prije svega Splitsko-dalmatinska županija koja bi trebala poduzeti određene korake prema Vladi Republike Hrvatske.”

Sretan vam Božić svima i blagoslovljena Nova 2024.

Veno Jerković i fra Tomislav Glavnik prilikom predstavljanja kipa svetog Jeronima

SAŠA BURČIĆ/CROPIX

Zagreb

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Hrvoje Čupić izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području Biomedicine i zdravstva, polje Kliničke medicinske znanosti

Siniša Opić izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području Društvene znanosti, polje Pedagogija znanosti

MIRKO CVJETKO

Igor Balaban izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području Društvene znanosti, polje Informacijske i komunikacijske znanosti

Ivana Borić izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Društvene znanosti, polje Edukacijsko-rehabilitacijske znanosti

Anita Jandrić Nišević izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Društvene znanosti, polje Edukacijsko-rehabilitacijske znanosti

Zoran Karlović izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području Biomedicine i zdravstva, polje Dentalna medicina

Renata Mekovec izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Društvene znanosti, polje Informacijske i komunikacijske znanosti

Donatella Verbanac izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Biomedicine i zdravstva, polje Farmacija

Split

Ivana Bočina izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u trajnom izboru u području Prirodne znanosti, polje Biologija

Nikola Račić izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru u području Tehničke znanosti, polje Strojarsstvo, grana Brodsko strojarstvo

Goran Gabrilo znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području Društvene znanosti, polje Kineziologija, grana Kineziologija sporta i Kineziološka rekreacija

Damir Jakus izabran je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u području Tehničke znanosti, polje Elektrotehnika

Vesna Perković Jović izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Tehničke znanosti, polje Arhitektura i urbanizam

Andrijana Rogošić izabrana je na znanstveno-nastavno radno mjesto redovite profesorice u području Društvene znanosti, polje Ekonomija, grana Računovodstvo

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET KEMIJSKOG
INŽENJERSTVA I TEHNOLOGIJE
10000 ZAGREB, MARULIČEV TRG 19
raspisuje
NATJEČAJ

1.za izbor u suradničko zvanje i radno mjesto, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu – asistent (radno mjesto I. vrste), u znanstvenom području tehničkih znanosti, znanstveno polje kemijsko inženjerstvo - 1 izvršitelj (m/ž) - u Zavodu za polimerno inženjerstvo i organsku kemijsku tehnologiju
Uvjet: mag. ing. ili mag. struke u području kemij-skog inženjerstva ili kemije
Prednost pri izboru imat će pristupnici s iskustvom u primjeni instrumentalnih tehnika za karakteriza-ciju materijala (DSC, TGA, FTIR, NMR, XRD)
2.za izbor na znanstveno – nastavno radno mjesto, na neodređeno vrijeme u punom radnom vreme-nu – docent (radno mjesto I. vrste), u znanstvenom području tehničkih znanosti, znanstveno polje kemijsko inženjerstvo – 1 izvršitelj (m/ž) - u Zavodu za anorgansku kemijsku tehnologiju i nemetale
Uvjeti: doktorat iz područja tehničkih znanosti, polje kemijsko inženjerstvo, grana kemijsko in-ženjerstvo u razvoju materijala. Radno mjesto u Zavodu radi održavanja nastave kolegija “Struktura i svojstva anorganskih materijala” i kolegija “Struk-tura i svojstva materijala”.
Posebni/dodatni uvjeti koji će osigurati nasta-vak znanstvene djelatnosti po kojoj je Zavod prepoznatljiv: Iskustvo u pripravi i karakterizaciji (kemijskoj, strukturnoj, biološkoj) biokeramičkih i kompozitnih materijala.
Prijave na natječaj i dokazi o ispunjavanju kriterija podnose se u elektroničkom obliku u roku trideset (30) dana od objave u Narodnim novinama na adresu (natjecaj@fkit.unizg.hr).
Svi pristupnici moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o radu te prijavi na natječaj priložiti: ži-votopis, presliku diploma ili svjedodžbu o stečenoj stručnoj spremi, potvrdu o državljanstvu (domov-nicu ili odgovarajući dokument kojim se dokazuje državljanstvo), uvjerenje da protiv pristupnika/ce nije pokrenut istražni ili kazneni postupak (ne stari-je od 6 mjeseci) i ispis staža iz Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Pristupnici koji se javljaju na radna mjesta u suradničkom zvanju moraju ispunjavati i uvjete propisane Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti te prijavi na natječaj priložiti: dopunske isprave o studiju zbog uku-pnog prosjeka ocjena na prethodnim razinama studija koji osigurava upis na doktorski studij, dokaz o ostvarenim priznanjima, nagradama za postignutu izvrsnost u studiranju i istraži-vačkom radu i druge dokaze o sudjelovanju u znanstveno-istraživačkom radu, popis objavlje-nih radova i osobnih izlaganja na znanstvenim konferencijama.
Pristupnici koji se javljaju na znanstveno – nastavno radno mjesto moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj dje-latnosti te prijavi priložiti popis znanstvenih radova, stručnih i drugih radova s naznakom objave, sepa-rate radova i potvrdu o citiranosti radova, dokaze o ispunjavanju Rektorskog zbora, Sustavu bodovanja pristupnika koji se biraju u znanstveno – nastavno radno mjesto docenta (https://www.fkit.unizg.hr/_download/repository/Sustav_bodovanja_pristu-pnika_na_znanstveno-nastavno_zvanje_docenta.pdf) i Preporuke za izbor u znanstveno – nastavna, nastavna i suradnička zvanja Fakulteta.
Pristupnici strani državljanjani moraju priložiti i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika stupanj C2 prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike i rješenje o priznavanju inoze-mne visokoškolske kvalifikacije izdano od Agen-cije za znanost i visoko obrazovanje ili potvrdu o predanom zahtjevu.
Pristupnici koji kod prijama u radni odnos ostvaru-ju pravo prednosti prema članku 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji dužni su u prijavi na na-tječaj pozvati se na to pravo, priložiti dokaze o tom statusu pri čemu ostvaruju prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima.
Obrada osobnih podataka je nužna za postupak prijave na natječaj. Podaci će se čuvati do završetka natječajnog postupka, odnosno onoliko koliko ih moramo čuvati zbog pravnih obveza.
Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta (www.fkit.unizg.hr/natjecaji).
Prigovor na rezultat natječajnog postupka može se predati u pismenom obliku putem zemaljske po-šte u roku od 15 dana od dana objave na službenoj internetskoj stranici Fakulteta.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA
STRUČNE STUDIJE
Klasa: 112-07/23-01/01
Urbroj: 2181-193-111-80

Na temelju odluke Stručnog vijeća donijete na 35. sjed-nici održanoj 30. studenoga 2023. godine, Sveučilišni odjel za stručne studije Sve-učilišta u Splitu raspisuje

NATJEČAJ

I Raspisuje se javni natječaj za:
1. zapošljavanje jednog iz-vršitelja (m/ž) na radno mje-

SVEUČILIŠTE
U SPLITU

Podružnica

SVEUČILIŠNI
ODJEL
ZDRAVSTVENIH
STUDIJA

raspisuje

NATJEČAJ

za izbor

- tri izvršitelja na znan-stveno-nastavno rad-no mjesto docent, za znanstveno područje biomedicine i zdravstva, znanstveno polje kliničke medicinske znanosti, u punom radnom vre-menu, na neodređeno vrijeme, na Katedri za sestrinstvo.

Sve informacije o uvjeti-ma natječaja i načinima prijave na natječaj objavl-jene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odje-la zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, <http://ozs.unist.hr>

KLASA: 112-01/23-01/05
URBROJ: 2181-228-103/1-13

TOM DUBRAVEC/CROPIX

SVEUČILIŠNA GALERIJA

Sveučilište u Splitu slavi život!

PIŠE **GORDANA ALFIREVIĆ**

Brojne žene, ali i muškarci, zablistali su na drugom izdanju humanitarne modne revije “Slavimo život”, koja se održala 13. prosinca u Sveučilišnoj galeriji. Sva prikupljena sredstva bit će donirana Udruzi “Sanus”, udruzi roditelja djece oboljele i liječene od malignih bolesti.

Solidarnost i podršku ženama koje se bore s jednom od najsmrtonosnijih bolesti današnjice iskazao je Nikša Jajac, prorektor za infrastrukturu Sveučilišta u Splitu, čestitavši Šimi Kovačeviću i prije početka revije što je uspio okupiti ljude u ovako velikom broju:

- Želio bih zahvaliti i Fedi Klariću iz dva razloga: prije svega što je Galerija divno uređena zahvaljujući njegovim fotografijama i drugo, što je za ovu prigodu podario jednu od svojih fotografija koja krasi dizajnersku torbu koju možete kupiti preko lutrije i tako podržati rad Udruge “Sanus” – kazao je prorektor Jajac.

Humanitarna modna revija “Slavimo život” održala se u okviru humanitarne akcije “Darujmo svjetlost”, koja je pokrenuta u suradnji s Gradskim kotarom Split 3, Turističko-ugostiteljskom školom Split te lokalnom zajednicom.

TOM DUBRAVEC/CROPIX

Permanently raditi na edukaciji i podizanju svijesti kod svih nas od iznimne je važnosti, stoga nam je prvi cilj pomoći Udruzi “Sanus”, ali i skrenuti pozornost na važnost redovitih pregleda kod mladih ljudi zbog prevencije bolesti koja sve više pogađa tu populaciju – humanitarni cilj revije istaknula je Helena Trze Jakelić, voditeljica Sveučilišne galerije.

Dizajner i novinar Šime Kovačević modnu reviju posvetio je svojoj sestri Valentini i tako je ispričana još jedna modna bajka. Revija se sastojala iz dva dijela: prvi je bio posvećen njihovoj mladosti, vidjeli smo modele iz '80-ih i '90-ih godina, a drugi legendarnoj dizajnerici Coco Chanel

TOM DUBRAVEC/CROPIX

nel “zato što sam vidio da veliki umjetnici upravo iz svojih nevolja stvaraju najveća djela” – vidno preplavljen emocijama govorio je Šime Kovačević, otkrivši nam zašto je ove godine odabrao Kampus za lokaciju:

- Ja sam studirao na Ekonomskom fakultetu, a moja sestra na Kemijsko-tehniološkom. Imajući te indekse u rukama, mislili smo da ćemo osvojiti svijet, a ja nastavljam tu priču kroz ovu reviju – kazao je Šime Kovačević.

U ulozi manekenki sjajne su bile i crvenim tapetom prodefilirale članice Udruge “Caspera”, žene oboljele i liječene od karcinoma, članice Udruge za palijativnu skrb Split, ali i osobe iz javnog, sportskog i kulturnog života grada Splita: Izabela Martinović, Marina Fernandez, Zana Marendić, Marinko Biškić, Ivan Temšić, Mirta Šurjak i Regina Zubanović te studenti i studentice splitskog sveučilišta.

Emotivnu modnu večer svojim nastupima upotpunili su kvartet oboistica OŠ “Lovro pl. Matačić”, Omiš, u sastavu: prof. Ana Mandić, Tonka Lelas, Lucia Grlanović i Ariana Mallak; klapa Partenca, glazbenik i profesor gitare Neno Munitić, Zana Marendić uz pratnju pijanista

Zorana Velića te DJ Karlo Dotur. Spektakularni program moderirao je student Vjeko Krtolačić.

Hvala ravnatelju Ivanu Žižiću i voditeljici Ureda ravnatelja, Adriani Hrštić iz Studentskog centra Split, sveučilišnom Radio Kampusu i voditeljici projekta Ani Roki te Turističko-ugostiteljskoj školi i njihovoj profesoricu Andrei Bilandžić, koji su nam se pridružili u čarobnoj noći i plemenitoj priči. Ponosni smo i sretni što su prepoznali humanitarnu notu ovog događanja i podržali nas. Možemo samo, s osmijehom na licu, zaključiti da smo spojili srca u zajedničkoj namjeri da pomognemo onima kojima je potrebno, a srce je uvijek u modi.

TOM DUBRAVEC/CROPIX

FASCINANTNI REZULTATI AKCIJE CRVENOG KRIŽA, KBC-A SPLIT I SVEUČILIŠTA U SPLITU

Splitski studenti donirali 235 doza krvnih pripravaka!

Tijskom studenoga su iz KBC-a Split neprestano u javnost plasirane informacije o nedostatku krvi, a apel da se dobrovoljci odazovu akcijama darivanja uputio je nebrojeno puta i splitski Crveni križ. Naime, u jednom je razdoblju na Zavodu za transfuzijsku medicinu splitskoga KBC-a bilo zaista alarmantno stanje budući da je nedostajalo svih krvnih grupa.

I onda se zakotrljala jedna predivna priča u koju se uključilo i Sveučilište u Splitu. U tijesnoj suradnji s Crvenim križem i KBC-om Split, odnosno sa Zavodom za transfuzijsku medicinu KBC-a Split, na fakultetima su počeli provoditi promotivne aktivnosti kako bi mladima približili i osvijestili čin darivanja krvi kao huma-

CRVENI KRIŽ SPLIT/SLOBODNA DALMACIJA

Darivanje krvi na Splitskom sveučilištu

nu gestu spašavanja ljudskih života.

Studentima su na jednostavan način približili plemeniti

čin darivanja krvi i animirali ih da se i oni regrutiraju u darivatelje i sve to pod geslom da odvoje 12 minuta kako bi spasi-

li čak tri života. Toliko, naime, cijela procedura traje.

Reakcije splitskih studenata, ali i zaposlenika Sveučilišta u Splitu, bile su bolje od očekivanih. Kako je objavio Crveni križ, u manje od mjesec dana u sklopu akcije “12

minuta za 3 života” studenti splitskih fakulteta darovali su 235 doza krvnih pripravaka, a čak 109 studenata prvi put je darovalo krv.

Hvala studentima na hvaljevrijednom doprinosu u spašavanju ljudskih života, a hvala i Ekonomskom, Filozofskom i Pravnom fakultetu, te PMF-u i FESB-u koji su spremno podržali akciju “12 minuta za 3 života”. Hvala i Sveučilištu u Splitu koje je prepoznalo važnost suradnje – poručili su u splitskom Crvenom križu te pozvali studente da i u idućoj godini nastave s ovakvim plemenitim akcijama i na drugim fakultetima.

Naime, na nabrojenim fakultetima organizirane su akcije darivanja krvi, a odaziv je bio izvanredan. Svaka čast!